

A blurred background image showing a row of residential buildings with white and yellow facades and red-tiled roofs.

Årsredovisning 2023

Innehållsförteckning

Inledning

Kommunstyrelsens ordförande har ordet	4
Kommunens intäkter och kostnader	5

Förvaltningsberättelse

Översikt över verksamhetens utveckling	6
Den kommunala koncernen	8
Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning	12
Händelser av väsentlig betydelse	19
Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten	24
God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning	42
Balanskravsresultat	47
Väsentliga personalförhållanden	49
Förväntad utveckling	53

Ekonomisk redovisning

Resultaträkning	56
Balansräkning	59
Kassaflödesanalys	62
Notförteckning	63
Driftredovisning	75
Investeringsredovisning	82
Re- och löpande investeringar	82
Fleråriga investeringar	85

Taxefinansierad verksamhet

VA-kollektivet - taxefinansierad verksamhet	90
Biogas	93

Kompletterande information

Ekonomiska begrepp	94
Revisionsberättelse för år 2022	95

Kommunstyrelsens ordförande har ordet

Efter ett antal år med stora utmaningar och osäkerheter trodde nog de flesta att vi gick mot lugnare tider. När Ryssland den 24 februari 2022 inledde sitt anfälls-krig mot Ukraina gick vi in i en ny säkerhetspolitisk tid som har skapat en ovisshet och instabilitet i vår omvärld, som för med sig att vi lever i en fortsatt osäker tid.

När vi summerar 2023 kan vi konstatera att det har varit början på en ekonomiskt utmanande tid med kostnader som ökat, inflation som pressat upp priser och en konjunktur som är på nedåtgående.

Budgeten för 2023 baserades på det socialdemokratiska förslaget som antogs av kommunfullmäktige i november 2022 och som efter förhandling mellan koalitionen och Socialdemokraterna reviderades av kommunfullmäktige i januari 2023.

Plus 43,0 miljoner

De senaste tre åren har kommunen haft starka ekonomiska resultat som inneburit att vi både har kunnat ge utökade ekonomiska resurser till våra verksamheter och samtidigt investera mer av egen kraft. För 2023 kan vi nu se en nedgång i ekonomin och överskottet summeras till 43 miljoner kr, vilket är strax under nivån för vårt finansiella mål. Samtidigt har nämnderna betydande utmaningar med sin ekonomi och kommunen som helhet pressas av ökade kostnader, effekter av en hög inflation och historiskt höga pensionskostnader.

Fortsatta satsningar för tillväxt och utveckling

Falköpings kommun byggs starkt av hårt arbetande människor och växande företag. Både nya och befintligt satsande företag skapar nya arbetstillfällen, tillväxt och ökat välstånd. Under 2023 kan vi se att arbetslösheten har fortsatt att sjunka trots en nedgång i konjunkturer. Detta har medfört att fler falköpingsbor har kunnat komma i egen försörjning och mellan åren 2021 och 2023 har arbetslösheten sjunkit från 9,5% till 6%.

Under det gångna året har också flera av kommunens satsningar på att både renovera och bygga nya verksamhetslokaler slutförts. Bland annat handlar det om

Odenbergs förskola och kök, LSS-boendet på Jättene-gatan samt den nya överlämningsbangården.

Komplexa utmaningar in i framtiden

Kommunen står inför stora och komplexa samhälls-utmaningar, som kommer att ställa ännu högre krav på vår förmåga att både leverera en välfärdsservice och att lösa utmaningar som det inte finns ett enkelt svar på. De senaste åren har vi levt med flera parallella kriser samtidigt och inget talar för att det blir en förändring kring det under de närmsta åren. Det innebär att vår förmåga kommer ställas än mer på prov och driva fram nya arbetssätt. Vi måste möta förändringen med förändring av oss själva, vår organisation och vår verksamhet.

Tillsammans

Falköpings kommun ska vara en fantastisk plats att leva, bo och verka på. Det är en känsla vi skapar tillsammans. En kommun – vår kommun – är dock så oändligt mycket mer än en plats och geografisk yta. Den är lager på lager av historia, nutid och planer för framtiden. Den är resultatet av många generationers arbete, strävan och drömmar. Vår kommun är alla människor som levt i den, alla som bor i den i dag och alla de som ska komma. Vår uppgift är att fortsätta skapa en hållbar framtid för Falköpings kommun.

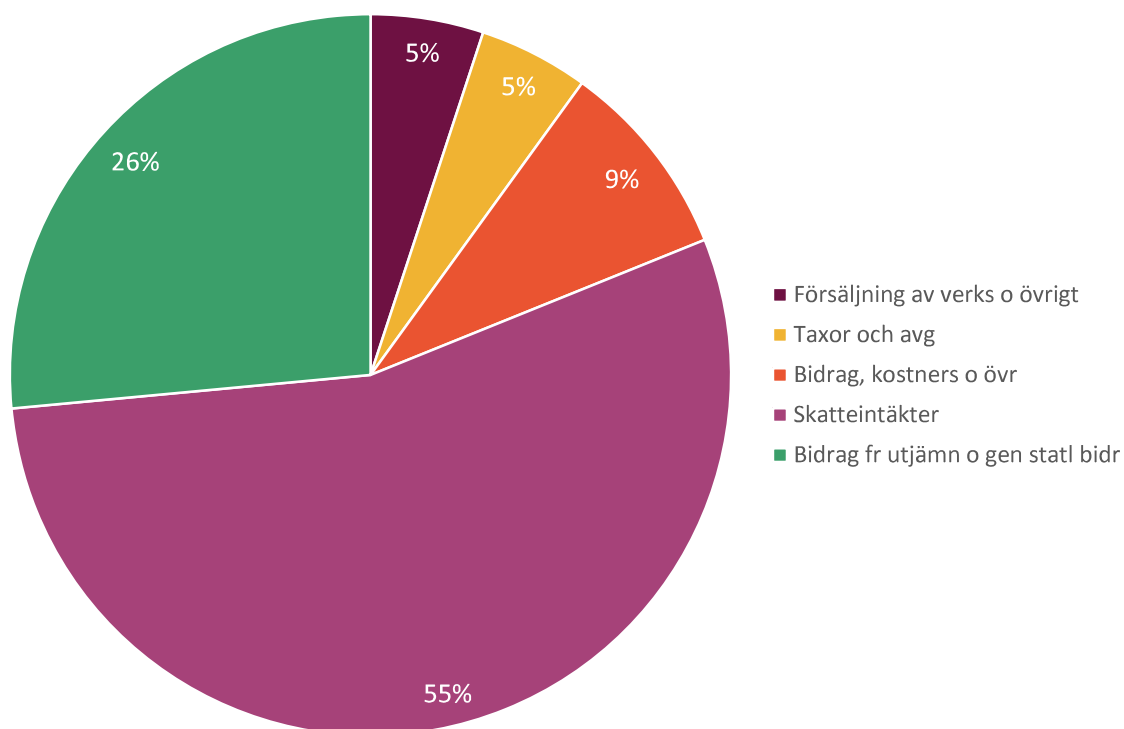

Adam Johansson (M)
Kommunstyrelsens ordförande

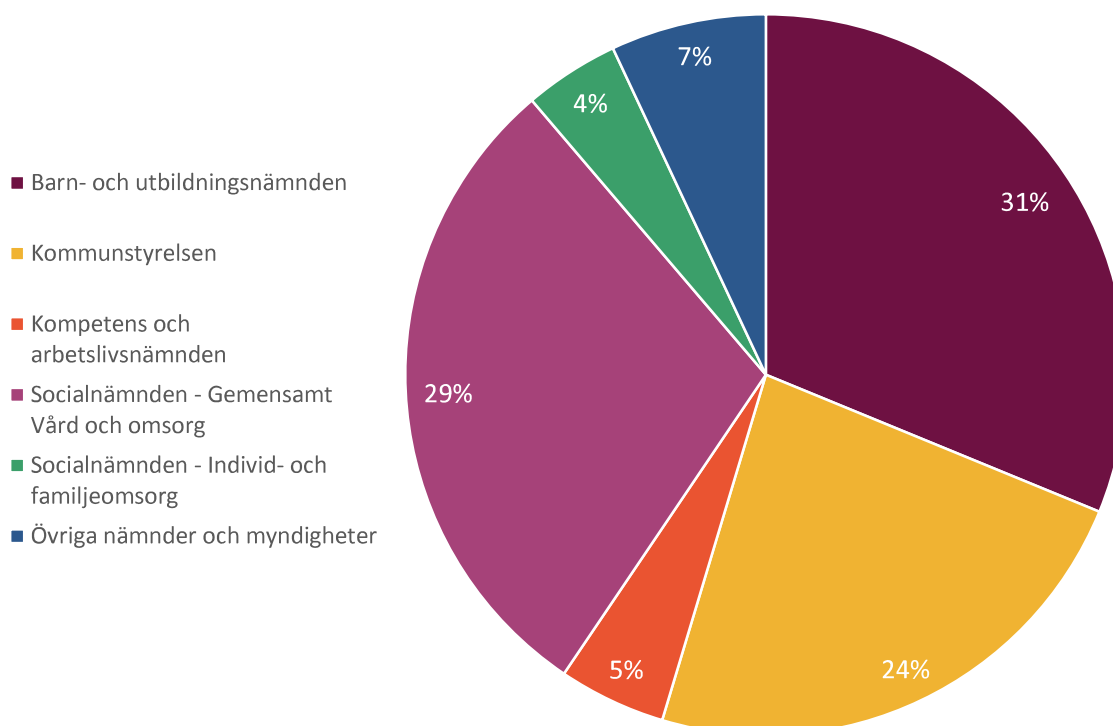

Kommunens intäkter och kostnader

Var kommer kommunens pengar ifrån?

Hur används pengarna?

Översikt över verksamhetens utveckling

Falköpings kommun redovisar ett resultat på 43,0 mnkr för räkenskapsåret 2023. Motsvarande summa för koncernen är 51,1 mnkr. I tabellen nedan lämnas en översikt över verksamhetens utveckling.

KOMMUNKONCERNEN	2019	2020	2021	2022	2023
Verksamhetens intäkter (mnkr)	691,3	672,1	666,0	727,2	730,1
Verksamhetens kostnader (mnkr)	-2 514,1	-2 489,5	-2 598,1	-2 663,9	-2 927,4
Skatteintäkter och statsbidrag (mnkr)	2 033,7	2 146,3	2 263,6	2 361,1	2 471,6
Årets resultat (mnkr)	64,4	120,5	142,7	199,2	51,1
Soliditet (%)	32,7	36,6	38,9	38,3	37,4
Soliditet inkl. totala pensionsförpliktelser (%)	15,2	16,6	20,0	24,4	24,0
Investeringar (netto) (mnkr)	-588,4	-412,4	-226,2	-261,3	-419,0
Låneskuld inkl. kortfristig del (mnkr)	-1 729,7	-1 930,5	-1 968,2	-1 739,3	-1 840,9
Antal anställda	3 279	3 246	3 300	3 375	3 409

KOMMUNEN	2019	2020	2021	2022	2023
Antal invånare (folkmängd)	33 246	33 238	33 270	33 252	32 991
Kommunal skattesats	21,60	21,95	21,95	21,95	21,95
Verksamhetens intäkter (mnkr)	566,9	544,0	528,9	594,8	582,6
Verksamhetens kostnader (mnkr)	-2 447,0	-2 418,9	-2 521,0	-2 616,2	-2 840,7
Skatteintäkter och statsbidrag (mnkr)	2 033,7	2 146,3	2 263,6	2 361,1	2 471,6
Årets resultat (mnkr)	42,5	102,5	127,9	148,3	43,0
Soliditet (%)	38,6	36,6	38,9	42,4	40,7
Soliditet inkl. totala pensionsförpliktelser (%)	15,3	16,6	20,0	24,6	23,9
Investeringar (mnkr)	-428,4	-298,0	-184,9	-232,8	-379,9
Låneskuld inkl. kortfristig del (mnkr)	-999,1	-1 092,8	-1 130,1	-1 071,2	-1 195,3
Antal anställda (tillsvidare och visstid)	3 247	3 225	3 266	3 341	3 375

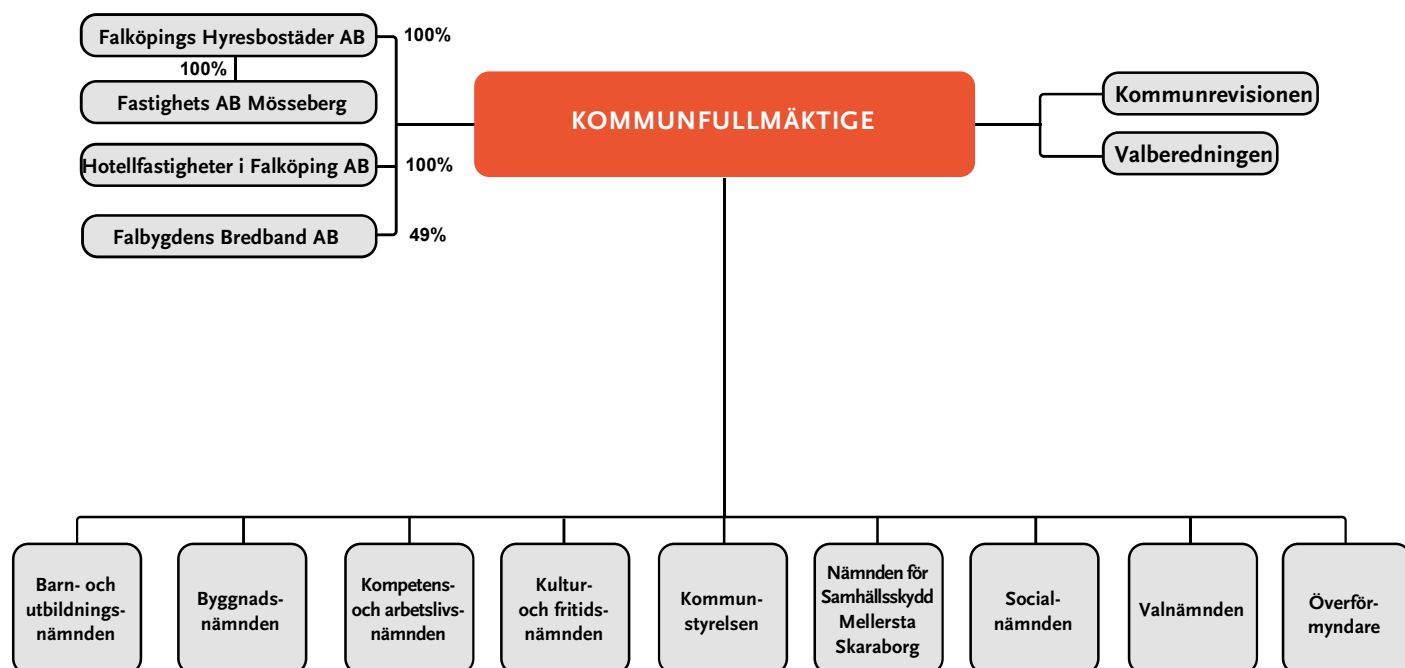
NÄMNDERNA	2019	2020	2021	2022	2023
Barn- och utbildningsnämnden					
Meritvärde i grundskolan åk9	222	207	219	217	209,7
Andel behöriga till nationellt program på gymnasiet	80	77,8	84,1	82	83,9
Genomsnittlig betygspoäng på nationella program gymnasiet	14,7	14,7	14,7	15,03	14,64
Kompetens- och arbetslivsnämnden					
Andel deltagare som avslutats till arbete/studier av alla AMEs inskrivna deltagare (%)	58%	44%	26%	34%	34%
Nöjdhetsindex bland elever/deltagare ska öka jämfört med föregående år	79,5	78,1	79,9	78,9	78,9
Samhällsskyddsnämnden					
Räddningstjänstuppdrag totalt (larm)	1 503	1 399	1 741	1 778	1 778
varav i Falköping	708	558	665	734	734
Kultur- och fritidsnämnden					
Antal besökare, badverksamhet	165 259	120 247	93 918	139 398	139 398
Antal utlån, bibliotek	183 427	168 623	147 564	168 160	168 160
Antal besök, Kulturarv	37 065	24 785	25 241	32 971	32 971

NÄMNDERNA	2019	2020	2021	2022	2023
Socialnämnden					
Antal beställda hemtjänsttimmar	277 213	268 621	280 140	278 906	251 025
Antal platser, särskilt boende	496	395	374	350	350
Kommunstyrelsen					
Antal portioner	2 408 305	2 198 029	2 168 414	2 234 728	2 363 899
Gator, vägar, GC-bana m2	1 502 391	1 526 061	1 529 171	1 532 541	1 547 471
Bruksarea (BRA) m3 ägda lokaler 31 dec	241 568	238 071	236 870	237 674	238 261
Förhyrda lokaler	45 871	44 935	44 629	47 922	42 826

BOLAGSFORM	2019	2020	2021	2022	2023
Falköpings Hyresbostäder AB					
Belåningsgrad verkligt värde (%)	39,7	44,0	41,1	35,1	36,50
Direktavkastning verkligt värde (%)	4,01	4,03	3,53	3,36	3,68
Antal bostäder	1 964	2 002	2 038	2 039	2 039
Fastighets AB Mösseberg					
Belåningsgrad verkligt värde (%)	58,2	46,4	39,8	0,0	0,00
Direktavkastning verkligt värde (%)	9,4	9,0	7,9	6,7	7,93
Yta lokaler	31 942	31 942	31 942	19 329	19 329

VERKSAMHET I ANNAN JURIDISK FORM	2019	2020	2021	2022	2023
Miljösamverkan Östra Skaraborg					
Styrd tillsyn, måluppfyllelse mot plan, %	99,0	98,5	92,1	95	93
Inkommande ärenden, antal	3 717	3 372	2 802	2 981	2 622
Tillsynsobjekt med årlig avgift, antal	2 080	2 130	2 217	2 237	25*
<i>* De allra flesta verksamheter gick 2023 över från en årlig avgift till efterhandsdebitering.</i>					
Avfallshantering Östra Skaraborg					
Insamlad mängd matavfall	6 027 ton	6 218 ton	6 076 ton	6 366 ton	6 424 ton
Avfall per invånare i AÖS	491 kg/inv.	547 kg/inv.	486 kg/inv	474 kg/inv	421 kg/inv

Den kommunala koncernen

Kommunal verksamhet i kommunalförbund

Skaraborgs kommunalförbund

Samarbetet med Skaraborgs Kommunalförbund utgör plattformen för gemensamma delregionala utvecklingsarbeten i Skaraborgs 15 kommuner. Essunga, Falköping, Grästorp, Gullspång, Götene, Hjo, Karlsborg, Lidköping, Mariestad, Skara, Skövde, Tibro, Tidaholm, Töreboda och Vara är medlemmar i Skaraborgs kommunalförbund från den 1 januari 2007.

Avfall & Återvinning Skaraborg (A&ÅS)

Avfall & Återvinning Skaraborg (A&ÅS) ansvarar för renhållningen i Falköpings kommun. Sedan år 2005 har en fördjupad samverkan inom avfallsområdet bedrivits. (Tidigare kallad Kommunalförbundet Avfallshantering Östra Skaraborg (AÖS).

Kommunalförbundet Miljösamverkan östra Skaraborg (MÖS)

Samarbete med kommunerna Falköping, Hjo, Karlsborg, Skövde och Tibro som medlemmar. MÖS är en kommunal myndighet för tillsyn, kontroll och prövning inom miljö- och hälsoskyddsområdet samt livsmedelskontroll.

Kommunalförbundet Skaraborgsvatten

Tillsammans med Skövde och Skara.

Kommunal verksamhet via avtalssamverkan

Barn- och utbildningsnämnden

Barn- och utbildningsnämnden köper in delar av industriteknikprogrammet av Kinnarps AB. Den delen av utbildningen som köps in bedrivs i Kinnarps lokaler och med deras personal. Avtalet ska omförhandlas under våren 2024.

Barn- och utbildningsnämnden har upphandlat alla skolskjutsturer vilka utförs av flera olika bussbolag. Ny upphandling på skolskjuts genomfördes under 2021 och det nu gällande avtalet trädde i kraft i och med höstterminen 2022.

En ny skolskjutsupphandling utifrån de av nämnden beslutade nya riktlinjerna samt ny organisation av högstadieskolor är genomförd och kommer träda ikraft från höstterminen 2024.

Kompetens- och arbetslivsnämnden

Samverkan kring kommunala yrkesutbildningar finns med kommunerna i Skaraborg.

Socialnämnden

Det finns ett samverkansavtal med Västtrafik som gäller anropsstyrd trafik. Avtalet är en upphandling av transporter och en beställningscentral för färdtjänst, dagverksamhet- och omsorgstransporter samt skolskjuts med taxifordon.

En avtalssamverkan gällande socialjouren finns tillsammans med Skaraborgs kommuner, där Skövde kommun är värdkommun för avtalet. Syftet med den gemensamma socialjouren i Skaraborg är att invånarna ska erhålla det stöd de behöver inom ramen för IFO verksamhetsområde på tider då socialnämndernas förvaltningskontor inte har öppet. Barnhus Skaraborg är en avtalssamverkan mellan Skaraborgs kommuner, Åklagarmyndigheten, Polismyndigheten och Skaraborgs sjukhus. Barnhus erbjuder barn under 18 år medicinsk, psykologisk och juridisk hjälp.

Avtalssamverkan kring Utväg gäller mellan Skaraborgs kommuner och östra hälso- och sjukvårdsnämnden, Åklagarmyndigheten, Polismyndigheten och Kriminalvården. Syftet med samverkan är att förstärka och utveckla det myndighetsgemensamma arbetet mot våld i nära relationer i Skaraborg.

Falköpings kommun ingår i avtalssamverkan kring tillstånds- och tillsynshandläggning. Avtalet reglerar samverkan avseende gemensam organisation för tillstånds- och tillsynshandläggning i fråga om alkohol, tobak och liknande produkter samt kontroll av receptfria läkemedel.

Överförmyndare i Samverkan (ÖiS)

Nämndens verksamhet styrs sen år 2027 genom samverkan med 12 kommuner runt Skaraborg i Överförmyndare i samverkan, organisationen återfinns i Skövde.

Samhällsskydd mellersta Skaraborg

Utfallet för färdigställande av de båda släckfordonen med tillhörande utrustning blev cirka 0,4 miljoner kronor högre än kalkylen. Överdraget täcks av investeringsmedel för övriga inventarieanskaffningar.

Kommunal verksamhet via privata utförare

Barn- och utbildningsnämnden

Barn- och utbildningsnämnden köper in delar av industriteknikprogrammet av Kinnarps AB. Den delen av utbildningen som köps in bedrivs i Kinnarps lokaler och med deras personal. Avtalet ska omförhandlas under våren 2024.

Barn- och utbildningsnämnden har upphandlat alla skolskjutsturer vilka utförs av flera olika bussbolag. Ny upphandling på skolskjuts genomfördes under 2021 och det nu gällande avtalet trädde i kraft i och med höstterminen 2022.

En ny skolskjutsupphandling utifrån de av nämnden beslutade nya riktlinjerna samt ny organisation av högstadieskolor är genomförd och kommer träda ikraft from höstterminen 2024.

Kommunstryelsen

Inom park/gata-avdelningen finns det avtal om att utföra kommunal verksamhet inom områdena:

- Vinterväghållning i Falköpings ytterområden, avtal finns med Carlgrens Entreprenad och transport AB och Josefssons gräv i Åsarp AB.
- Driftsavtal för skötsel av flygplatsen med Marcbro AB.
- Driftsavtal med One Nordic AB om drift av offentlig belysning.

Kompetens- och arbetslivsnämnden

Nämnden har kommunal verksamhet via avtal med Jensen Education school AB, NTI-skolan samt Yrkesakademien.

Socialnämnden

Avtal enligt godkännande genom Lag om valfrihetssystem (LOV) avser företag som utför hemtjänst

inklusive delegerad hälso- och sjukvård. Avtal finns mellan Falköpings kommun och Allegio AB.

Samhällsskydd mellersta Skaraborg

Enligt LSO (2003:778) 3 kap 4 § ska en kommun i brandförebyggande syfte ansvara för att rengöring (sotning) sker av fasta förbränningsanordningar, som inte är inrättade för eldning uteslutande med gas, och därtill hörande rökkanaler. Detsamma skall gälla imkanaler i restauranger, storkök och därmed jämförbara utrymmen samt i brandförebyggande syfte även ansvara för att det som skall rengöras enligt första stycket samt skorstenar, tak och anslutande byggnadsdelar kontrolleras från brandskyddssynpunkt (brandskyddskontroll). Detsamma skall gälla fasta förbränningsanordningar inrättade för eldning uteslutande med gas och därtill hörande avgaskanaler.

Kommunerna har valt att lägga ut dessa uppdrag på entreprenad, åtta avtal för dessa verksamheter finns med två entreprenörer, Tidaholms sotningsdistrikt och Falköpings sotningsdistrikt som även ansvarar för Götene och Skara kommuner.

Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning

Dagens komplexa samhälle

De samhällsutmaningar som kommunen/kommuner står inför är komplexa. Det är inte en enskild aktör som kan tillgodose lösningen. Att möta de komplexa frågorna kring hållbar utveckling kräver helhetssyn. Insikten att det är flera olika, och inte alltid tydligt sammankopplade, kunskapsområden som berörs och att samverkan och samspel behövs är essentiellt för att kunna hantera frågorna. En högre grad av tvärfunktionellt samarbete gynnar medborgaren samt stärker den tillitsbaserade styrkedjan. En tillitsbaserad styrning är nödvändig för att hantera en komplex verklighet. Det är ur mångfalden och dialogen som de gemensamma visionerna om morgondagen och framtiden kan formas.

En komplex verklighet kan också bli en orolig verklighet för den enskilde individen. Konsekvenserna i spåren av pandemin har börjat bli tydliga där en ökad psykisk ohälsa märks liksom ökade skillnader i socioekonomisk status. En ökad polarisering i samhället, lokalt som globalt, syns också och kan komma att påverka många delar i välfärden framöver.

Makroekonomisk utveckling

Avsnittet nedan är sammanfattat från SKR's Ekonomirapport okt 2023 och Makro Nytt 2023-12-14.

Det ekonomiska läget

Låg global tillväxt och en nedgång för svensk BNP i år är konsekvenser av de senaste årens inflations- och ränteuppgång. Inflationen är nu på väg ned men någon prisnedgång är det inte tal om. Till stor del kommer den högre prisnivån och de högre ränteutgifterna att bestå, vilket medför en ihållande urholkning av köpkraften för alla sektorer i ekonomin. Trots en tydlig försvagning av såväl den globala som den svenska ekonomin ligger sysselsättningen i Sverige fortfarande kvar på en hög nivå. Men konjunkturedgången väntas inom kort ge ett allt tydligare avtryck också på arbetsmarknaden. Under 2024 beräknas arbetslösheten stiga till 8,6 procent. Liksom övriga sektorer drabbas kommunsektorn av den höga inflationen, de höga räntekostnaderna och den allt svagare konjunkturen. Skatteunderlaget sjunker ordentligt i reala termer 2023 och 2024, vilket beräknas medföra en varaktig dämpning av kommunsektorns köpkraft.

Varför är kommunernas och regionernas ekonomi så ansträngd kommande år?

Den höga inflationen ger kraftigt ökade pensionskostnader och höga prisökningar i verksamheterna. Det reala skatteunderlaget urholkas och minskar med över 2 procent i år och nästa år med 0,5 procent. Ingen prognosmakare förutsåg att inflationen skulle bli så hög och att den skulle vara så persistent. Det är en störning som fått extrema effekter i kommunsektorn. Det innebär att många kommuner och regioner inte kunnat förbereda sig på detta läge, utan förväntade sig en mer normal lågkonjunktur och ekonomisk politik. Många har ändå satt av medel i resultatutjämningsreserver och även stärkt sin soliditet och likviditet.

Skillnaderna mellan kommunernas och regionernas sammantagna ekonomiska styrka är mycket stor. Då regionerna har en stor andel högavlönade drabbas de mycket hårdare än kommunerna av ökade pensionskostnader, då en större andel anställda i regionerna har så kallad förmånsbestämd pension. Förmånsbestämd pension innebär att kommunen eller regionen ska garantera sina anställda, med lönenivå över tak[1], en pension som baseras på lönen den anställde har under sina sista arbetsår. Det är ett system som gjort att kommuner och regioner under hela 2000-talet byggt upp en skuld till sina anställda. Den förmånsbestämda pensionen värdesäkras med prisbasbeloppet, vilket gör att kostnaderna ökar med över 50 miljarder kronor mellan 2022 och 2024. Från och med 2023 har ett nytt pensionsavtal trätt i kraft där de förmånsbestämda pensionerna avvecklas och en högre premie i stället betalas in till pensionsbolagen, vilket gör att pensionskostnaderna kommer att bli mer förutsägbara.

Taket för den statliga allmänna pensionen är en lönenivå på ca 46 400 kronor i månaden år 2023, den förmånsbestämda avtalspension ges vid inkomster därutöver.

Svensk industri och export har utvecklats hyfsat starkt i år, trots en svag omvärldskonjunktur, och i kontrast till fallande inhemsk efterfrågan i Sverige. Världshandeln har sjunkit en tid och ledande indikatorer pekar på en fortsatt svag utveckling för global industri och handel. Den konjunkturedgång som

de senaste årens höga inflation och höga räntor har medfört syns nu i tjänstesektorn i flertalet länder samt på arbetsmarknaden, som hittills visat sig oväntat motståndskraftig på flera håll. Många ekonomier uppvisar låg BNP-tillväxt och endast USA avviker tydligt bland utvecklade länder, med en relativt hög tillväxt i år. Även där väntas dock de senaste årens uppgång för inflation och räntor slutligen ge ett mer tydligt avtryck i ekonomin. Nästa år dämpas således konjunkturen också i USA. Fallet i inflationen beräknas fortsätta under 2024, såväl i USA som i Europa (och Sverige), vilket i sig ger en viss lättnad. Men att centralbankerna, inklusive Riksbanken, nästa år sänker sina styrräntor blir en viktigare stimulans. Redan nu syns betydande nedgångar för långräntorna.

SKR räknar med en fortsatt försvagning av sysselsättningen 2024, där en svag utveckling för arbetade timmar bromsar tillväxten för lönesumman. Därigenom dämpas såväl hushållens konsumtionsefterfrågan som det kommunala skatteunderlaget. Skatteunderlaget ökar ovanligt svagt nästa år. Då väntas ett andra år på rad av ett reellt sett minskande skatteunderlag. Tappet 2024 beräknas nu bli än större än den minskning i reala termer för skatteunderlaget som beräknas ske i år. Såväl i Sverige som i vår omvärld antas en konjunkturuppgång vänta 2025.

Höga räntor och inflation dämpar konjunkturen

De senaste årens höga inflation och de högre räntorna har urholkat köpkraften för hushåll och pressat lönsamheten i delar av näringslivet. Detta är en huvudorsak till att den globala tillväxten bromsats in. Inflationen är nu på väg ner och flera centralbanker har indikerat att räntetoppen har nåtts. Marknaderna prisar nu in räntesänkningar redan i början av 2024 i USA, Eurozonen och Sverige. Den senaste tiden har långa obligationsräntor backat ordentligt, vilket inneburit lägre finansieringskostnader för banker samt att svenska bolåneräntor har börjat sänkas. Den amerikanska konjunkturen har visat sig starkare än förväntat och BNP-tillväxten är ännu relativt hög. Också arbetsmarknaden i USA har varit oväntat stark men allt fler tecken pekar mot att den har börjat bromsa in. Även om energipriser i Europa har fallit tillbaka är de högre än innan Rysslands anfallskrig mot Ukraina. Tillverkningsindustrin i Eurozonen tycks ännu hämmas av de högre energipriserna. I synnerhet tysk

industri går knackigt, delvis på grund av den svaga världshandeln och den dämpade efterfrågan från Asien, där inte minst Kina är en viktig exportmarknad för Tyskland. Trots en svag utveckling det senaste året har den europeiska arbetsmarknaden hittills visat sig robust, likt utvecklingen i USA. Men den svaga produktionsutvecklingen för europeisk industri har nu spridit sig till tjänstesektorn, varför en svagare europeisk arbetsmarknad väntas nästa år. En flerårig anpassning till högre priser och räntor väntas för hushåll och företag och detta dämpar efterfrågetillväxten framöver. Global BNP bedöms växa med mindre än 3 procent både 2023 och 2024. Därefter antas en viss återhämtning för global tillväxt, bland annat till följd av lägre centralbanksräntor.

Den svenska konjunkturen har 2023 försvagats rejält och konjunkturedgången väntas fortsätta 2024. Att BNP-tillväxten i Sverige 2023–2024 blir så svag – svagare än i tillväxten omvärlden – beror i hög grad på den höga räntekänslighet som präglar svensk ekonomi. Men vi får följaktligen också en snabbare återhämtning 2025–2026, när sänkta räntor bedöms stärka konjunkturen. Att svenska hushåll påverkas så mycket och snabbt av ändrade räntesatser följer av att skuldsättningen är hög samt att räntebindingstiden är kort. En del av den ränteuppgång som skett det senaste året är dock tillfällig och påverkar konsumtion i mindre omfattning då hushållen totalt sett kan minska sitt sparande tillfälligt. När räntorna framöver antas falla tillbaka från nuläget höga nivåer kommer dock högre räntor jämfört med ränteläget före höjningarna 2022–2023 att gälla. Därmed väntas en bestående dämpning av bostadspriser och efterfrågan på krediter. Den kortsiktiga effekten är dock än större. Den inhemska efterfrågan har i år minskat markant och beräknas 2024 endast öka svagt, för att ta bättre fart därefter. Att reallönerna åter börjar stiga 2024, att räntorna sjunker samt att den globala BNP-tillväxten stärks 2025 är de positiva krafter som i SKR:s prognos förutsätts leda till en konjunkturuppgång i Sverige 2025.

Med sjunkande hushållskonsumtion och bostadsbyggande har svensk konjunktur i år räddats av en förhållandevis stark utveckling av exporten och tillverkningsindustrin. Den flerårigt svaga BNP-utvecklingen i Sverige kommer fortsatt att dämpa efterfrågan på arbetskraft. En motverkande faktor kan dock vara det faktum att personalkostnaderna har

blivit relativt sett ”billigare” än andra produktionsfaktorer efter uppgången i räntor och priser. På sistone har arbetslösheten börjat stiga, efter att en viss nedgång i sysselsättningsgraden. Hittills har det varit tillfälliga anställningar som har minskat mest medan arbetslösheten har ökat mest för de i åldersspannet 25–34 år. Det är således arbetsmarknaden för dem som är på väg att etablera sig, eller är i början av karriären, som hittills har försvagats mest. De branscher som hittills visar störst tapp sedan räntehöjningarna inleddes är handel och bygg, där antalet arbetade timmar har minskat medan de har ökat i andra sektorer (jordbruk, skogsbruk och fiske är ett undantag på grund av pandemin). Enligt vår bedömning väntar en allt bredare nedgång nästa år: sysselsättningen beräknas då minska med drygt en procentenhet. Först 2025, när konjunkturen antas stärkas, beräknas sysselsättningen åter öka.

NYCKELTAL FÖR SVENSK EKONOMI

Källor: Statistiska centralbyrån och Sveriges Kommuner och Regioner.

	2022	2023	2024	2025	2026	2027
BNP, volym, kalenderkorrigerad	2,9	-0,3	0,5	3,2	2,8	1,8
Arbetade timmar, kalenderkorr.	2,4	1,5	-0,1	1,8	1,6	0,9
Lönesumma	6,4	5,5	3,1	4,9	5,1	4,3
Timlön, Nationalräkenskaperna	3,9	3,9	3,3	3,1	3,3	3,3
Arbetslöshet, andel av arbetskraften 15-74 år	7,5	7,6	8,8	8,7	8,1	7,8
Inflation, KPIF	7,7	6,1	2,4	1,9	1,9	2,0
Inflation, KPI	8,4	8,7	3,3	1,4	1,7	1,8
Styrränta, vid årets slut	2,50	4,00	3,25	2,00	2,00	2,00

En utveckling som visar allt färre tecken på att utmana inflationsmålet (en KPIF-inflation om 2 procent) antas medföra en kursomläggning från Riksbanken under 2024. När inflationen samt inflationsprognoserna inte längre upplevs som problematiskt höga kommer penningpolitiken kunna ta större hänsyn till konjunkturen. För att undvika en för hög realränta behöver dessutom (nominal-) räntorna sänkas när inflationen faller tillbaka. Liksom många andra bedömare räknar SKR med att såväl Federal Reserve i USA som Europeiska centralbanken lättar på pen-

ningpolitiken nästa år. Denna draghjälp blir självklart viktig för andra centralbanker, som Riksbanken, även om det inte alls saknas goda inhemska skäl för att stimulera svensk ekonomi.

Svag utveckling av skatteunderlaget 2024

Till och med oktober 2023 har lönesumman fortsatt att öka starkt, med 5,3 procent jämfört med samma period i fjol. Detta hänger samman med den oväntat starka sysselsättningen i år jämfört med 2022. Skatteunderlaget har inte fallit i reala termer sedan 2003. Att det gör det två år i rad har inte hänt sedan år 2000 enligt tillgängliga som beror på den stora ökningen av prisbasbeloppet 2023 lyfter skatteunderlaget i år.

Skatteunderlaget fram till 2027 beräknas nominellt öka i linje med det historiska genomsnittet. Nästa år beräknas dock en kraftig inbromsning ske jämfört med i år, i högsta grad avhängigt den nedgång för antalet arbetade timmar som vi räknar med. Från 2025 och framåt antas en återhämnning för sysselsättningen men efter en inledande snabb uppgång dämpas därefter tillväxten för antalet arbetade timmar. Den köpkraft som skatteunderlaget innebär för kommuner och regioner dämpas dock genom stora prisuppgångar (i kommunsektorn). På sektornivå beräknas skatteunderlaget i reala termer urholkas kraftigt 2023 och 2024. Framförallt 2024 står ut som ett unikt svagt år – det reala skatteunderlaget beräknas då minska med 1,8 procent. Även 2023 visar prognosen på en real nedgång av skatteunderlagets data.

SKATTEUNDERLAG SAMT BERÄKNAD REAL UTVECKLING

Källor: Statistiska centralbyrån och Sveriges Kommuner och Regioner.

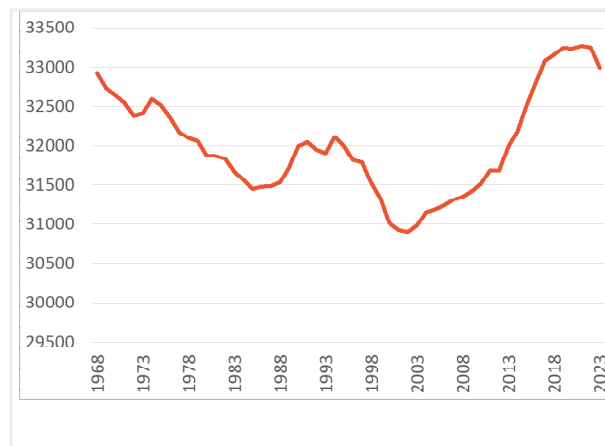
	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Faktiskt skatteunderlag	5,8	5,3	2,6	4,7	4,1	4,0
Regelförändringar	-0,5	0,2	-0,2	0,0	-0,3	0,0
Underliggande skatteunderlag	6,3	5,1	2,9	4,7	4,4	4,0
Prisutveckling	4,6	6,3	4,8	0,3	2,2	2,6
Realt skatteunderlag	1,6	-1,1	-1,8	4,3	2,2	1,4

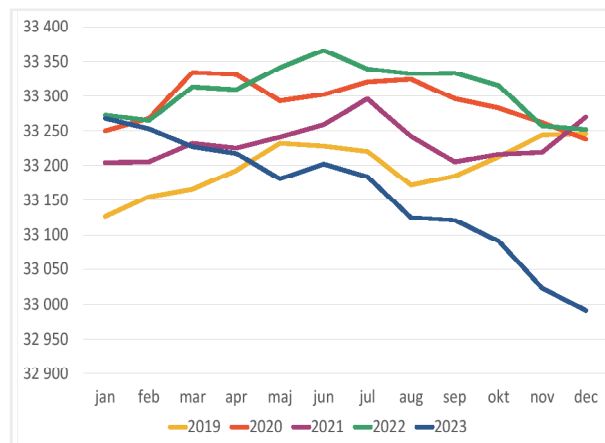
Befolkningsutveckling

Per den 31 december 2023 var Falköpings kommuns befolkning 32 991 personer, varav 16 363 personer var kvinnor och 16 628 personer var män. Jämfört med föregående år har befolkningen i Falköpings kommun minskat med 261 personer, vilket motsvarar en procentuell minskning med 0,78 %.

ANTAL INVÅNARE PER ÅR

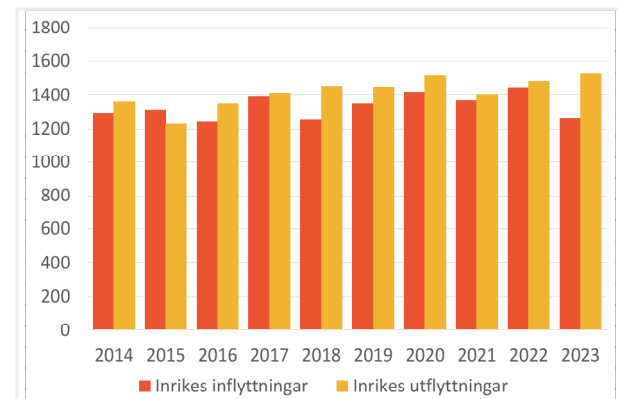
ANTAL INVÅNARE PER MÅNAD

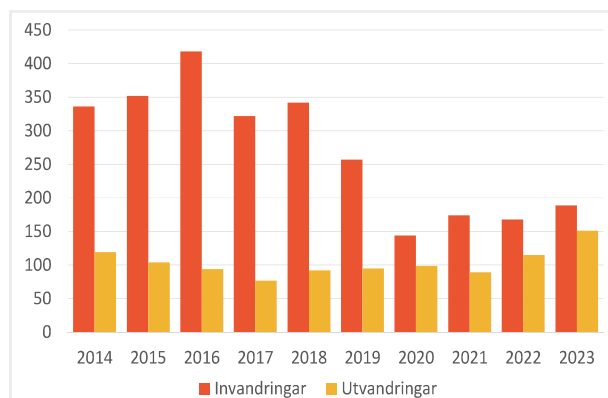
ÅR	INFLYT-TADE	UTFLYT-TADE	FÖDDA	DÖDA	FOLK-MÄNGD	FOLK-ÖKNING
2023	1 448	1 676	341	387	32 991	-261
2022	1 610	1 598	337	379	33 252	-18
2021	1 540	1 489	331	360	33 270	32
2020	1 560	1 616	366	330	33 238	-8
2019	1 603	1 542	397	374	33 246	91

Det totala inflyttningsöverskottet uppgick till -228 personer och födelseöverskottet uppgick till -46 personer. Detta betyder att det föddes färre personer i Falköpings kommun än som avled under år 2023. Dessutom flyttade det in färre personer i kommunen än som flyttade ut.

INRIKES FLYTTNINGAR 2014-2023

UTRIKES FLYTTNINGAR 2014-2023

Åldersfördelning

18,9 % av kommunens totala folkmängd återfanns i åldersgruppen 0-15 år medan 22,9 % av befolkningen återfinns i gruppen 65 år och äldre. Att notera är att antalet unga minskar jämfört med föregående år medan den äldre gruppen i förhållande till totalt antal invånare fortsätter att öka.

Befolkning 1 november

Skatteintäkterna baseras på befolkning 1 november året innan budgetåret.

BUDGETÅR	1 NOV	FLERÅRSPLAN	UTFALL	AVVIKELSE
2024	2023	33 300	33 073	-227
2023	2022	33 380	33 301	-79
2022	2021	33 300	33 216	-84
2021	2020	33 400	33 290	-110
2020	2019	33 350	33 237	-113

Befolkningen har inte utvecklats i den takt som kommunen har prognostiserat flerårsplanen. För räkenskapsåret 2023 är avvikelsen 79 personer och för kommande räkenskapsår är den 227 personer. Befolkningen är en faktor när det gäller skatteintäkternas utveckling.

Arbetsmarknad

Arbetsmarknaden har varit starkare än prognosmakare förväntat sig under 2023, men under senare delen av året har arbetslösheten börjat stiga marginellt, men ligger kvar på förhållandevis låga nivåer. I december 2023 var 957 personer i Falköpings kommun inskrivna på Arbetsförmedlingen. Det motsvarar en

arbetslöshet i kommunen på 6,0 % vilket är lägre än samma period 2022, men något högre än de lägsta noteringarna under 2023. Arbetslösheten för riket uppgår till 6,7 % i december.

Gruppen som gynnats av den starka efterfrågan har främst varit de som varit arbetslösa en kortare tid och som har minst en gymnasial utbildning. Trots efterfrågan på arbetsmarknaden är det en strukturell obalans i gruppen som kvarstår utan arbete. Många befinner sig i en långtidsarbetslöshet som kan bero på många saker såsom ohälsa i olika omfattning, kort eller ingen skolbakgrund eller språkliga hinder. När arbetslösheten ser ut att öka kan det förväntas att fler kommer behöva insatser såväl inom utbildning, arbetsmarknadsinsatser som eventuellt ekonomiskt bistånd. Den kommunala vuxenutbildningen bär en viktig roll för att täta kompetensglappet mellan arbetsgivare och individ. Utbildningsutbud, sociala arbetsinsatser samt arbetsmarknadspolitiska åtgärder ska matcha arbetsmarknadens behov och samtidigt möta individens behov.

Bostadsmarknad

Bostadsmarknaden i Falköpings kommun har under år 2023 utökats med nybyggnation av ytterligare bostadsrätter på Prästgårdsgårde samt hyresrätter utmed Frejagatan och ytterligare ett 20-tal hyresrätter förväntas bli klara under 2024. Vakansgraden i hyresbeståndet har ökat något från tidigare obefintliga vakanser men ligger fortfarande förhållandevis lågt.

Under år 2023 har bygglov beviljats för 33 nya bostäder fördelat på 15 enbostadshus och 18 lägenheter i flerbostadshus.

Utfallet visar på att byggande av både småhus och lägenheter i flerbostadshus har minskat som följd av de osäkerheter som råder på marknaden med både stigande produktionskostnader och räntor. Enligt SCB har priserna på småhus i Falköpings kommun sjunkit något under 2023 jämfört med 2022.

Utbildning

Falköpings kommun satsar stort på utbildning och en ny skolorganisation är under uppbyggnad. Kom-

munal förskola och grundskola/anpassad grundskola bedrivs i dagsläget på 17 förskolor med ca 1 300 barn och 14 grundskolor med ca 3 900 elever. Gymnasieskolan erbjuder 12 nationella program samt introduktionsprogram och anpassad gymnasieskola för ca 1 000 elever.

Den kommunala verksamheten kompletteras av 12 fristående förskolor (varav en räknas som pedagogisk omsorg) för ca 450 barn samt en friskola i tätorten för årskurs F-9 som omfattar ca 100 elever och en nystartad friskola i Åsle för årskurs F-6 som omfattar ca 40 elever.

Den kommunala vuxenutbildningen är organiserad under kompetens- och arbetslivsnämnden tillsammans med arbetsmarknadsenheten. Inom denna organisation ryms också uppdragsutbildning samt eftergymnasiala utbildningar.

SKOLFORM	ANTAL ELEVER
17 förskolor	1 300
12 fristående förskolor	414
14 grundskolor	3 875
2 grundsärskolor	49
Fristående grundskola tätort F-9 Thorén framtid	71
Fristående grundskola landbygd F-6 Åsle friskola	55
Gymnasieskola: 12 nationella program samt introduktionsprogram	956
Gymnasiesärskola	26

Hållbarhet

Under 2023 har hållbarhet fortsatt vara grunden som genomsyrar de fyra övergripande målen i Falköpings kommun. Kommunens styrmodell för hållbar utveckling finns definierad i underlaget till kommunens vision om Det goda livet, där social hållbarhet är målet, ekonomisk hållbarhet är ett medel för att nå dit och villkoren bestäms utifrån ekologisk hållbarhet. Kommunens klimatstrategi, digitaliseringsstrategi och arbetsmarknadsstrategi bidrar alla till hållbarhet. På global nivå arbetar världens länder med att uppnå hållbar utveckling genom Agenda 2030 och de 17 globala hållbarhetsmålen. I alla länder har kommuner eller motsvarande en nyckelroll i genomförandet av Agenda 2030 på lokal nivå. Falköping har under 2023 fortsatt arbetet med att skapa hållbarhet i linje med

Agenda 2030 genom både egna insatser men också samarbeten med andra kommuner, externa aktörer, civilsamhälle, näringsliv med flera.

Väsentliga risker och osäkerhetsfaktorer

Falköpings kommun likt resterande del av samhället står inför stora utmaningar för att klara av välfärden. En åldrande befolkning samtidigt som barnafödandet minskar till historiskt låga nivåer i landet innebär att allt färre ska finansiera välfärden. För att klara av välfärdsbehovet behöver kompetensförsörjningen inom välfärden samt ny teknik bli effektivare ned de resurser som finns.

Under året 2023 har befolkningen i Falköpings kommun minskat likt 193 andra kommuner i Sverige, samtidigt som behovet av verksamhetsanpassade lokaler fortsatt är högt medför att trycket på nyinvesteringar fortsatt är högt. Med en minskande befolkning år 2023 och risker om fortsatt minskning under år 2024 kommer fokus bli att anpassa kommunens verksamheter och resursfördelning. Kommunens höga resultat de tre senaste åren har medfört att medparten av kommunens investeringar kunnat finansieras med egna medel. Under år 2023 minskade resultatet vilket även syns på kommunens finansiering av investeringar som till större del finansierats med ökad låneskuld. Inför år 2024 finns stora risker att låneskulden kommer fortsätta växa då det budgeterade resultatet är lågt samtidigt som inflationens effekter biter sig kvar i form av bland annat höga pensionskostnader som påverkar kommunens resultat.

Trenden under slutet av år 2023 är ändå att inflationen mattas av och att räntan förväntas vända neråt under år 2024 vilket medför att kommunens resultat åter ska stärkas, dock behöver kommunen fortsatt arbeta med att anpassa verksamheterna utifrån befolkning med även kostnadshöjningar och amorteringar för att kommunen ska ha en fortsatt stabil ekonomi in i framtiden.

Pensioner

Pensionsförpliktelser

(MNKR)	2023	2022
PENSIONS FÖRPLIKTELSE		
Total pensionsförpliktelse i balansräkningen		
a. Avsättning inkl. särskild löneskatt	246,8	191,6
b. Ansvarsförbindelse inkl. särskild löneskatt	617,4	608,0
Pensionsförpliktelse som tryggats genom pensionsförsäkring		-
Pensionsförpliktelse som tryggats genom pensionsstiftelse		-
Summa pensionsförpliktelser (inkl. försäkring och stiftelse)	864,2	799,6
FÖRVALTADE PENSIONSMEDEL - MARKNADSVÄRDE		
Totalt pensionsförsäkringskapital	-	-
a. Varav överskottsmedel	-	-
Totalt kapital i pensionsstiftelse	-	-
Finansiella placeringar avseende pensionsmedel (egna förvaltade pensionsmedel)	100,9	91,7
Summa förvaltade pensionsmedel	100,9	91,7
FINANSIERING		
Återlånade medel (skillnaden mellan pensionsförpliktelser och förvaltade pensionsmedel)	763,3	707,9
Konsolideringsgrad (andel av pensionsförpliktelser som täcks av medel i stiftelse, försäkring eller egna förvaltade pensionsmedel)	11,7	11,5

Kommunens pensionsförpliktelser är stora. För att möta pensionutbetalningar har Falköpings kommun avsatta medel placerade i fonder motsvarande ett marknadsvärde på 100,9 mnkr. Orealiserade vinster uppgår till 9,3 mnkr vilket är en kraftig ökning jämfört med föregående år då motsvarande summa var 0,6 mnkr.

Pensionsförpliktelser redovisas enligt blandmodellen vilket innebär att pensioner intjänade innan 1998 återfinns utanför balansräkningen som en ansvarsförbindelse. Ansvarsförbindelsen uppgår enligt tabellen ovan till 617,4 mnkr inklusive särskild löneskatt.

Pensionskostnader

Kommunens pensionskostnader inklusive särskild löneskatt uppgår till 218,6 mnkr jämfört med 133,2 mnkr föregående år. Ökningen mellan åren beror på nytt pensionsavtal, AKAP-KR, samt hög inflation.

De största delposterna när det gäller pensionerna är avgiftsbestämd ålderspension som uppgår till 113,7 mnkr inklusive särskild löneskatt.

Kostnad för pensionsutbetalningar härrör sig främst från ansvarsförbindelsen och uppgår till 46,8 mnkr inklusive särskild löneskatt.

Förändring av avsättning avser bl.a. förmånsbestämd ålderspension och pensioner för förtroendevalda. Kostnaden uppgår till 53,2 mnkr inklusive särskild löneskatt.

Händelser av väsentlig betydelse

Förvaltningsform

Barn- och utbildningsnämnden

Det har under året skett en kraftig ökning av antalet elever i behov av taxiresor. Det beror i huvudsak på antalet elever som har växelvis boende samt att den extra studietiden innebär att flera elever inte kan åka med ordinarie skolskjutsturer. Det har inneburit ökade kostnader för barn och utbildningsnämnden.

Den garanterade studietiden inom gymnasieskolans yrkesprogram har utökats från höstterminen 2023. Det innebär att flera timmar undervisning måste schemaläggas på yrkesprogrammen vilket leder till ökade personalkostnader och ökat behov av undervisningslokaler.

Kommunstyrelsen

Från 1 januari 2023 upphörde tekniska nämnden och dess ansvarsområden flyttades till kommunstyrelsen. En ny förvaltning formades på kommunledningsförvaltningen med underliggande verksamheter. På grund av omorganisationen har organisationskartan gjorts om och tre verksamhetschefer är tillsatta samt att biträdande förvaltningschef är ansvarig för avdelningscheferna inom kommunledningsstaben.

Osäkert i omvärlden med snabbt förändrat säkerhetsläge kopplat till krig inom Europa har påverkat verksamheterna inom kommunstyrelsens ansvarsområde genom bland annat succesivt stigande inköspriser på råvaror, material och drivmedel. Livsmedelspriserna har ökat med cirka 20 % under år 2023. Dessutom har det under 2023 funnits en osäkerhet gällande fortsatt utveckling av elpriserna på grund av rörligt elprisavtal. Inom kommunstyrelsens verksamheter har märkts av svårigheter att få fram vissa varor och val har fått göras om att antingen välja ett dyrare alternativ som kan levereras eller att avvakta. Ett nytt växelsystem har implementerats under hösten, vilket har resulterat i en förenklad och mer digitaliserad arbetsmetod för kommunen som helhet och speciellt för stadshusets reception. Under året har också införandet av Microsoft 365 fortsatt och nya verktyg och möjligheter till samarbete har etablerats i kommunen.

Vid 2023 års utgång är verksamhetsområdet i slutskedet med implementeringen av nytt verksamhetssystem för planerat underhåll av kommunala byggnader. Verksamhetsområdet har fått flertalet nya byggnader att förvalta vilket har inneburit en ökad driftkostnad.

Inom stadsbyggnadsavdelningen har antalet inkomna bygglovsärenden minskat jämfört med de fem senaste åren. Det har varit ett högt tryck på nya planuppdrag från både kommunala och externa aktörer. Totalt har tio nya planuppdrag inkommit till stadsbyggnadsavdelningen under 2023.

Park och gata-avdelningens verksamhet har påverkats av den långa vintern 2022–2023 vilket inneburit att vår-sopningen startade cirka fem veckor senare än planerat. Detta har påverkat sommarens drift då alla arbeten blivit försenade. Även vintern 2023–2024 startade ovanligt tidigt, med åtgärder för vinterväghållning redan i november, tjäle som gick ner i marken under december och försenade flera projekt. Under året har gatumark som byggts ut ökat med cirka 15 000 kvadratmeter och parkmark med cirka 16 000 kvadratmeter vilket innebär nya ytor som ska tas i drift och underhållas framöver.

Arbete med sluttäckning av Stenstorp och Flobys deponi och uppbyggnad av nya återvinningscentraler pågår och beräknas vara färdigt 2024. Sluttäckning på Falevis deponi pågår enligt planen.

Under maj 2023 genomfördes införandet av ett nytt ekonomisystem, Unit4 ERP. Projektet och arbetet med att byta ekonomisystem gör Falköpings kommun i samverkan med åtta Skaraborgskommuner. Projektet är helt unikt och är det första samverkansprojektet i sitt slag i kommunsverige. Samarbetet innebär att de nio kommunerna (Ö9) tillsammans har upphandlat ett gemensamt ekonomisystem med mål om en gemensam drift, där Skövde kommun ansvarar för den övergripande drift- och systemförvaltningen. Syftet med Ö9-samarbetet är att skapa ökade utvecklingsmöjligheter och minska sårbarheten.

Kultur- och fritidsnämnden

Förvaltningen har under året genomgått en omorganisation. Syftet med omorganisationen är att få en

bättre samordning och uppväxling av förvaltningens samlade arbete med kulturfrågor inklusive det strategiska kulturutvecklingsarbetet samt en samordning av förvaltningens förebyggande och främjande ungdomsarbete.

Kompetens- och arbetslivsnämnden

Volymet i korthet

Arbetslösheten fortsätter att ligga på en jämn och relativt låg nivå. I december 2023 var 957 personer i Falköpings kommun inskrivna på Arbetsförmedlingen. Det motsvarar en arbetslöshet i kommunen på 6,0 % och även om arbetslösheten ökat marginellt under hösten så är det lägre vid årets slut än vid dess inledning. Arbetslösheten för riket noteras till 6,7 % per december.

Antalet hushåll som fått beviljat ekonomiskt bistånd har fortsatt att minska under 2023 för att under hösten plana ut. I januari uppgick antalet biståndsmottagare till 743 att jämföra med 641 i december.

Volymerna inom Vuxnas lärande har under senare delen av 2023 återhämtat sig och är per december i samma nivå som 2022. Det är framför allt inom yrkesutbildningar och allmänna ämnen på gymnasial nivå som volymerna återhämtat sig. Inom utbildning i svenska för invandrare är volymerna fortsatt lägre än tidigare år.

Osäker omvärld

2023 inleddes med hög inflation, höjda räntor och höga energipriser. Trots detta har arbetsmarknaden varit oväntat stark. Mycket tyder på att arbetslösheten kommer öka framöver, men prognoserna har förbättrats. Samtidigt kvarstår problematiken med kompetensbrist inom flera områden.

Omorganisation Vuxnas lärande

I februari 2023 tillträdde den nya verksamhetschefen för Vuxnas lärande och den nya organisationen infördes. Syftet är en flexiblare och effektivare resursanvändning där kombination av utbildning möjliggörs i högre grad. Med en kombination av utbildningsinsatser och/eller arbetsmarknadspolitiska åtgärder kan individens förutsättningar för stegförflyttning öka. Vidare har det gjorts en översyn av lärarnas arbetstidsavtal för att möta kommuninvånarnas behov och

möjligheter till studier som försörjer arbetsmarknaden med kompetens.

Införande av e-tjänst inom Stöd och försörjning

Stöd- och försörjningsenheten har under 2023 infört e-ansökan för fortsatt ekonomiskt bistånd. Införandet av e-tjänsten är ett första steg i att digitalisera/automatisera processen. Under första halvåret bromsade tekniska problem upp införandet. Genom att digitalisera delar av biståndsprocessen kan resurser frigöras för socialt arbete och den högre grad av tillgänglighet som skapas möter medborgarnas förväntan om digital kontakt med myndigheter.

Samhällsskydd mellersta Skaraborg

Sedan den 1/1 2023 ingår SMS med sitt räddningsledningssystem i en räddningsregion med ytterligare tre räddningsledningssystem inom Västra Götaland. Räddningsregion Västra Götaland (RRVG). Syftet är att RRVG ska skapa redundans och robusthet i ledningssystemen där ledningssystemen tillsammans kan klara många små samtida insatser och stora långvariga insatser så som skogsbränderna under 2018.

SMS har gått in i Dynamisk resurshantering (DRH) i SOS utlarmningssystem och samverkar med Mullsjö, Habo och Jönköpings räddningstjänster sedan den 8 maj. Detta innebär att den hjälpbehövande alltid ska garanteras att den snabbaste och närmsta resursen alltid larmas till olycksplatsen. Allt för att medborgarna ska få så snabb och säker hjälp som möjligt. SMS gavs i mars 2023 uppdraget från Götene kommun i enlighet med de tre andra att utföra säkerhets-samordning för kommunen. Det innebär att alla medlemskommuner nu har en gemensam säkerhets-samordning och beredskapssamordning. SMS har efter överenskommelser med kommunerna givits ansvar att samordna det brottsförebyggande arbetet för samtliga medlemskommuner.

Tjänsteman i beredskap infördes för alla fyra medlemskommunerna genom SMS från och med sommaren 2023.

Under 2023 förändrades Sveriges tolkning av EU:s ar-

betstidsdirektiv. Detta har fått genomslag i Allmänna bestämmelser och Bilaga R i kollektivavtalet. Genom den striktare tolkningen av kravet på dygnsvila och veckovila, kommer det att från och med 2024 innebära ytterligare kostnader för personal. Förvaltningen har sökt dispens för att få fortsätta bruka dygnsspans under helger och sommarperioden men har ännu inte fått besked på sin ansökan.

Socialnämnden

Kompetensförsörjningen är en fortsatt utmaning för socialnämndens verksamhetsområden. Det råder en generell brist på arbetskraft och konkurrensen om den arbetskraft som finns är stor.

De kostnader som tillkommit under året, jämfört med kända kostnader när budgeten för 2023 fastställdes, är personalkostnader hänförliga till reglerna om 11-timmars dygnsvila. Under året märks det framförallt genom att kostnaderna för obokat rörlig tid har ökat från oktober med cirka 0,15 mkr per månad. Inom äldreomsorgen och omsorgen om funktionsnedsatta finns en matchningsproblematik.

De personer som söker till både vikariat och fasta tjänster saknar i stor utsträckning såväl formell som reell kompetens och ofta även intresse för yrkesområdet. Många gånger har verksamheterna inga andra alternativ än att prova att anställa personer som snart visar sig inte fungera, vilket leder till höga introduktionskostnader utan resultat. Behovet av att stärka attraktiviteten inom yrket och hitta nya sätt att angripa utmaningarna framkommer tydligare än någonsin.

Inom verksamhet myndighet och den kommunala hälso- och sjukvården har vissa tjänster fått lösas med köp av externa konsulter. Att bedriva verksamhet med konsulter är kostsamt men kan också medföra tveksam kvalitet för verksamheten. Målsättningen för 2024 är att undvika köp av konsulttjänster så långt som möjligt.

Nämnden har också sökt och erhållit statsbidrag om cirka 35 mkr. Bidragen har varit riktade mot civilt försvaret, HAB-ersättning, att ge en god vård och omsorg om äldre och bidrag för utbildning inom äldreomsorg och kommunal hälso- och sjukvård.

Byggnadsnämnden

Byggnadsnämndens ambition är att förkorta handläggningstider för lov- och anmälningsärenden. In-förändring av digitala tjänster samt anpassningar i ärendehanteringssystem bör medföra en mer effektiv handläggning och ökad rättssäkerhet. Införandet av digitalpost som genomförts under 2023 är en klar förbättring inom både effektivisering och digitalisering.

Trots händelserna i omvärlden med hög inflation, lågkonjunktur, höga räntor och höga priser på byggmaterial har nämnden mottagit tio ansökningar om planbesked eller planuppdrag. En trolig förklaring till detta kan vara att lågkonjunkturen innebär att fler fastighetsägare väljer att se över plansituationen för sitt fastighetsbestånd inför att konjunkturen vänder. Det fortgår även intensivt arbete med de ärenden inom fysisk planering som finns sedan tidigare. Detaljplaner som innebär en förtätning är fortsatt prioriterade men även sådana som möjliggör utveckling av verksamheter eller nyetableringar.

Verksamheten fortsätter också det kontinuerliga arbetet med uppdatering av rutiner och användande av tekniska hjälpmedel för att uppfylla krav om digitalisering. Bland annat vad gäller programvara för digitala planbeskrivningar som köpts in under året. Uppdaterad programvara för bygglovarkivet har köpts in under 2023 och kommer att börja användas under 2024.

Valnämnden

Då det inte genomförts något allmänt val under år 2023 har ingen verksamhet förutom planering inför kommande Europaparlamentsval, som genomförs år 2024, att rapportera om.

Kommunrevisionen

I samband med granskningen av kommunens årsredovisning för år 2022 genomfördes förändringar i kommunrevisionen enligt kommunfullmäktiges val till kommunrevisionen från december månads möte. Under år 2023 har kommunrevisionen utöver kommunens ekonomiska rapporter även bland annat granskat det förebyggande arbetet för barn och unga

och långsiktig ekonomisk och finansiell planering.

En ny överenskommelse träffades under senare delen av år 2023 gällande justering av ersättningsnivå för Deloitte ABs grunduppdrag.

Överförmyndarnämnden

Behovet av överförmyndare är fortsatt högt i Falköpings kommun.

En översyn av de två avtal som ligger till grund för nämndens verksamhet har påbörjats tillsammans med Skövde kommun, dels via översyn av samarbetsavtalet, dels de verksamhetsavtal som finns med utförare när tjänster behöver köpas in externt kopplat till god man.

Bolagsform

Falköpings Hyresbostäder AB

I januari 2019 antog styrelsen i Falköpings Hyresbostäder AB en affärsplan för åren 2019–2023 som innehåller mål vad gäller nyproduktion, kundnöjdhet, hållbarhet, ekonomi och personal. De mätbara mål som sattes har uppfyllts och styrelsen jobbar nu med att upprätta en ny affärsplan som ska gälla från 2024 och framåt.

Målen vad gäller miljömässig hållbarhet är också en del i Sveriges Allmännyttas upprop "Klimatinitiativet" där bolaget satt mål att minska energianvändningen och bli fossilfria. Stora satsningar har genomförts de senaste åren vad gäller energieffektiviseringsåtgärder, till exempel åtgärder som isolering, klimatstyrning, nya undercentraler, vattensparutrustning och ny belysning. Solcellsanläggningar har installerats på några byggnader och fler kommer att installeras framöver. Laddstolpar för elbilar tillhandahålls numera inom räckhåll för stor del av hyresgästerna. Extra relevanta ekonomiskt är energisparprojekten nu då höjningarna av taxor för el, fjärrvärme, vatten mm är betydligt högre än den allmänna prisutvecklingen, särskilt i Falköping och särskilt 2022 - 2024. Förutom rena energisparåtgärder utförs också klimatåtgärder i form av anläggande av ängar, översyn av klippintervaller och val av bränsle.

Stort fokus läggs på att jobba med social hållbarhet och det har bland annat inneburit mer uppsökande

verksamhet, trygghetsvandringar i bostadsområdena, sociala aktiviteter för hyresgästerna (till exempel Tagga Lov och hyresgästträffar), boendeintroduktionen BoBra och införande av Huskurage.

Bolaget har under året fortsatt arbeta framåt med digitaliseringsfrågor. Byte av fastighetssystem, energiföljningssystem och ekonomisystem under 2023 har skapat plattformar för att ytterligare förbättra kundkommunikationen samt planering, uppföljning och de interna processerna.

Fastighets AB Mösseberg

Bolaget har genom projektering, upphandling och ekonomisk planering förberett för åtgärder på befintlig byggnad på Domkraften 7 som ett led i hyresgästs omställning av lokalen från lager till produktion samt för en tillbyggnad på fastigheten. Förvaltningen av övrigt fastighetsbestånd har under året varit oförändrad.

Underhåll har utförts på fastigheten Fiskarna 5 genom byte av armaturer samt relining. Uthyrningsläget har varit bra, vakanserna har varit i princip obefintliga.

Verksamhet i annan juridisk form

Kommunalförbundet Avfallshantering Östra Skaraborg (AÖS)

År 2023 har präglats av förberedelser inför det utökade uppdrag som trädde i kraft 1 januari 2024, med insamlingsansvar för förpackningar samt obligatorisk insamling av matavfall. Från 1 januari 2024 är kommunerna Essunga, Grästorp och Götene först ut inom förbundet med matavfallsinsamling för alla småhusfastigheter. Förbundet har beviljats dispens för att kunna införa obligatorisk matavfallsinsamling i alla kommunerna successivt och strukturerat, i en takt som möjliggör återanvändande av kärl.

Under april startade utsortering av grovplast vid ÅVC:erna Falevi i Falköping, Heljeved i Vara samt Krusegården i Essunga. På det sättet kan grovplasten materialåtervinnas för att bli nya plastprodukter, i stället för att gå till förbränning. Totalt har 91 ton sorterats ut under året och under år 2024 ansluter ytterligare ÅVC:er till denna sortering.

Ohlssons åkeri i Landskrona tog över insamlings-entreprenaden i västra området, med Falköping och Skara från 1 mars 2023 och Essunga, Grästorp, Götene samt Vara från 1 januari 2024.

Under året har samarbete inletts med Skövde kommuns kontaktcenter som tar emot alla telefonsamtal som första kontakt. Antalet e-tjänster har utökats och hemsidan har förändrats för att vara mer kundanpassad.

Kommunalförbundet Miljösamverkan Östra Skaraborg (MÖS)

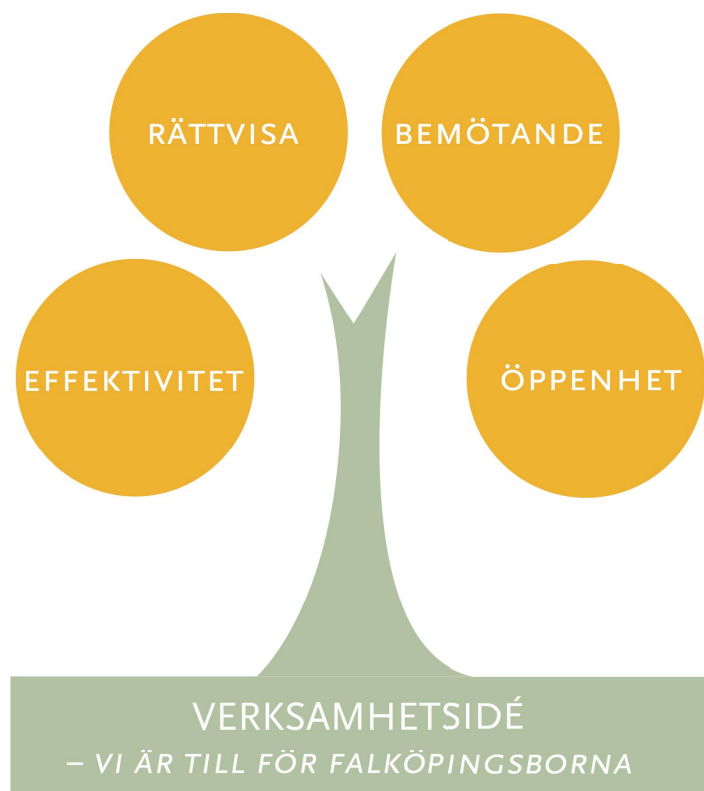
Tillsynen är i ett helhetsperspektiv genomförd på ett effektivt och ändamålsenligt sätt. Under 2023

har miljönämnden utfört totalt 1 782 planerade kontroll- och tillsynsinsatser. Utöver den planerade tillsynen tillkommer den händelsestyrda tillsynen 1 308 ärenden och 1 329 behovsprioriterade tillsynsändren. Utifrån målsättningen har verksamheten nått en måluppfyllelse på 93 % för den planerade tillsynen och 85% för den behovsprioriterade tillsynen.

Verksamheten uppfyller delvis direktionens strategiska mål och i huvudsak nämndens verksamhetsmål.

Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten

Inledning

Kommunen ansvarar för att bedriva en effektiv verksamhet med god kvalitet utifrån nationella lagar och kommunala politiska mål, styrdokument och ekonomisk tilldelning genom budget. En framgångsfaktor är att skapa en fungerande styrkedja som binder ihop de olika nivåerna i organisationen från kommunfullmäktiges vision till verksamheternas genomförande. Detta kräver ett systematiskt arbete genom uppföljning och analys av resultat utifrån helhetssyn. Falköpings kommun har ansvar för viktiga samhällsfunktioner som en del av den service som samhället ger till sina medborgare. Kommunens verksamheter styrs

till stor del av kommunallagens bestämmelser där det framkommer att den ansvarar för barnomsorg, utbildning, socialtjänst och äldreomsorg liksom ansvaret för byggande av bostäder, hälsoskydd, miljöskydd och räddningstjänst. Centralt i kommunallagen är att kommunen genom sitt självstyre får bestämma vad den ska arbeta med och i vilken omfattning, men allt måste ta sin utgångspunkt i att kommunen är till för medborgaren. Syftet är att omsätta och nå nationella krav, statliga och kommunala mål. Kommunen som huvudman fördelar olika ansvarsområden tillsammans med budget ut till nämnderna.

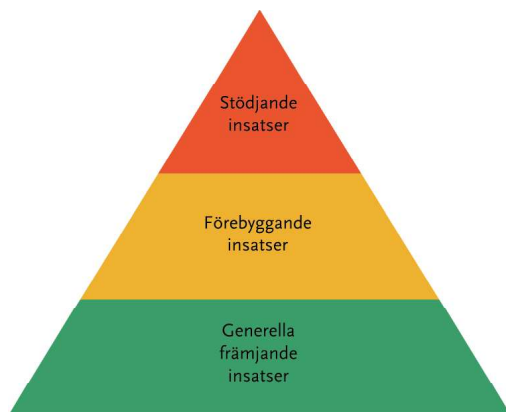
Skapa förutsättningar för ett socialt hållbart Falköping

I Falköpings kommun skapas det goda livet tillsammans genom tron på att framtiden går att utveckla och förbättra.

Förebyggande insatser barn och unga

För att jobba med ett socialt hållbart Falköping behöver det hälsofrämjande och förebyggande arbetet fokuseras.

Antalet barn och unga som är placerade utanför det egna hemmet har tidigare ökat under flera år, men under 2023 har en viss minskning skett. Dock ligger antalet som är placerade fortfarande högt. Ett flertal verksamheter inom kommunen ger en bild av att de möter fler barn, unga och familjer med komplexa behov och att de som haft det utmanande har fått det ännu mer utmanande. När detta händer riskerar de resurser som finns runt barn och unga att förflyttas till dessa familjer – vilket kan leda till en nedprioritering av förebyggande arbete och av stöd till barn- och ungdomar med inte så omfattande behov eller utmaningar. Ökande ekonomiska klyftor och allt fler anmälningar om barn som far illa är en nationell trend som med stor sannolikhet påverkar utfallet på lokal nivå (Socialstyrelsen, SCB, folkhälsopolitisk rapport).

Arbetet som syftar till att stärka samverkan mellan skola och socialtjänst har fortsatt. Syftet är att fler förebyggande insatser ska kunna identifieras och genomföras i ett tidigt skede, så att barn får bättre förutsättningar till en god psykisk och fysisk hälsa och därmed kan klara av sin skolgång. Förhoppningen är även att antalet barn som placeras utanför det egna hemmet ska minska. Grunden i samverkan handlar om tätare dialog mellan olika yrkeskategorier för att tidigare kunna ge barnet/eleven och dess familj rätt stöd. Ett samverkansområde går under namnet KRAFT och påbörjades hösten 2022. Inom ramen för insatsen ges hela familjen stöd i form av funktionell familjeterapi, en evidensbaserad metod vars syfte är att förbättra relationer och kommunikation i familjen. Samtidigt ges barnets/ungdomens skolgång i en särskild undervisningsgrupp i Ranlidens lokaler. En utvärdering av projektet har gjorts under hösten 2023. Utvärderingen visar att 12 elever gått i KRAFT. 83% av dessa har fått en ökad skolnärvaro, 58% har fått ökad kunskapsutveckling, 58% har stärkt sina relationer i familjesystemet, 42% har kunnat återgå till ordinarie hemskola och 2 personer har börjat gymnasiet efter att ha fått fullständiga slutbetyg. Arbetssättet har således visat goda resultat.

Ett annat område gällande samverkan handlar om att synliggöra kontaktvägar inom socialtjänsten samt att se över vilka förebyggande och icke-biståndsbedömda insatser kommunen kan erbjuda i ett tidigt skede. Inom grundskolan och gymnasiet har närvaroplaner reviderats för att fokusera på det förebyggande arbetet och mentorers roll i att hantera problematisk frånvaro. Implementering av nya rutiner inom ett SKR-projekt har påbörjats för att förbättra kontrollen över elevers närvaro och minska frånvarons påverkan på studieresultat. Det har också tagits fram en ny övergripande barn- och elevhälsoplan.

Under 2023 genomfördes en kartläggning för att öka närvaron i förskolan, vilket resulterade i säkrade platser och besök till familjer som inte hade sina barn inskrivna. Nya rutiner har implementerats enligt lagkrav från hösten 2023. Trots ökad närvaro, finns behov av att få en mer nyanserad bild av frånvaron.

Under året har samverkan gällande barnrättsfrågor på delregional och regional nivå stärkts. En kart-

läggning av barnrättsarbetet på Skaraborgsnivå har genomförts och därigenom bidragit till att skapa politisk relevans som kan påverka framtidens hantering av dessa frågor. Länsstyrelsen i Västra Götaland är på gång att starta ett nätverk som fokuserar på dessa frågor, med målet att etablera enhetliga metoder och arbetssätt kring barnrätt i hela Skaraborg. Detta syftar till att möjliggöra ett effektivt samarbete över kommungränserna för att skapa gynnsamma förutsättningar för unga människor.

För att stärka barn och ungas motståndskraft mot alkohol, droger, dopning, tobak och spel har utbildningsinsatser utförts i samverkan mellan kommunens verksamheter, polis och föräldrar. Dessutom har satsningen 100 % ren hård träning startades upp under året. Ambassadörer har utsetts som ska vara förebilder och sprida budskapet om ren hård träning. Ambassadörerna har under året medverkat vid föreningsarrangemang, kommunala tillställningar och skolans temadagar för att synliggöra budskapet. Under våren 2024 kommer nya ambassadörer utses och satsningen kommer att utvärderas.

Under året har meningsfulla aktiviteter planerats och genomförts för barn och unga under de olika skolloven. Totalt har 6 064 barn och unga deltagit i lovaktiviteterna under året. Arbetsgruppen bedömer både deltagandet och kostnaden för hela året som positivt, och feedbacken från besökarna har varit mycket uppmuntrande. Deltagandet under sport-, påsk- och höstloven är ungefär lika stort, cirka 800 deltagare per lov. Deltagandet under vinterlovet är något lägre, och det noteras att ytterligare investeringar behöver göras nästa år, eftersom detta är en längre ledighet och en period då inte alla firar jul. Deltagandet under sommarlovet är högst och det är också där som det i dagsläget läggs mest resurser.

Som en del i Räddningstjänstens förebyggande arbete för barn och unga genomförs konsekvenssamtal med elever på skolans initiativ, samtalen sker oftast med grupper av elever, och i mer sällsynta fall med enskilda elever. Under året har Samhällsskydd Mellersta Skaraborg träffat totalt 767 barn och unga i dessa sammanhang. Bakgrunden till den höga siffran är att man träffat hela årskurser vid vissa händelser.

Det är människorna som skapar ett hållbart samhälle

När människor ges möjlighet att vara med och ha inflytande och skapa tillsammans bidrar det till ett mer hållbart samhälle.

Delaktighet och inflytande

Delaktighet och inflytande i skolan är centralt för alla elevers lärande och utveckling. Att elever ges förutsättningar att vara delaktiga i det sammanhang som skolan och utbildning utgör är av stor betydelse både för enskilda individer och för samhället. Genom att arbeta med olika referensgrupper och genomföra dialoger med unga har gett dem möjligheten att påverka olika beslutsprocesser, såsom arbetet med Falköpings kommuns platsvarumärke. Dialoger har även ägt rum i Vartofta och Stenstorp angående skolmatsfrågor. I arbetet med det fritidspolitiska programmet som påbörjats under året har en nulägesbild och en omvärldsanalys genomförts. Dialog och kunskapsinhämtning har gjorts genom referensgrupper, enskilda intervjuer och enkäter med föreningsliv, unga, äldre och personer med funktionsvariationer. I framtagandet av underlag för kommunfullmäktiges beredning för framtidens äldreomsorg har dialoger med anhöriga, brukare och personal genomförts.

Pilotprojektet Kulturskaparna har bidragit till att sänka trösklar för personer med funktionsvariationer inom LSS, att uttrycka sig genom kultur. Effekten blir att personer som i vanliga fall inte syns i offentliga kulturutbudet har möjligheter att synas och prova på olika former av skapande. Ett mål med projektet har varit att skapa samarbeten som ska kunna leva vidare även efter projektens slut. Kontakter har skapats mellan socialförvaltningen och studieförbund, kulturskola, kommunikationsavdelningen och fristående kulturaktörer som möjliggör framtida samarbeten.

Under året har flera träffar skett med kommunens bygdegårdar för att diskutera arrangörskap inom områden som barnkultur och fritidsaktiviteter. Syftet med träffarna har varit att få mer utbud på landsbygden och att stärka bygdegårdarnas egna kunskaper om arrangörskap. Vuxenskolan har varit involverad i denna satsning. Året har präglats av flera träffar som

främjat samarbete mellan bygdegårdarna och ökat förståelsen för varandras verksamheter. Ungdomsperspektivet har förstärkts genom organisationen Våra gårdar som bland annat arbetar för att utveckla lokaler för barn och unga.

Genom relationsskapande på kommunens mötesplatser ges möjlighet att vara med och påverka utbudet av aktiviteter. Exempelvis har man fångat upp behovet av att ge fler unga tjejer plats i den öppna ungdomsverksamheten och nu erbjuder Ungdomens Hus tjejvällar. På gymnasiet har Äntligen Fredag införts med syftet att skapa relationer med ungdomar som är med och driver arrangemangen och påverkar utbudet som unga arrangörer. Under våren har konceptet utvärderats och de som har deltagit i utvärderingen lyfter särskilt de vuxna som varit på plats och varit en trygg punkt. Under hösten har arbetet fokuserats till att hitta former för att engagera föreningslivet än mer i konceptet och på så vis skapa fler förutsättningar för unga att bredda sina intressen och nätverk. Formerna kommer att genomföras under våren 2024 och fokuserar primärt på att knyta an och matcha ihop föreningslivet och ungdomarna.

Kommunen behöver fortsätta arbetet med att öka delaktigheten i politiska beslut och stärka inflytandet från kommunens invånare för att bygga ett samhälle med starkare social sammanhållning.

Trygghet och områdesbaserat arbetssätt

Falköpings kommun har som ambition att skapa trygghet genom relationsskapande och möten mellan människor. Kommunen har, med ledning från den nya styrgruppen för trygghetsarbete, arbetat med att anpassa sin organisation och sitt trygghetsskapande och brottsförebyggande arbete utifrån den nya lagen om brottsförebyggande arbete. I förberedelsearbetet har det tagits fram förslag till en ny samverkansöverskommelse mellan kommunen och polisen. Det inkluderar även en ny organisering för samverkan både internt och externt.

I samband med den nationella kampanjen En vecka fri från våld så infaller den internationella dagen för avskaffandet av våld mot kvinnor, Orange day. Under veckan genomfördes arrangemanget Orange week

där alla kommunens förvaltningar deltog i aktiviteter för att uppmärksamma mäns våld mot kvinnor, kommunens våldsförebyggande arbete och vilket stöd som finns att få. Samtliga verksamheter och förvaltningar deltog utifrån sina förutsättningar vilket lyftes av arrangörer som avgörande för långsiktighet och hållbarhet. Verksamheterna kunde nå ut brett med vilket stöd som finns att få som utsatt, anhörig och även stöd till den som utsätter. Arrangemanget har stärkt samverkan och relationer inom organisationen vilket skapar goda förutsättningar att fortsätta att kraftsamla kring det breda våldsförebyggande arbetet.

Ytterligare ett sätt att skapa trygghet är att arbeta områdesbaserat. Arbetet handlar om att kommunala verksamheter, bostadsbolag, näringsliv, polis och civilsamhälle arbetar medskapande med boende i ett område genom att bland annat skapa mötesplatser och aktiviteter. I ett projektsamarbete tillsammans med Hyresbostäder Falköping AB har fokus varit på att stärka områden där Hyresbostäder har fastigheter. En del av det arbetet handlar om att förbättra uppväxtvillkoren där insatser som läxhjälp, frukost eller mellanmål till skolelever i socioekonomisk utsatthet utreds.

Under 2022-2023 genomfördes ett trygghetsprojekt i samarbete med IFK Falköping och Falköpings KIK i Dotorp. Fokus låg på att skapa meningsfulla fritidsaktiviteter för barn 7-12 år. Projektet involverade en projektledare och fem aktivitetsledare. En framgångsfaktor är den relation som de anställda i projektet skapat, både till barn och unga samt till deras föräldrar, men även till andra aktörer i området. Aktiviteter och förbättringar i den fysiska miljö ökade upplevelsen av trygghet i området. Utmaningen låg i att inkludera tröskelsänkande aktiviteter i föreningarnas regi som istället har hanterats av de anställda i projektet. Trots projektets slut fortsätter behovet av organiserade aktiviteter, särskilt för flickor, vilket uppmärksammas av både barn, föräldrar och anställda.

Fullföljda studier och etablering på arbetsmarknaden

Ett socialt hållbart Falköping ska skapa förutsättningar för barn och elevers utveckling, lärande och

utbildning hela vägen genom hela utbildningskedjan. Målet kräver samverkan, helhetssyn och samsyn genom styrkedja och inom kommunen för att kunna nå längre för fler barn och elever i sin utbildning och utveckling. Förvaltningarnas arbete inom grundskola, gymnasieskola, kommunala vuxenutbildningen, uppdragsutbildning och eftergymnasiala utbildningar är betydande för framtida kompetensförsörjning. En hållbar etablering på arbetsmarknaden säkras genom fullföljda studier och kommunens ambition är att öka behörighet till gymnasieskola och minska andel avbrott samt icke-godkända betyg med målet att få alla elever att slutföra sin utbildning.

Våren 2023 var 78,6 procent av eleverna behöriga till ett nationellt program i gymnasieskolan före lovskola. Efter insatser under våren samt lovskola var 83,9 procent behöriga. Insatser som utfördes under våren var bland annat extra studietid, ”för-sommarskola” på några av kommunens högstadieskolor samt lovskola och Ållematte på organisationsnivå. I synnerhet de insatser som skedde redan på våren på skolorna beskrivs i analys som viktiga för elevernas måluppfyllelse. Variationen, gällande behörighet till nationellt program, mellan kommunens skolenheter är stor. Sett över tid har andelen elever i årskurs 9 som uppnått kunskapskraven i alla ämnen har varit förhållandevis stabilt mellan 2018–2021 men har under de senaste åren minskat, detta gäller såväl i Falköping som i riket. Det sker också en minskning gällande elevers meritvärde. Våren 2023 var det genomsnittliga meritvärdet för 17 ämnen 208,7 poäng. Det är en minskning med 9 poäng (17 ämnen) jämfört med våren 2022.

Analysen visar även att fler och fler elever upplever en sämre psykisk hälsa och att många elever inte orkar ta sig till skolan. Här lyfter grundskolan fram vikten av samarbete med BUP, Socialtjänst och andra aktörer som finns runt eleverna för att stödja eleverna tillbaka till bättre mående och skolgång.

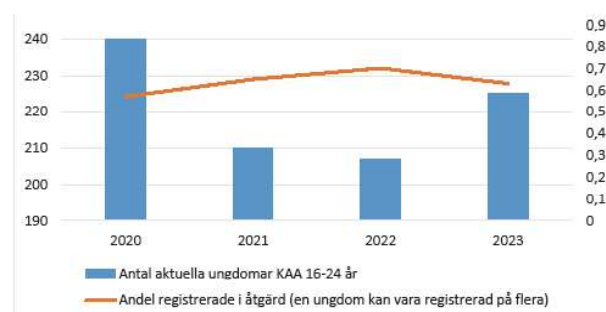
Andel elever som börjar ett nationellt program på gymnasiet och tar examen inom tre år har varit stabilt under flera år. Nu syns en nedgång gällande måluppfyllelsen för elever som slutför gymnasiet med examen inom tre år. 2022 got 85 % av eleverna examen

inom tre år och under 2023 är motsvarande siffra 78 %. Nedgången har i första hand skett inom de högskoleförberedande program där måluppfyllelsen gått från 90 % till 80 %. Inom de högskoleförberedande programmen nådde fler pojkar examen medan inom yrkesprogrammen nådde högre andel flickor examen. En faktor som påverkar resultaten är den andel elever som väljer program som förstahandsval, Totalt når flickorna examen i högre grad än pojkar.

I analysen kring den lägre måluppfyllelsen gällande slutförda gymnasiestudier framkommer problematisk skolfrånvaro, bristande motivation från elever som inte får studera sitt förstahandsval samt att elever behöver mer stöd än vad det finns möjlighet till. I nästan samtliga fall där eleverna inte når examen har eleverna en hög frånvaro. Trots aktivt arbete inom elevhälsa påverkas resultaten av att elever kan ha svårigheter och utmaningar som inte är direkt kopplade till undervisning. Ytterligare faktor som lyfts fram är brister i det svenska språket och som har behövt stort stöd under grundskolan. På IM finns studiehandledning på modersmål att tillgå men färre elever på de nationella programmen tar del av detta stöd.

En funktion som fungerar som en brygga mellan gymnasiet och vuxenutbildningen men också mellan utbildningssektorn och kommunens arbetsmarknadsenhet är Kommunens aktivitetsansvar (KAA). KAA bidrar i hög grad till att visa ungdomar mellan 16-20 år vägen till arbete, studier och förebygger på så sätt socialt utanförskap och minskar risken för ökad ohälsa i målgruppen.

Under 2023 har 225 ungdomar varit registrerade hos KAA, varav 63 % har deltagit i minst en åtgärd. Utöver detta har 40 ungdomar inom ramen för KAA haft någon form av arbete. Det är fler än tidigare men enligt KAA bero på att de fått kontakt med fler

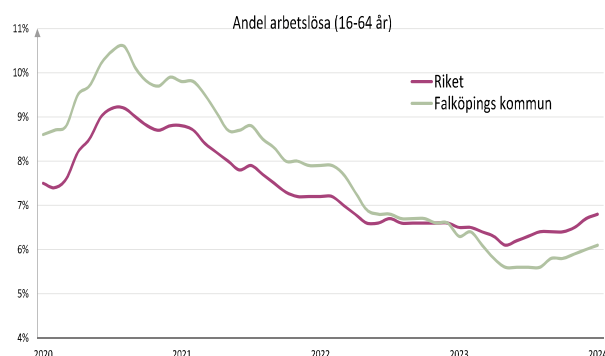
ungdomar och har således fått mer information om vad ungdomarna har för sysselsättning.

Antalet ungdomar som omfattas av KAA har ökat. KAA har en stor oro för elever som avbryter sina studier på kommunens introduktionsprogram (IM) och även fortsatt befinner sig på grundskolenivå. Dessa ungdomar behöver individuella och flexibla åtgärder. Kommunens möjlighet att erbjuda KAA-ungdomar praktik med ersättning och möjlighet till busskort och skollunch är en fortsatt framgångsfaktor.

Etablering på arbetsmarknaden

Kommuninvånarens möjlighet till etablering på arbetsmarknaden är avgörande för ett socialt hållbart samhälle och ett gott liv för individen. Med utbildning och möjlighet till egen försörjning kommer också en mer jämlik hälsa vilket har stor betydelse för såväl samhällsutveckling som att kunna bryta sociala strukturer med risk för utanförskap. Prognosen inför 2023 var att arbetsmarknaden skulle försvagas och arbetslösheten öka men det har fortsatt råda stor arbetsbrist. Arbetslösheten har under senare delen av 2023 stigit men ligger ännu inte på höga nivåer.

Falköpings siffror är lägre idag än för ett år sen. I december 2023 var 957 personer i Falköpings kommun inskrivna på Arbetsförmedlingen (AF). Det motsvarar en arbetslöshet i kommunen på 6,0 %, en ökning i jämförelse med årets tidigare månader men fortsatt lägre än för riket totalt som ligger på 6,7 %. Trots att arbetslösheten som helhet har minskat så befinner sig många kvar i en långtidsarbetslös-

het. Långtidsarbetslöshet kan bero på många saker såsom ohälsa i olika omfattning, kort eller ingen skolbakgrund eller språkliga hinder. Den kommu-

nala vuxenutbildningen bär en viktig roll för att täta kompetens-glappet mellan arbetsgivare och individ. Kommunens arbetsmarknadsenhet möter många av de arbetslösa som lider av ohälsa, saknar fullgjord utbildning och i många fall har svårigheter med svenska språket.

Den fortsatt starka arbetsmarknaden är en trolig orsak till att volymerna minskat de senaste åren inom Vuxnas lärande, i kombination med att samhälls-ekonomi förändrats med inflation och höga priser i allmänhet.

Volymerna inom Vuxnas lärande har under senare delen av 2023 återhämtat sig och är per december i samma nivå som 2022. Det är framför allt inom yrkesutbildningar och allmänna ämnen på gymnasial nivå som volymerna återhämtat sig. Utbildning i svenska för invandrare (sfi) har lägre elevvolym än tidigare år men har kunnat bibehålla relevantalet genom beslut om att öppna för medborgare från Ukraina att studera sfi och/eller svenska som andraspråk. Volymminskningen över tid kan kopplas till de senaste årens förändrade migrationsmönster och politiska beslut om invandring.

Genomströmningstakten för vuxna elever att nå kriterierna för ett betyg är fortsatt hög, det har skett en ökning med 12 procentenheter 2023 (59 %) i jämförelse med 2022 (47 %). Av alla satta betyg inom kommunens vuxenutbildning är 97 % godkända och andelen avbrott fortsätter att minska bland kursdeltagarna. Det är positiva resultat som indikerar att fler når fullföljda studier inom den kommunala vuxenutbildningen.

Möjligheten att studera en yrkesutbildning i kombination med branschpräglad svenska har utökats likaså möjligheten att studera på kvällen. Denna flexibilitet ökar förutsättningarna för vuxna att lära nytt, lära om eller lära mer.

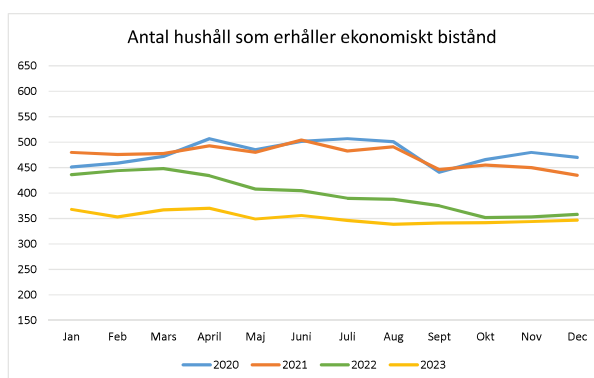
Ekonomiskt bistånd

Trenden med lägre behovsnivåer av ekonomiskt bistånd håller i sig. Den har följt den starka arbetsmarknaden som följts av minskad arbetslöshet. Under hösten har arbetslösheten både nationellt och

lokalt ökat något men behovet av ekonomiskt bistånd har inte följt samma trend.

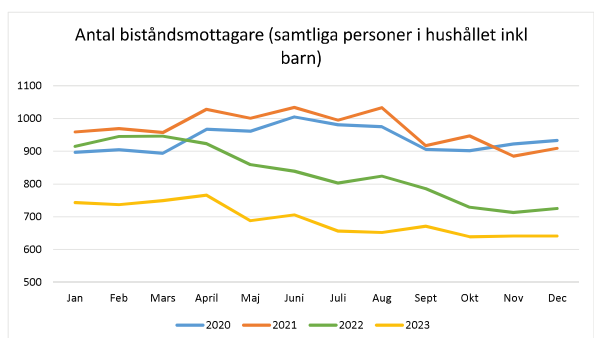
Under 2023 har i snitt 352 hushåll per månad fått beviljat ekonomiskt bistånd. Jämförbara siffror från 2021 och 2022 är 473 respektive 399 hushåll. Det skiljer mer än 100 hushåll i snitt per månad vid jämförelse med 2021.

I genomsnitt har 691 biståndsmottagare, samtliga personer i hushållet inklusive barn, erhållit bistånd

samma period som nämnts ovan. Jämförbara siffror för 2021 och 2022 är 834 respektive 970 biståndsmottagare.

Det är mycket positivt att statistiken gällande barn

som lever i ett hushåll i behov av ekonomiskt bistånd fortsätter att uppvisa en sjunkande trend. Att nivåerna är de lägsta på många år stärker inte bara barnen och deras familjer utan främjar också goda uppväxtvillkor i ett större perspektiv.

Skillnaden är stor när trenden kan följas över tid och förklaras delvis av tidigare nämnd gynnsam arbetsmarknad, kommunens ökade antal platser för

subventionerade anställningar samt de förändringar som skett i socialförsäkringssystemet gällande A-kassa och bostadsbidrag för barnfamiljer. Tertialrapporterna 2023 nämner också förändrade migrationsmönster under de senaste åren som en förklaring till minskade volymer i behov av ekonomiskt bistånd.

De kommunala satsningarna som gjorts gällande subventionerade anställningar har också påverkat resultaten då fler fått möjlighet att närma sig arbetsmarknaden och därmed påverkas statistiken för Falköpings arbetslöshet och antal hushåll som står i behov av ekonomiskt bistånd. Genom en subventionerad anställning erhålls bland annat arbetslivserfarenhet, språkträning och nätverk vilket förbättrar utsikterna för etablering på den öppna arbetsmarknaden. 215 personer har under 2023 befunnit sig i någon form av subventionerad anställning. 130 anställningar har under året avslutats varav 65 avslutats till arbete med subvention, 9 till ett reguljärt arbete och 8 till studier. Den vanligaste avslutsorsaken är en annan subventionerad anställning vilket inte är en varaktig försörjning för individen. För att skapa mer hållbara resultat bör ett fortsatt fokus ligga på bristyrken och kompetenser som kan stärkas för att skapa stegförflyttningar till den reguljära arbetsmarknaden. Det arbetet kräver förtätad och strategisk samverkan mellan kommunens verksamheter och arbetsgivare som skapar mer hållbara processer för deltagare som tar del av kommunens arbetsmarknadsinsatser. Detta är en bärande del av den kommunövergripande arbetsmarknadsstrategin.

Under de senaste åren har kommunen gjort stora förändringar gällande den kommunala arbetsmarknadspolitikerna, ett arbete som bidrar till de effekter som eftersträvas i den kommunala arbetsmarknadsstrategin där fler ska i arbete samt behovet av ekonomiskt bistånd ska minska. Gruppen som kvarstår på ekonomiskt bistånd har ofta en komplex problematik och det behövs ett fortsatt utvecklingsarbete för att skapa effektiva insatser och processer för att möta de individer som befinner sig i långvarig arbetslöshet och/eller långvarigt behov av ekonomiskt bistånd. För optimal effekt behöver ofta flera insatser kombineras parallellt samt att det finns ett tydligt hållbarhetsfokus för att det ska göra skillnad i ett socioekonomiskt

perspektiv.

Totalt har 270 individer avslutats från ekonomiskt bistånd varav 51 har avslutats till arbete/studier, jämförelsetal för 2022 är 373 individer varav 92 till arbete/studier.

Åldrande med livskvalitet

Falköpings kommun ska vara en av de bästa kommunerna att åldras i, där livskvaliteten ska vara hög för de generationer som byggt upp vårt land. Den dag den egna kraften inte räcker till ska det finnas en äldre-vård som håller en genomgående hög kvalitet. Äldre är en prioriterad målgrupp inom socialförvaltningen då de upplever en ökad grad av psykisk ohälsa och ensamhet.

Inom ramen för ett uppdrag kring socialt innehåll på äldreboende rekryterades under hösten år 2022 två aktivitetssamordnare med syfte att utveckla det sociala innehållet för äldre på kommunens boenden. Under år 2023 anställdes även tre aktivitetsassistenter.

Aktivitetssamordnare 65 + anordnar hälsofrämjande aktiviteter för personer över 65 år. Målet är att inspirera till en aktiv fritid och anordnar allt från stavgång, dans, guidade turer, utflykter, styrketräning, textil design till sportkola för seniorer med hälsoföreläsningar och prova-på-aktiviteter i föreningar. Under året har ett projekt i Floby startats upp som syftar till att nå äldre i ordinärt boende som har behov av stöd för att bryta social isolering. Detta har pågått två gånger per vecka och upplevts positivt. Det finns dock ett behov av att se över hur det går att nå ut till fler.

Delar av personalstyrkan inom äldreboende hemstöd har genomgått suicidpreventionsutbildningen Mental Health First Aid (MHFA). Syftet med utbildningen är att ge ökade förutsättningar för äldre att tala om sitt psykiska mående samt en ökad trygghet hos personal att hantera och möta äldres psykiska ohälsa. Enhetscheferna uppger att de fått ökad kunskap som de har nytta av i sitt arbete för att kunna stötta sina medarbetare. Det planeras för att även omvårdnads-personalen inom trygghetslarmet ska gå utbildningen under 2024.

Samhällsskydd Mellersta Skaraborg har under året ökat antalet besök inom säkerhetsservice för äldre med cirka 100 besök sedan 2022. Bakgrunden är att Götene kommun gick in i arbetet i början av året. Effekterna av Corona-pandemin verkar också ha avtagit. Medelåldern hos dem som får besök är 83 år. Besöken sker på begäran av den äldre som kontaktar äldresäkerhetssamordnaren. Prioritering är att kunna avlasta och ge hjälp så fort som möjligt. Byte av glödlampor och uppsättning av gardiner är den vanligaste hjälpen som efterfrågas. 73 av de totalt 512 besöken har haft direkt anknytning till brandskydd.

Kommunen har i ett samarbete med Traditions-TV skapat en film om Falköping som riktar sig till demensdrabbade och deras anhöriga för att väcka minnen och skapa gemenskap. Falbygdens museum har bidragit med bilder och bakgrundsinformation till filmen. Filmen heter Din stad Falköping och har visats på samtliga äldreboenden i kommunen.

Sammanfattning och målbedömning

Antalet barn och unga som är placerade utanför det egna hemmet har minskat något under 2023 i jämförelse med tidigare år men ligger fortfarande högt, komplexa behov hos familjer utmanar resurserna till förebyggande arbete. Ökande ekonomiska klyftor och fler anmälningar om barn som far illa påverkar lokala insatser. Detta indikerar en ökande risk för social utsatthet och behov av mer omfattande stödåtgärder.

För att stärka samverkan mellan skola och socialtjänst har initiativ som "KRAFT" startats, med syfte att ge stöd till hela familjer och förbättra barns skolgång. Dessa insatser har gett positiva resultat med ökad skolnärvaro och förbättrade relationer inom dessa familjen. Trots satsningar som KRAFT finns det fortfarande utmaningar relaterade till skolan. Under de senaste två åren har andelen elever som blir behöriga till ett nationellt program ökat. Dock har andelen som når kunskapskraven i alla ämnen minskat, vilket även återspeglas i det genomsnittliga meritvärdet som mellan våren 2022 och 2023. För dem som når behörighet att påbörja ett nationellt gymnasieprogram är det färre elever under 2023 än tidigare år som avslutar med gymnasial examen. Faktorer som påverkar den lägre måluppfyllelsen är bland annat försämrade psykisk hälsa, brister i svenska språket samt hög frånvaro. Det krävs fortsatt samverkan och helhetssyn inom kommunen för att nå långsiktiga mål för utbildning och framtida kompetensförsörjning. Kommuninvånarnas möjlighet till arbete är avgörande för ett hållbart samhälle och individens välbefinnande.

Den positiva utvecklingen inom ekonomiskt bistånd fortsätter, delvis tack vare den starka arbetsmarknaden och socialförsäkringsförändringar. Dessutom har kommunens satsningar på subventionerade anställningar haft en positiv inverkan på statistiken. Här behövs dock ett förtätat arbete med näringslivet för att individer i högre grad ska etablera sig på den reguljära arbetsmarknaden. Trots de positiva trenderna kvarstår oron för de klienter som under

lång tid befunnit sig i behov av ekonomiskt bistånd och som står långt ifrån den öppna arbetsmarknaden. Det behövs fortsatt strategiskt arbete med flera samverkande insatser och ett hållbarhetsfokus för att effektivt möta behoven hos denna grupp och skapa resultat som leder till varaktig och hållbar försörjning för dessa individer.

För att skapa ett socialt hållbart Falköping betonas behovet av att fokusera på hälsofrämjande och förebyggande åtgärder. Samverkan och utvärdering av kommunens pågående projekt och insatser behöver öka och utvecklas för att säkerställa effektiv resursanvändning och målutvärdering. Delaktighet och inflytande, särskilt för unga, i politiska beslut och samhällsutveckling bör fortsatt prioriteras. När människor ges möjlighet att vara med och ha inflytande och skapa tillsammans bidrar det till ett mer hållbart samhälle.

Sammantaget bedöms kommunens arbete med att skapa förutsättningar för ett socialt hållbart Falköping nå en godtagbar nivå. Bedömningen grundar sig på att antal barn som placeras utanför hemmet har minskat samt att trygghetsarbetet i utsatta områden har ökat. Andelen elever från grundskolan som når gymnasiebehörighet har en positiv progression parallellt som gymnasieskolans resultat 2023 är att färre elever når examen och har därmed försämrade förutsättningar att etablera sig på arbetsmarknaden och skapa sig goda livsvillkor. En ny organisation är kopplad till det brottsförebyggande arbetet som ger bättre förutsättningar till samverkan och ökad trygghet. Samtidigt är andelen individer som står i långvarigt behov av ekonomiskt bistånd är hög i Falköpings kommun.

Måluppfyllelsen för mål 1 bedöms vara godtagbar.

MYCKET GOD	☐
GOD	☐
GODTAGBAR	☒
MINDRE GOD	☐

Skapa förutsättningar för ett attraktivare Falköping

Falköpings kommun ska vara en bra plats att bo, verka och leva på - en plats där medborgarna känner stolthet

Att arbeta för en attraktiv kommun har flera fördelar. Det gynnar både invånarnas livskvalitet och stärker kommunens konkurrenskraft i en globaliserad värld. Attraktivitet handlar om att bygga ett positivt varumärke för kommunen och skapa en bra livskvalitet för invånarna. Det kräver kvalitet i kommunens verksamheter och att förstå vad som är viktigt för invånarna för att behålla dem och attrahera nya.

Uppföljning

Falköpings kommun satsar på skolor och utbildning för att vara attraktiv för nuvarande och framtida invånare. En ny högstadieskola planeras i Falköpings centralort. Under 2023 beslutade kommunstyrelsen att utreda alternativa platser för skolan, vilket under slutet av året landade i att fortsätta med ny detaljplan i Kalkbrottet, vilket också var det ursprungliga förslaget. och Gudhemsskolan och Vartoftaskolan omvandlas till årskurs 6. Högstadiets elever flyttas till modulskola framför Ållebergsgymnasiets skolrestaurang tills Plataskolan är klar. Odensbergs Förskola har flyttat till renoverade lokaler, och Flobyskolans utemiljö har förbättrats utifrån satsningen på grundskolornas utemiljö. Omorganisationen syftar till en mer jämlik skola med större enheter för att främja kollegialt lärande och erbjuda ändamålsenliga lokaler och elevhälsovård. Målet är att Falköping fortsatt ska vara attraktiv för boende och arbetande.

Under 2023 har undersökning av möjligheterna att förändra idrottsområdet Dotorp skett. Syftet har varit

att skapa ett område där den organiserade idrotten kan samlas och inte krocka med den spontana idrotten. Upphandling av arkitektjänst har genomförts, samt framtagande av kostnadskalkyl.

Åtgärder för öka Falköpings kommuns attraktivitet är många, nedan följer några de som skett under år 2023.

- Falköpings kommun förvärvar fastigheterna Klockaren 7 och 8 för att möjliggöra en ny gestaltning av stadskärnan, inklusive en temalekplats och en ny parkering längre söderut.
- Projektet "Utveckling av stadskärnan" fortsätter med bygghandlingar för etapp 2 och planerad byggstart i augusti 2023.
- Renovering av ledningar på Stora Torget har avslutats som en förberedelse för torgytan.
- Arbetet med ny konst på Stora Torget och mötesplatsen kring konstverket Malta Johanna pågår med medborgarengagemang.
- Ekehagens forntidsby firar 40-årsjubileum och erbjuder säsongskort, vilket ökar återbesöken och besökarnas utgifter i butik och restaurang.
- Ett samarbete kallat "Skaraborgs kulturarv som besöksmål" har initierats mellan olika museer i Skaraborg för att marknadsföra museerna och uppmuntra besökare till upptäckter av museiskatter genom en skattjakt.
- Besökare till Mösseberg fortsätter öka och lekutrustningen på djurparken har målats om.

Platsvarumärke och hållbara besöksmål

Falköpings kommun arbetar med att definiera sitt platsvarumärke och dess identitet, med hjälp av en styrgrupp bestående av representanter från politik, tjänstemän, näringsliv och föreningsliv. Målet är att skapa en gemensam bild av kommunen för marknadsföring och tillväxt, samt att öka stolthet och engagemang bland invånarna.

Fokus ligger på hållbar turism i samarbete med Visit Hornborgasjön, med ambitionen att främja hållbarhet både internt och externt. Dessutom har Falköping deltagit i ett nationellt projekt för att främja långsiktigt och ansvarstagande turismutveckling genom Tillväxtverket.

Klimatsmart kommun med goda och hållbara kommunikationer samt utbyggd infrastruktur

Falköpings kommun strävar efter att bli koldioxidfri år 2030. Genom åtgärder som återställande av våtmarker kan växthusgasutsläppen minska. Trots en nedgång i utsläpp sedan 1990 ligger Falköpings utsläpp högre än det nationella genomsnittet. För att nå Parisavtalets mål om en temperaturökning på max 1,5 grader krävs en minskning till 1 ton CO₂ekv per invånare. Kommunen arbetar aktivt för att sina verksamheter ska vara koldioxidfria år 2030, med över 90 % av kommunens fastigheter som redan använder fossilfri uppvärmning. Utmaningen ligger främst i fordon och maskiner som drivs av fossila bränslen, där användningen av fossilfritt bränsle som HVO övervägs även om det innebär ökade driftkostnader.

I LONA-projektet vid Store Mosse och Gröna Mad på Mösseberg arbetar kommunen med att utveckla friluftsvärderna och bevara biologisk mångfald. Under 2023 har områdena inventeras och en hydrologisk återställning av mossen planeras. Dessutom planeras restaurering och nybyggnation av stigar och fågeltorn. I ett annat LONA-projekt, "Restaurera kommunala betesmarker" i Åsarp, tas förslag fram för att skydda en naturbetesmark.

Sammanfattning och målbedömning

Arbetet för ett attraktivare Falköping präglas av långsiktiga processer och behov av samverkan. Falköpings kommun har fortsatt det strategiska arbetet med utveckling av infrastruktur, kommunikationsmöjligheter, attraktiva skol- samt boendemiljöer. Arbetet pågår också med att försköna stads- och landsbygdsmiljöer.

Utmaningar ses i att den planerade skolororganisationen påverkas och försenas i väntan på att Platåskolan ska kunna färdigställas. Skolorna är idag på många ställen mycket trångbodda.

Fler beslut i olika frågor behövs för att kunna vidta de åtgärder som krävs för ett fossilfritt Falköping. Framtagandet av trafikstrategin ses som ett steg i rätt riktning.

Kommunen är på rätt väg och arbetet som pågår bidrar till att stärka måluppfyllelsen.

Måluppfyllelsen för mål 2 bedöms vara god.

MYCKET GOD	☐
GOD	☒
GODTAGBAR	☐
MINDRE GOD	☐

Skapa förutsättningar för ett näringsliv som utvecklas

Falköping – en drivande aktör

Falköpings kommun ska vara och upplevas som en kreativ och drivande kommun som skapar goda förutsättningar för såväl nya etableringar som befintliga företag i både stad och landsbygd.

Bibehålla och utveckla kommunens bemötande och servicekvalitet

En attraktiv kommun, där människor vill bo och verka, är också lockande för företagare att etablera och expandera i. Attraktivitet handlar inte bara om marknadsföring utan också om att skapa en positiv upplevelse för invånarna, inklusive fritidsaktiviteter, kultur och hög kvalitet i kommunala tjänster. Framgång i att främja näringslivet är kopplat till hur väl kommunen samarbetar, både internt mellan sina egna avdelningar och externt med andra aktörer.

Stimulera företagande och matcha kompetens

Arbetet med att främja näringslivets utveckling i kommunen innebär att skapa en arbetsmarknadspolitik som gynnar medborgarna genom att erbjuda arbete och inkludering. Det är nödvändigt att hela den kommunala organisationen stöder dessa insatser. Stödet varierar i form, men betoningen ligger på att främja egen försörjning och inkludering.

Matchningsprocessen för att stödja de mest utsatta på arbetsmarknaden kräver engagemang från både offentliga och privata arbetsgivare. Motivering av arbetsgivare för att öka sitt sociala ansvar är viktigt för att minska arbetslöshet och utanförskap. Kommunen behöver erbjuda lämpliga utbildningar och arbetsmarknadspolitiska åtgärder, och samtidigt uppmuntra arbetsgivare att ta emot elever, praktikanter och anställa nya medarbetare.

Infrastruktur

En välfungerande och pålitlig infrastruktur är avgörande för att samhällen ska blomstra. Falköpings kommun har en strategiskt viktig position längs den västra stambanan och en välfungerande infrastruktur som bör användas och förbättras för att öka Falköpings attraktivitet. Det skapar möjligheter för utveckling inom logistik, nya företagsetableringar och stärker den befintliga näringslivssektorn. En högkvalitativ infrastruktur påverkar även positivt företagsutvecklingen i området.

Uppföljning

För att främja tidig arbetsmarknadsintroduktion börjar arbetet redan under ungdomsåren genom praktik och arbetsplatsförlagt lärande. Målet är att ge barn och unga möjlighet att självständigt etablera sig på arbetsmarknaden. Under våren 2023 har kommunens Samverkan Skola Arbetsliv-plan (SSA-plan), framtagen av barn- och utbildningsförvaltningen, genomgått en revidering. En justering av planen genomfördes under året, där SSA-rådet utformades, en implementeringsplan togs fram för att stödja genomförandet. Genomförandet påbörjades under hösten 2023, vilket markerar ett viktigt steg framåt i arbetet med att förverkliga planens mål och strategier. Ett betydande fokus inom SSA-arbetet har riktats mot de yngre åldersgrupperna för att bredda skolans studie- och yrkesvägledande uppdrag. Att redan i undervisningen synliggöra för eleverna framtida yrkesval. Detta med syfte att öka elevernas motivation för skolarbete. För att vidga elevernas uppfattningar om framtida möjligheter behöver skolan ge eleverna ökade förutsättningar att fatta självständiga och välgrundade beslut för sin framtid.

Under hösten har ett pilotprojekt initierats med fokus på att utveckla inriktad praktik på gruppnivå. Vård- och omsorgscollegie i Skaraborg har organiserat praktik för grupper av elever i årskurs 9. Målet är att erbjuda en mer riktad praktikupplevelse genom att placera eleverna på olika arbetsplatser inom vård och omsorg. Detta tillvägagångssätt representerar en ny ansats inom praktik, och om det visar sig vara framgångsrikt kan det potentiellt appliceras på andra branscher, såsom industri. I den nuvarande fasen

kommer 5–6 elever få möjligheten att prova denna nya form av praktik i Falköping.

Inom målet ska kommunen erbjuda relevant och anpassad utbildning för att underlätta integration på arbetsmarknaden. En särskild betoning läggs på att uppfylla de nationella målen för vuxenutbildning för att säkra en stabil kompetensförsörjning till arbetslivet. Under 2023 har en omfattande behovsinventering genomförts på regional nivå för att identifiera och adressera de specifika kompetensbehoven som finns. Det strategiska arbetet kopplas samman med yrkesutbildningar inom ramen för Skaraborgssamverkan och kompletterar den kommunala kompetensförsörjningsgrupp som etablerades under våren 2023. Denna grupp, bestående av nyckelpersoner från kommunledningsförvaltningen, barn- och utbildningsförvaltningen samt kompetens- och arbetslivsförvaltningen, samlar och samordnar resurser för att säkerställa en effektiv matchning mellan utbildning och arbetsmarknad. Det finns emellertid en matchningsproblematik på arbetsmarknaden. För att skapa en framgångsrik koppling mellan utbildning och behoven från näringslivet är det en nyckelfaktor att etablera dialoger mellan yrkes- och programråd samt gymnasie- och vuxenutbildning.

Under 2023 har uppföljningen av mål 3 rapporterat om ett pågående utvecklingsarbete för att möjliggöra studier utanför kommungränsen. Underåret har kontakter tagits för att Falköping ska kunna verka som satellitort och samarbetspartner för yrkeshögskoleutbildningar placerade på annan ort. Tillsammans med Yrkeshögskolan i Borås planerades en samverkan kring utbildning i systemvetenskap. I januari 2024 meddelade Myndigheten för yrkeshögskoleutbildningar (MYH) att utbildningen i systemvetenskap beviljas en start. Kommunen söker fortsatt samarbeten för att fungera som en satellitort och möjliggöra utökad tillgång till utbildningsmöjligheter för invånarna.

Inom kommunorganisationen pågår för närvarande ett samarbete mellan flera förvaltningar och Tryggare Sverige, där huvudsyftet är att förbättra tryggheten och trivseln kring järnvägsområdet. Genom detta samarbete strävar man efter att skapa en säkrare

och mer inbjudande miljö för både invånare och besökare. Under våren och sommaren har en mängd kreativa och engagerande pop-up aktiviteter arrangerats. Dessa inkluderar exempelvis bordtennis och skapande av konsttorn. Målet med dessa initiativ är att inte bara temporärt förändra områdets karaktär utan också att skapa en varaktig förändring genom att främja en positiv och trygg atmosfär. En utvärdering av satsningen kommer att genomföras av Tryggare Sverige vid uppdragsperiodens slut.

Sammanfattning och målbedömning

Falköping satsar på långsiktig planering för att uppnå kommunala mål, där social hållbarhet är centralt. För att främja tidig arbetsmarknadsintroduktion satsar kommunen på praktik och arbetsplatsförlagt lärande för ungdomar. Under våren 2023 genomgick Samverkan Skola Arbetsliv-planen en revidering och implementeringen påbörjades under hösten 2023. En betydande del av arbetet fokuserar på att ge elever ökade förutsättningar att fatta självständiga och välgrundade beslut för sin framtid.

Måluppfyllelsen för mål 3 bedöms vara god.

MYCKET GOD

GOD

GODTAGBAR

MINDRE GOD

☐
☒
☐
☐

Kommunens organisation ska vara utvecklande och förnyande med en tillitsbaserad styrning

Verksamheterna är till för kommuninvånarna

Kommunen ska vara en väl fungerande serviceorganisation med myndighetsansvar till Falköpings kommuns invånare. Uppdraget är att skapa goda förutsättningar för att utveckla och tillhandahålla service och tjänster med hög

kvalitet och bra bemötande, som utgår från helheten och förenklar vardagen för dem kommunen är till för.

Utvecklingsarbetet ska ske med en tydlig utgångspunkt i kommuninvånarnas behov. En behovs- och syftesdriven verksamhet skapar förutsättningar för att rätt saker görs på rätt sätt och att avsett resultat uppnås med tilldelade resurser.

Gott bemötande och lyhördhet i de möten och kontakter som dagligen sker med enskilda skapar goda förutsättningar att fånga upp dessa behov. Genom dialog och fördjupad analys av behoven skapas förutsättningar för ett systematiskt förbättringsarbete. Hur verksamheterna uppfattas av invånarna följs upp bland annat genom brukar- och medborgardialoger, kommunens synpunktshantering samt olika enkäter och undersökningar. Under året har 387 synpunkter mottagits och hanterats via kommunens system för synpunkter och klagomål. Drygt hälften av dessa har medfört förbättringar. Den vanligaste kategorin avser fysiskt miljö.

En lärande och utvecklande verksamhet

För att kommunens verksamheter ska bidra till verksamhetsidén - att vara till för kommuninvånarna – krävs att verksamheterna arbetar med utveckling,

anpassning till en förändrad omvärld och ett ständigt lärande. När styrkedjan präglas av en balans mellan nödvändig kontroll och förtroende/tillit till medarbetarnas verksamhetsnära kunskap och erfarenhet gynnas verksamheterna på flera sätt.

Ett utvecklingsarbete som skett på arbetsmiljöområdet är de chefsnätverk som skapats under året, på efterfrågan av kommunens chefer. Ytterligare ett exempel, som stärker arbetet med en lärande och utvecklande verksamhet, är kvalitetssäkringen gällande det systematiska arbetsmiljöarbetet genom uppstarten av systemet OPUS. Systemet stöttar kommunens chefer att följa arbetsmiljölagstiftning genom planerade insatser för att undersöka, riskbedöma, åtgärda och följa upp genomförda insatser.

Nämndernas verksamhetsredovisningar ger exempel på olika aktiviteter för att öka kollegialt lärande och utveckling. Kompetenshöjande insatser genomförs med ökad kvalitet som förväntad effekt. Samverkan är ett nyckelord som förekommer i alla nämnders verksamhetsredovisningar och som bedöms avgörande för att klara uppdraget och nå god effekt, men också för att kunna utveckla och effektivisera.

För en god samverkan krävs deltagande från flera parter med samma mål. Det krävs också resurser, tid samt klara förväntningar och roller. Förtroende för varandra är av stor betydelse. Samverkan sker såväl internt inom och mellan förvaltningar som externt med civilsamhälle och andra professionella aktörer. Genom att tillsammans planera, observera, ifrågasätta och utveckla aktiviteter och verksamheter skapas en gemensam förståelse för hur det går för verksamheterna och vilken utveckling som behövs. På så vis ökar förutsättningarna att följa upp även de resultat som inte låter sig mätas i siffror.

Tillit

Verksamheterna fortsätter arbetet med tillitsbaserad styrning och ledning (TSL) genom konkretisering av vad TSL kan innebära i olika delar inom organisationen och för olika verksamheter och funktioner. Diskussioner har förts på exempelvis arbetsplatsträffar utifrån det centralt framtagna underlaget kring tillit och på chefsnivå har det genomförts tvärgruppdis-

kussioner för att lära av varandra.

Kompetensförsörjning

Inom ramen för att vara en attraktiv arbetsgivare ställs krav på samordnade strategier och rutiner för kompetensförsörjning. Kommunens organisation arbetar efter en modell som används för att fånga alla delar i kompetensförsörjningscykeln, ARUBA. Att attrahera, rekrytera, utveckla och behålla rätt kompetenser krävs och behövs, när verksamheterna och dess uppdrag utvecklas. I kombination med att omhänderta avslut på ett professionellt sätt är detta centrala delar för att vara en attraktiv arbetsgivare.

Falköpings kommuns verksamheter strävar efter att säkerställa att nödvändig kompetens bibehålls i organisationen och fortsätter att utvecklas. Det sker till exempel genom att erbjuda karriärmöjligheter och intern rörlighet, kompetensutveckling och förmåner. Strävan efter bra arbetsmiljö, jämställdhet och lika villkor, utvecklande ledarskap och medarbetarskap är också viktiga bitar. Exempel på satsningar kopplat till detta är genomförande av hälsoaktiviteter och medarbetarutbildningar samt uppdatering av aktiva åtgärder mot diskriminering.

Sveriges kommuner och regioner (SKR) menar att: *”Att hitta rätt kompetens är den största utmaningen kommuner och regioner står inför. Lösningarna är däremot inte så enkla som att enbart rekrytera fler. Kommuner och regioner behöver förändra arbetssätt och ta tillvara och utveckla de befintliga medarbetarna för att minska behoven av fler anställda”.*

Det innebär en betoning på att utveckla och behålla medarbetare. När det inte finns arbetskraft att rekrytera krävs att organisationen blir ständigt lärande och utvecklande. Andra områden som SKR uppmärksammar för att möta kompetensutmaningen är att stärka ledarskapet, stödja medarbetarnas utveckling och att prioritera arbetsmiljöarbetet.

Den kompetensanalys som Skaraborgs kommuner sammanställt för 2023–2027 visar att Falköpings kommun, tillsammans med Skara kommun, som arbetsgivare har lägst personrörlighet bland Skaraborgskommunerna. Det ger goda förutsättningar att

utveckla den kompetens som redan finns i organisationen för att möta såväl dagens arbetsuppgifter som framtida utmaningar.

KOKOS

Det kommunövergripande samarbetet Kommunal kompetensutveckling i samverkan (KOKOS) är ett sätt att i samverkan undersöka kompetensbehovet bland medarbetare och chefer och att utifrån behovet anordna gemensamma utbildningar. Under året har KOKOS bland annat ordnat utbildningar i presentationsteknik/retorik, skydd och säkerhet, en inspirationsföreläsning samt en utbildning om att förhålla sig till sin utsatthet och kompetens i människovårdande yrken.

Klimat- och energiarbete

Flerårsplanen tydliggör att kommunen ska ha ett aktivt klimat- och energiarbete i syfte att skapa en god livskvalitet för framtidens invånare. Kommunen ska genom sina investeringar, inköp och upphandlingar minska sitt klimatavtryck och därmed öka sitt miljöansvar. Nämnderna berättar om sitt arbete i respektive delårsrapport. Ett övergripande exempel är de framgångsrika ansökningar gällande gröna lån till byggprojekt men även vatten- och avloppsprojekt. Det finns också en medvetenhet om att vi behöver spara på jordens resurser gällande transporter, drivmedel och uppvärmning. Kommunen har antagit ett antal klimatlöften i kraftsamlingen Klimat 2030 Västra Götaland ställer om.

En konstutställning och workshop om klimatskrisen och hur vi skapar framtidstro ”Who cares?” visades på Falbygdens museum under våren. Utställningen användes som en plattform för kommunens interna klimatarbete och som en arena för workshops om klimatomställningen. För att skapa förutsättningar för ett mer effektivt och samlat arbete med klimatfrågorna behövs samverkan samt övergripande kommunala beslut och system som underlättar för verksamheter att agera hållbart.

Ett positivt exempel är arbetet med Möbellagret och utvecklingen av cirkulära varuflöden, som minskar kommunens konsumtion av nyproducerade varor.

Satsningen bidrar till en delningsekonomi i linje med kommunens klimatstrategi. Som plattform för möbelcirkulationen används den digitala tjänsten Sajkla.

Processbaserat arbetssätt som stärker verksamheternas kvalitet

Ett systematiskt kvalitetsarbete säkerställer måluppfyllelsen och identifierar utvecklingsområden utifrån såväl invånarnas behov och förväntningar som lagställda krav och verksamheternas uppdrag. Genom att arbeta processbaserat kan kommunens organisation utvärdera såväl de tjänster och aktiviteter som når invånaren likväl som hållbarheten och stabiliteten av de verksamheter som levererar den.

Utveckling och uppföljning ska ha sin utgångspunkt i verksamheternas kärnuppdrag och möta omvärldens förändringar på ett lämpligt sätt. Kontinuerlig uppföljning av kommunens mål och verksamheter tillsammans med en relevant omvärldsanalys skapar förutsättningar för ett proaktivt agerande och utveckling av relationer med omvärlden. Olika satsningar har gjorts i nämnderna för att stärka uppföljningsarbetet, till exempel implementeras nya uppföljningsstrukturer inom kompetens- och arbetslivsnämnden och omfattande orsaksanalys görs. Nämnden tar också fram en månatlig statistikrapport gällande ekonomiskt bistånd, arbetslöshet och volymer inom Vuxnas lärande. Inom socialnämnden pågår flera aktiviteter kring utveckling av statistik och individbaserad systematisk uppföljning. Syftet är att få fram underlag kring hur väl olika insatser fungerar samt vilka förändringar och förbättringar som behöver göras. Barn- och utbildningsnämndens arbete kring utvecklaruppdragen i grundskolan innebär ytterligare exempel på stärkt uppföljning och analys, vilken resulterat i konkreta utvecklingsområden.

Nämnderna arbetar med digitalisering på olika sätt. Digitala system och tekniska lösningar ska verka för att verksamheterna blir effektivare, når sina mål och bidrar till att kvalitetssäkra de processer som säkerställer välfärden. E-tjänster skapas löpande såväl externt gentemot medborgarna som internt, till exempel som ersättning för olika blanketter inom personalområdet. Ett exempel på extern e-tjänst är

ansökan om fortsatt ekonomiskt bistånd. I december gjordes 16 % av alla ansökningar i denna e-tjänst, men målet är 60 %. Socialförvaltningen har i samverkan med digitaliseringsavdelningen skapat en automatiserad behörighetstilldelning i verksamhetsystemet, vilket kunnat spara tid och frigöra mänskliga resurser.

Ett nytt centralt ekonomisystem har införts, efter att upphandling gjorts tillsammans med andra Skaraborgskommuner. Projektet är unikt på så vis att det är det största samverkansprojektet av sitt slag i Sverige. Under året har också införandet av plattformen Microsoft 365 påbörjats och målet är en effektivare organisation i fråga om dokumenthantering, e-post och mötesbokningar. Dock medför valet av plattform vissa dilemman gällande informationssäkerhet. Viktigt att poängtera är att ett byte av system eller införande av tekniska lösningar i sig inte behöver innebära en digitalisering eller ökad kvalitet. Men strävan efter ökad kvalitet och effektivitet är alltjämt styrande.

Behovet av effektivisering och digitalisering är inte ett Falköpingsfenomen utan är ett behov som återfinns i hela Sverige. Det finns stora utmaningar kring bemanningssituationen i välfärdssektorn idag. Utifrån den kommande välfärdsutmaningen blir det allt viktigare att resursoptimera kommunens verksamheter, både vad gäller personal, lokaler och arbetssätt. Att säkerställa att rätt insatser utförs vid rätt tidpunkt och av rätt yrkeskategori med rätt kompetens är väsentligt nu och kommer fortsatt vara av stor vikt i framtiden.

Sammanfattning och målbedömning

Arbetet med tillitsbaserad styrning och ledning har fortsatt genom konkretisering av vad detta innebär i praktiken. Kommunen strävar efter att vara en attraktiv arbetsgivare. Det sker bland annat genom satsning på kompetensutveckling och arbete med kompetensförsörjning. Ett starkt fokus ligger på att verksamheterna ska vara behovs- och syftedrivna, för att säkerställa kvalitet och effektivitet. Utveckling och anpassning sker för att möta kommuninvånarnas behov och verksamheterna använder sig av dialog och analys för ständiga förbättringar. Processbaserade arbetsätt och digitalisering är viktiga verktyg i arbetet. Klimat- och energifrågorna är ytterligare ett fokusområde, där kommunen satsar på att minska sitt klimatavtryck genom investeringar och samarbeten.

Måluppfyllelsen för mål 4 bedöms vara god.

MYCKET GOD	☐
GOD	☒
GODTAGBAR	☐
MINDRE GOD	☐

God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning

Utvärdering av finansiella mål

Falköpings kommuns finansiella mål utgår ifrån kommunlagen, om god ekonomisk hushållning, samt utifrån kommunens egna dokument Riktlinjer för god ekonomisk hushållning och hantering av resultatutjämningsreserv.

Falköpings kommun har i flerårsplanen för 2023-2025 beslutat om följande finansiella mål:

Finansiellt mål 1

Resultatet ska över tid uppgå till minst 2 procent av skatter och generella statsbidrag. Över tid avser en tioårsperiod. För perioden år 2023-2025 skall dock resultatet årligen uppgå till minst 45,0 miljoner kronor.

Finansiellt mål 2

Kommunens lån får högst uppgå till 1 700,0 miljoner kronor vid utgången av perioden år 2023-2025. Från år 2024 får kommunens investeringar årligen högst uppgå till summan av avskrivningar och resultat, dvs låneskulden skall inte öka.

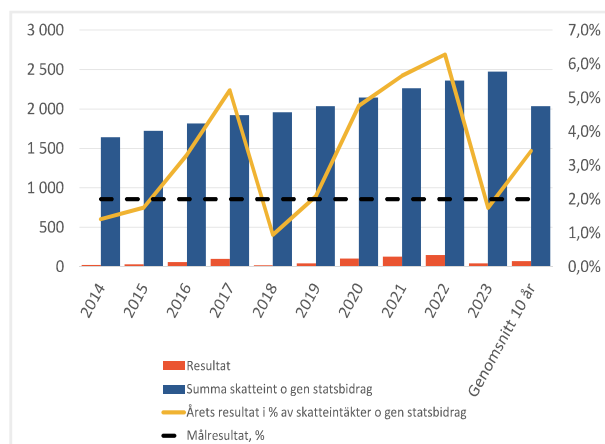
Utvärdering av finansiellt mål 1

Resultatkravet skall ses över tid vilket i målet är definierat till en 10 årsperiod. Sett över denna period så uppgår Falköping kommuns genomsnittliga resultat till 69,6 mnkr vilket motsvarar 3,4 % i resultat av skatter och generella statsbidrag.

(TKR)	UTFALL 2022	UTFALL 2023
Resultat	148 327	43 016
Skatteintäkter och statsbidrag	2 361 148	2 471 583
Resultatet i % av skatter och statsbidrag	6,3%	1,7%
Resultat som 2 % av skatter och statsbidrag	47 223	49 432

Målet för det enskilda året 2023 är inte uppfyllt då det understiger 45 mnkr. Över en 10-årsperiod är målet dock uppfyllt.

RESULTAT I FÖRHÅLLANDE TILL SKATTEINTÄKTER OCH GENERELLA STATSBI- DRAG

Utvärdering av finansiellt mål 2

Den externa låneskulden uppgår till 1 195,3 mnkr vid årets slut. (Låneskuld för investeringsbidrag, anslutningsavgifter och finansiell leasing är exkluderat.) Därmed återstår ett låneutrymme om 504,7 mnkr vilket betyder att målet är uppfyllt för det enskilda året 2023.

(TKR)	UTFALL 2022	UTFALL 2023
Låneskuld (inkl. kortfr del)	1 071 228	1 195 318
Kvar att låna upp till 1 700 000 tkr	628 772	504 682

God ekonomisk hushållning

Sammanfattningsvis kan man konstatera att samtliga mål, både verksamhetsmässiga och finansiella har en minst godtagbar måluppfyllelse. Detta innebär att god ekonomisk hushållning är uppnådd.

Mål 1: Skapa förutsättningar för ett socialt hållbart Falköping

GOD-TAGBAR

Mål 2: Skapa förutsättningar för ett attraktivare Falköping

GOD

Mål 3: Skapa förutsättningar för ett näringsliv som utvecklas

GOD

Mål 4: Kommunens organisation ska vara utvecklande och förnyande med en tillitsbaserad styrning

GOD

Resultat och ekonomisk ställning

Intäkter, kostnader och resultat

Falköpings kommun uppvisar ett positivt resultat för år 2022 på 43,0 mnkr (148,3 mnkr).

Kommunens bolag redovisar också ett positivt resultat, 8,1 mnkr (50,9 mnkr). Koncernens resultat blev således 51,1 mnkr för år 2023 (199,2 mnkr).

Budgetföljsamhet

Falköpings kommun gör tre bokslut per år, i april, augusti och december. Utöver dessa görs månadsrapportering av ekonomisk prognos tre gånger per år, i mars, maj och oktober.

I apriluppföljningen redovisade nämnderna en prognosavvikelse på -9,5 mnkr (-27,0 mnkr), vilket motsvarar ca 0,4 % av total ram. I uppföljningen var kommunens prognostiserade resultat 20,0 mnkr vilket var 5,5 mnkr sämre än budget.

Delårsrapporten per augusti redovisade ett resultat som var ca 10 mnkr bättre än i april med ett resultat som förväntades bli 30,0 mnkr. Nämndernas prognoser visade totalt inga större förändringar utan det ökade prognosticerade förändringen berodde på väsentligt högre skatteintäkter.

Nämndernas sammanvägda budgetföljsamhet för helåret 2023 landar på en negativ avvikelse om 26,6 mnkr vilket är en relativt stor avvikelse i kronor. Procentuellt blir avvikelsen -1,1 % vilket sammanlagt inte kan ses som en stor avvikelse. Mellan nämnderna är dock avvikelserna stora. Ökade skatteintäkter och generella statsbidrag gör dock att kommunens överskott blir +43,0 mnkr vilket är 17,5 mnkr högre än budgeterat.

Investeringar och deras finansiering

Av 2023 års budget för skattefinansierade investeringar på 467,1 mnkr nyttjades 339,9 mnkr. Kom-

(MNKR)	BUDGET	PROGN AVVIK APR	PROGN AVVIK AUG	AVVIK DEC	AVVIK %
Barn- och utbildningsnämnden	-880,0	-4,0	-6,0	-34,3	3,9%
Byggnadsnämnden	-1,0	0,0	0,0	0,1	-8,2%
Kommunstyrelsen	-314,2	-5,2	-6,1	3,6	-1,2%
Kompetens- och arbetslivsnämnden	-129,9	0,2	1,8	0,2	-0,2%
Kultur- och fritidsnämnden	-86,3	-0,9	-0,9	-0,8	1,0%
Samhällsskydd mellersta Skaraborg	-36,3	0,0	0,0	0,0	0,1%
Socialnämnden	-924,9	0,4	3,8	6,2	-0,7%
Äldreomsorg och funktionsnedsättning	-796,9	8,8	13,0	16,8	-2,1%
Individ- och familjeomsorg	-128,0	-8,4	-9,2	-10,5	8,2%
Kommunrevisionen	-1,3	0,0	0,0	-0,2	15,9%
Valnämnden	-0,1	0,0	0,0	0,1	-60,9%
Överförmyndare	-4,3	0,0	-0,7	-1,4	31,8%
Summa nämnder	-2 378,3	-9,5	-8,1	-26,6	
Summa centralt	-50,1	-1,0	-21,6	-37,6	
Summa taxefinansierad verksamhet	0,0	-5,0	-3,5	0,1	
Övriga poster	2 453,9	10,0	37,7	81,6	
Summa totalt	25,5	-5,5	4,5	17,5	

munstyrelsen, där de tekniska verksamheterna ingår fr.o.m. 2023 står för majoriteten av investeringarna, 313,5 mnkr. För mer information se avsnittet Investeringssredovisning.

Självfinansieringsgraden är 52,7 % i år vilket är betydligt lägre än föregående år då den låg på 130,6 %. Investeringstakten är högre och resultatet lägre vilket innebär ett lägre nyckeltal. Vid en självfinansieringsgrad på under 100% behöver kommunen låna för att investera vilket avspeglar sig i utvecklingen av låneskulden som under året har ökat.

Likviditet

Kommunens likviditet skall enligt finanspolicyn planeras så att den hålls på en tillfredsställande nivå så att god betalningsberedskap upprätthålls. Likviditetsplaneringen ligger till grund för betalningsberedskapen på kort och lån sikt och vara underlag för placeringar, upplåning och amortering.

Falköpings kommuns likviditet upprätthålls genom:

- Bankkonto (Kassa, plusgiro)
- Checkräkningskredit
- Likviditetsplacering (räntefonder)

Ekonomiavdelningen planerar likviditeten genom en likviditetsbudget på årsbasis som följs upp månadsvis. Varje månad transfereras ca 275 mnkr genom kommunens betalsystem. De största transaktionerna är skattemedel som kommer in runt den 22:e och löner som går ut runt den 25:e. Likviditeten är som lägst runt den 20:e och som högst runt den 23:e varje månad.

Likviditeten uppgick på rapportdagen per 2023-12-31 till 68,8 mnkr (exkl checkräkning och likviditetsportfölj). Falköpings kommun bör ha en "bankkontonlikviditet" som inte understiger 25 mnkr. I tabellen nedan kan vi se att likviditeten sjunkt under året. Detta beror på höga investeringsnivåer. Falköpings kommun har en likviditetsbudget som följs upp varje månad. Likviditeten är extra ansträngd runt årsskiftet.

LIKVIDITET (MNKR)	2022-12	2023-08	2023-12
Bankkonto (huvudkto Swedbank)	64,3	101,7	68,8
Checkkredit	25,0	25,0	25,0
Likviditetsportfölj (räntefonder)	23,7	0,0	0,0
Summa likviditet	113,0	126,7	93,8

Pensionsskuldens utveckling

Kommunens totala pensionsåtagande inklusive löneskatt uppgick till 864,2 mnkr jämfört med 799,6 mnkr föregående år.

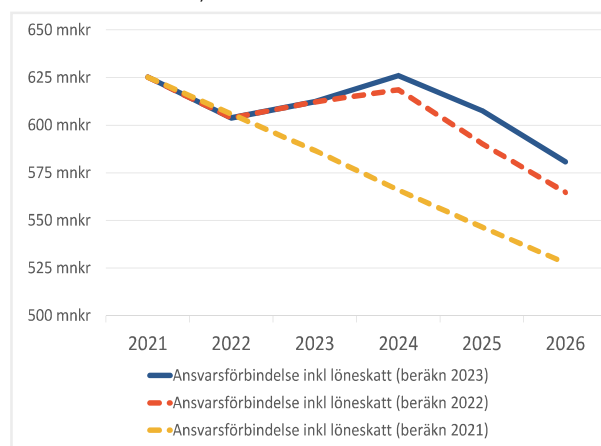
612,4 mnkr avser åtaganden som är äldre än år 1998. Denna del av pensionsåtagandet redovisas inte i balansräkningen vilket är i linje med den kommunala redovisningslagen som menar att utbetalningar av pensionsförmåner som intjänats före år 1998 ska redovisas som kostnader i resultaträkningen. Ansvarsförbindelsen krymper allt eftersom utbetalningar görs, dock ej med den utbetalade summan eftersom förbindelsen bl.a. basbeloppsuppräknas. På grund av den höga inflationen har utvecklingen justerats i KPA:s beräkning under 2022 och trenden

PENSIONSÅTAGANDEN	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Avsättning för pensioner	82,9	88,2	94,8	105,6	121,4	141,3	153,4	179,1	191,6	246,8
Ansvarsförbindelse, pensioner intjänade före 1998	773,1	748,7	715,7	695,9	676,8	647,9	633,7	625,2	603,8	612,4
Ansvarsförbindelse förtroendevalda	i.u.	i.u.	2,4	0,9	8,9	5,9	7,2	8,0	4,2	5,0
Totalt pensionsåtagande	855,9	836,9	812,9	802,4	807,1	795,1	794,3	812,3	799,6	864,2

som innebär att ansvarsförbindelsens total minskar har brutits. Under 2023 har förbindelsen justerats upp ytterligare.

Ansvarsförbindelsen inklusive löneskatt beräknas utvecklas på följande sätt de närmsta åren, blå kurva. De gula och röda kurvorna visar hur KPA prognostiserade att utvecklingen skulle se ut i boksluten 2021 och 2022:

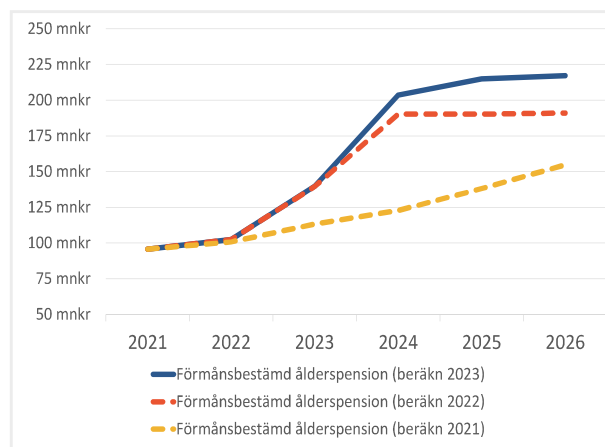
ANSVARSFÖRBINDELSEN, UTVECKLING

Högre ansvarsförbindelse innebär att mer pengar ska utbetalas under kommande år.

Avsättningar för pensioner ökar främst på grund av för personalen intjänad förmånsbestämd ålderspension. Den förmånsbestämda ålderspensionen beräknas utvecklas på följande sätt de närmsta åren:

FÖRMÅNSBESTÄMD ÅLDERSPENSION, UTVECKLING

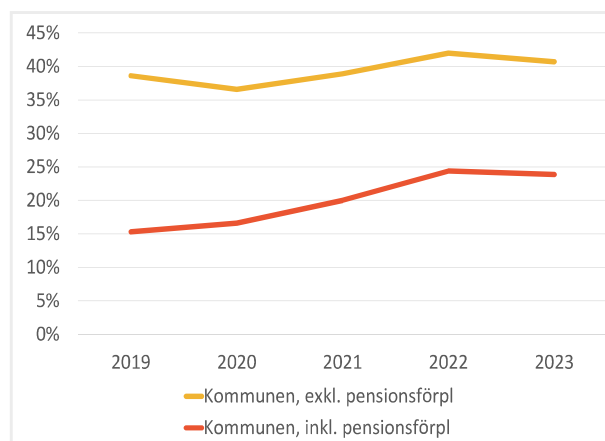
Inflationen påverkar även utvecklingen av den förmånsbestämda ålderspensionen framöver.

Soliditet

Soliditet är ett finansiellt nyckeltal som anger hur stor andel av tillgångarna som är finansierade med eget kapital. De tillgångar som inte är finansierade med eget kapital finansieras med lån. Soliditet räknar man ut genom att dividera det egna kapitalet med balansomslutningen, vilket är summan av tillgångarna. Det egna kapitalets storlek i förhållande till övriga skulder beskriver den långsiktiga betalningsförmågan.

Som framgår av diagrammet sjönk kommunens soliditet under perioden 2019 till 2020. Detta beror på de höga investeringarna som inte kunnat finansieras av egna medel utan lånevolymer har ökat. 2021 och 2022 ökar soliditeten till följd av höga resultat och lägre investeringsnivåer än tidigare år. Ett lägre resultat år 2023 gör att nyckeltalet sjunker något.

SOLIDITET (%)

Med hänsyn tagen till pensionsförpliktelser har soliditeten ökat under tidigare år, detta då ansvarsförbindelse och pensioner intjänade före år 1998, minskat samtidigt som kommunens resultat är högt. Lägre resultat och att ansvarsförbindelsen ökar på grund av hög inflation gör att soliditeten inklusive pensionsförpliktelser minskar.

På koncernnivå gäller motsvarande förhållande, vilket framgår av översikten på sid 6.

Ekonomisk ställning

De senaste tio åren har Falköpings kommun haft ett genomsnittligt årligt resultat på 69,6 mknkr. Årets resultat 2023 uppgår till 43,0 mknkr, vilket motsvarar 1,7 % av skatter och generella statsbidrag. Kommunens ekonomi är i balans och kan med bakgrund av ovanstående siffror betecknas som god.

De kommande årens ökande investeringsbehov kommer att kräva höga resultat så att inte ytterligare lån behöver tas och att befinglita lån kan börja amorteras av.

Självfinansieringsgraden av kommunens investeringar låg år 2023 på 52,7% vilket är en minskning från 2022 då siffran var 130,6 %. Snittet för de tio senaste åren är 70,7 %. Målet är att nya investeringar ska vara självfinansierade för att skapa en god ekonomisk hushållning för kommande generationer. Detta kommer dock inte kunna uppfyllas de närmsta åren på grund av den höga investeringstakten.

Falköpings kommun har under de senaste 10 åren haft en betydande ökad investeringstakt, då investeringar av skolor, ombyggnad av kök, äldreboenden och gator och va-ledningar inom kommunen genomförts. Det har lett till att externa långfristiga skulder till kreditinstitut under en tioårsperiod ökat från 678,1 mknkr år 2014 till 1 168,0 mknkr år 2022, och att belåningen per invånare ökat. Den ökande investeringstakten under tid medför självklart även att tillgångssidan per invånare ökat.

Falköping kommun gör löpande amorteringar på kommunens banklån med drygt 20 mknkr per år. Under 2022 har därutöver extra amorteringar kunnat

göras så att låneskulden totalt för 2022 minskade med 59,3 mnkr. Genomsnittsräntan för låneskulden ökar nu succesivt då räntorna stiger, för 2022 var snitträntan 1,02 %, vilket skall jämföras med föregående år 0,44 %. Soliditeten har ökat från 20,0 % till 24,6 % under år 2022 vilket är mycket bra och får betraktas som stabilt. Det egna kapitalet ökade något under 2022 och pensionsförpliktelser utanför balansräkningen minskade vilket är faktorer som gör att Falköpings kommun kan sägas ha en stabil ekonomi.

Falköpings kommun äger Falköpings Hyresbostäder AB till 100 % vilket i sin tur äger Fastighets AB Mösseberg till 100 %. Bolaget fortsätter att utvecklas positivt och uthyrningsgraden har liksom tidigare år varit god, med låg vakansgrad. Bolagets hyresintäkter har ökat jämfört med föregående år.

Moderbolagets låneskuld har minskat jämfört med föregående år och uppgår till 642,4 mnkr (664,8 mnkr föregående år). Soliditeten har ökat under året och ligger på en stabil nivå, 22,6 % (19,1 %). Moderbolagets resultat år 2023 blev 31,9 mnkr (27,0 mnkr) och bolagskoncernens resultat blev 8,1 mnkr (50,9 mnkr). Falköpings Hyresbostäder AB har en balanserad tillväxt och en fortsatt stark ekonomi.

Utifrån ovanstående kan påstås att Falköpings kommun med Falköpings Hyresbostäder AB sammantaget har en stabil ekonomi. Falköping har under många år haft en positiv befolkningsutveckling med ökat andel barn och gamla vilket ställer höga krav på kommunen både vad gäller skolor och äldreomsorg. Under 2023 har dock befolkningsutvecklingen varit negativ. Om detta är ett tillfälligt avbrott i befolkningsökningen eller ett trendbrott får framtiden utvisa. För att möta olika scenarier i demografin krävs god ekonomisk hushållning, där kommunen i hög grad kan självfinansiera sina investeringar. De närmsta åren kommer detta dock inte vara möjligt då investeringstakten är så hög. På grund av kommande stora planerade investeringar kommer kommunens kapitalkostnader att öka. Detta gör att kommunen måste ha relativt höga resultat för att inte få för låg självfinansieringsgrad och på sikt kunna amortera på lånen.

Den relativt höga belåningen gör att kommunen är känslig för räntehöjningar vilket då påverkar driften negativt. Sammanfattningsvis kan dock konstateras att Falköpings kommuns ekonomiska ställning är god och i jämförelse med andra kommuner står den sig väl.

Balanskravsresultat

Enligt kommunallagen ska intäkterna varje år överstiga kostnaderna. Om kostnaderna ändå skulle överstiga intäkterna ett år, ska det negativa resultatet regleras och det egna kapitalet återställas inom tre år. Eventuella realisationsvinster från försäljning av anläggningstillgångar ska inte medräknas.

Falköpings kommun har under de senaste åren redovisat positiva resultat vilket innebär att det inte finns några negativa resultat att återställa.

BALANSKRAVSRESULTAT (MNKR)

	2022	2023
Årets resultat enligt resultaträkningen	148,3	43,0
- Samtliga realisationsvinster	-19,9	-1,6
+ Realisationsvinster enligt undantagsmöjlighet	0,0	0,0
+ Realisationsförluster enligt undantagsmöjlighet	0,0	0,0
+/- Orealiserade vinster/förluster i värdepapper	17,9	-9,4
+/- Återföring av orealiserade vinster/förluster i värdepapper	0,0	0,0
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	146,4	32,1
- Reservering av medel till resultatutjämningsreserv	0,0	0,0
+ Användning av medel från resultatutjämningsreserv	0,0	0,0
Årets balanskravsresultat	146,4	32,1

I resultatet ingår vinster om 0,3 mnkr som avser försäljning av omsättningstillgångar (exploateringsfastigheter, ex villatomter och industrimark) vilka inte justeras för i utredningen ovan.

Inga ytterligare medel har reserverats till resultatutjämningsreserven under år 2023. Nuvarande nivå om 100 mnkr bedöms vara tillräcklig.

Social investeringsreserv (SIR)

Kommunfullmäktige beslutade 2013-05-27 § 72 att inrätta en social investeringsreserv (SIR) med en ingående balans om 10 mnkr. Syftet med den sociala investeringsreserven är att genom hälsofrämjande, förebyggande arbete eller tidiga insatser bryta negativa händelseförlopp i ett tidigt skede.

Den sociala investeringsreserven som reservering av eget kapital avvecklades i början av 2023 då återstående medel återförs till det egna kapitalet.

Väsentliga personalförhållanden

Falköpings kommun ska vara en attraktiv arbetsgivare. Arbetsklimatet ska kännetecknas av dialog och delaktighet där chefer och medarbetare gemensamt samverkar för god arbetsmiljö och kvalitet. HR-avdelningen ansvarar för att utveckla, samordna och följa upp processerna för arbetsgivarfrågorna i kommunen.

Personalsammansättning

Antalet anställda i kommunen vid årsskiftet 2023/2024 uppgick till 3 375 personer vilket är en ökning med 34 personer från föregående år (3 341 anställda 2022).

Sjukfrånvaro per förvaltning

Av kommunens medarbetare har 44,0 % ingen sjukfrånvaro alls under 2023 (jämför med 31,60 % 2022). 22,6 % har 1 - 5 sjukfrånvardagar 2023 (jämför med 21,7 % 2022). Det innebär att antalet som inte har någon sjukfrånvaro alls har ökat. Antalet som har 1–5 sjukfrånvardagar var 22,6 % (21,7% 2022). Den totala sjukfrånvaron minskade under 2023 till 7,1 % (7,9 % 2022).

Kommunen får regelbunden information från Försäkringskassan om utvecklingen av sjukfall. I dialog och samverkan med Försäkringskassan, vårdcentralerna och företagshälsovården ges möjlighet till en bra överblick angående behov av åtgärder och insatser.

Avtalet KOM-KR ger möjlighet att efter avslutad rehabilitering och omplaceringsutredning avsluta anställning och ge medarbetaren omställningsstöd för att komma vidare i nytt arbete.

Den totala sjukfrånvaron för Falköpings kommun har minskat under 2023 och kan ha påverkats av det samhällsekonomiska läget med inflation och dyrare omkostnader samt oron som finns i samhället. Försäkringskassan menar att lågkonjunktur inverkar dämpande på sjukfrånvaron och så har det även sett ut historiskt i Sverige - att sjukfrånvaron tenderat att minska under lågkonjunkturer. Utifrån statistik från rehabiliteringsprogrammet Adato kan utläsas att den vanligaste sjukdomsorsaken registrerats som icke arbetsrelaterad följt av en blandning av arbets och privata förhållanden.

Sjukdomstypen som registrerats mest är:

1. Blandad korttidsfrånvaro
2. Infektion/förkylning/influenza
3. Rörelseorganens sjukdomar
4. Psykisk ohälsa

ANTAL ANSTÄLLDA PERSONER PER FÖRVALTNING I AKTIV TJÄNST

FÖRVALTNING	TILLSVIDAREANSTÄLLDA		VISSTIDSANSTÄLLDA		TOTALT ANTAL ANSTÄLLDA	
	2022	2023	2022	2023	2022	2023
Barn och utbildning	1041	1060	223	211	1264	1271
Kommunledning	92	415	5	10	97	425
Samhällsbyggnad	323	0	9	0	332	0
Kompetens och arbetsliv	138	139	74	57	212	196
Kultur & fritid	66	68	11	19	77	87
SMS	91	94	2	2	93	96
Socialförvaltningen	1196	1208	70	92	1266	1300
TOTALT	2947	2984	394	391	3341	3375

SJKFRÅNVARO – SAMTLIGA ANSTÄLLDA PER FÖRVALTNING INKLUSIVE ANSTÄLLDA MED TIMLÖN

FÖRVALTNING	ANDEL SJUKTIMMAR AV TILLGÄNGLIG ORDINARIE ARBETSTID (%)				TOTAL ANDEL SJUKTIMMAR AV TILLGÄNGLIG ORDINARIE ARBETSTID (%)		60 DAGAR ELLER MER (%)	
	KVINNA		MAN		2022	2023	2022	2023
Barn- och utbildningsförvaltningen	6,3	5,9	3,7	4,1	5,7	5,5	26,8	31,4
Kompetens- och arbetslivsförvaltningen	6,9	5,5	4,8	4,0	6,3	5,1	44,6	33,5
Kultur- och fritidsförvaltningen	6,5	5,6	2,1	4,7	4,6	5,2	51,8	37,1
Samhällsskyddsförvaltningen	3,6	5,1	2,7	2,7	2,8	3,0	26,2	50,9
Kommunledningsförvaltningen	7,9	6,5	4,3	4,2	6,5	5,6	34,6	34,9
Socialförvaltningen	12,1	10,7	8,3	6,8	11,4	10,0	32,7	36,1
TOTALT	9,0	8,0	4,9	4,7	7,9	7,1	32,3	34,8

FÖRVALTNING	TOTAL ANDEL SJUKTIMMAR AV TILLGÄNGLIG ORDINARIE ARBETSTID (%)					
	–29 ÅR (%)		30–49 ÅR (%)		50– ÅR (%)	
	2022	2023	2022	2023	2022	2023
Barn- och utbildningsförvaltningen	6,9	6,6	5,3	4,9	5,9	5,5
Kompetens- och arbetslivsförvaltningen	2,3	8,0	8,1	5,5	5,3	4,3
Kultur- och fritidsförvaltningen	2,0	3,3	3,9	4,4	7,4	7,7
Samhällsskyddsförvaltningen	5,3	7,4	1,7	2,1	3,0	2,3
Kommunledningsförvaltningen	7,2	4,4	6,6	5,3	6,2	6,0
Socialförvaltningen	8,6	8,1	11,2	9,8	13,0	11,1
TOTALT	7,3	7,1	7,5	6,6	8,5	7,7

ARUBA inkl. pensionsålder

HR-avdelningen ansvarar för att utveckla, samordna och följa upp processerna för arbetsgivarfrågor i kommunen. Ett systematiskt arbete genomförs inom alla områden för att uppnå detta. Vidare ska arbetet med att kvalitetssäkra och effektivisera samtliga processer inom området fortlöpa.

HR-avdelningen ser betydelsen av att fokusera på att stödja kommunens medarbetare och chefer till ett hållbart och meningsfullt arbetsliv. Utifrån kompetensutmaningen inom flera verksamhetsområden

är det viktigt att fortsatt prioritera arbetet med att uppfattas som en attraktiv arbetsgivare.

Attrahera

I samverkan mellan HR-avdelningen och kommunikationsavdelningen har ett arbete pågått med syfte att tydliggöra arbetet med arbetsgivarvarumärket, bland annat har detta resulterat i ett mer långsiktigt arbete med att stärka ambassadörskapet med extra fokus på svårrekryterade arbetsgrupper. I högre grad har sociala medier använts för att nå fler målgrupperna vid annonsering av tjänster.

Falköpings kommun har varit representerade på yrkeslivsmässor på lokal nivå men även på högskolor och universitet. Vid några av mässorna var kommunen representerad tillsammans med andra kommuner från Skaraborg i syfte att marknadsföra "Livet i Skaraborg".

Rekrytera

Kommunens rekryteringsriktlinje har reviderats i syfte att aktualisera texten och kvalitetssäkra processen. Två gånger under året har en kommungemensam introduktionsdag för nya medarbetare genomförts och löpande under året har nya chefer erbjudits specifik chefsintroduktion.

Utveckla/Behålla

Under året har ett flertal insatser genomförts i syfte att utveckla och behålla befintlig personal. Dessa insatser har varit på både kommunövergripande nivå och på förvaltningsnivå. Några av insatserna har genomförts partsgemensamt, bland annat det fortsatta arbetet utifrån avtalen HÖK 20 och HÖK 21. Samverkansavtalet som finns i Falköpings kommun har reviderats partsgemensamt. Syftet var att aktualisera men även att se över att samverkansavtalet efterlevs inom kommunen.

I november uppvaktades medarbetare som arbetat i kommunen i 25 år. Jubilarerna uppvaktades med gåvor och serverades en tre-rätters middag under festliga former.

Personalörligheten för 2023 var 9 % vilket innebär att den har minskat något jämfört med föregående år (2022:12 %). Personalörligheten i Falköpings kommun har legat under medelvärdet bland landets övriga kommuner sedan cirka 15 år tillbaka. Tillgång till statistik för landets kommuner år 2023 saknas. SKR och Rådet för främjande av kommunala analyser (RKA) erbjuder en modell och en enkät för att kontinuerligt utvärdera och följa upp arbetsgivarpolitiken i kommuner och regioner med fokus på Hållbart Medarbetarengagemang (HME). Ett av syftena är att möjliggöra analyser av den egna organisationens arbetsgivarpolitik utifrån aspekten medarbetarengagemang och skapar även möjlighet att jämföra

Falköpings kommun med andra organisationer. Mätningen genomförs i samband med medarbetarenkäten och består av nio frågor.

Vid de senaste årens mätningar har Falköping placerat sig högt, både i jämförelse med övriga Skaraborgskommuner och riket i stort. Vid mätningen av HME år 2023 hade värdet sjunkit till 78, från att ha legat på 84 vid mätningarna år 2019 och 2021. Det innebär att Falköpings kommun placerat sig lägre i jämförelse med kommunerna i Skaraborg och även under medelvärdet för riket.

Bland de sex Skaraborgskommuner som mätt och rapporterat HME under 2023 ökade HME-värdet för hälften av kommunerna och minskade för hälften. Bland de 108 kommuner i Sverige som mätt HME under 2023 varierade värdet mellan 72 - 86. Trenden är negativ för Falköpings kommun och värdet 78 ligger för första gången sedan mätningarnas start 2013 under medelvärdet för riket. Det är oklart vad detta beror på. Resultatet i medarbetarenkäten visar ingen nedgång i frågeområdena som tangerar hållbart medarbetarengagemang.

Kompetensutveckling

Möjligheterna till kompetensutveckling är en viktig del i arbetet med att utveckla och behålla medarbetare och chefer. Kompetensutveckling kan bestå av flera olika delar, till exempel utbildningar, mentorskap, studiebesök och inom flera verksamheter är kollegialt lärande en viktig del av kompetensutvecklingen. Kommunen har erbjudit ett fortsatt stort utbud av utbildningar som riktat sig till både chefer, medarbetare och fackligt förtroendevalda. Föreläsarna har varit både interna chefer och medarbetare men även externa utbildningsföretag och konsulter. En del av utbildningarna har genomförts i samverkan med privata aktörer i näringslivet och andra har skett i samverkan med andra kommuner i Skaraborg. Den förvaltningsövergripande gruppen KOKOS (Kommunal Kompetensförsörjning i Samverkan) har haft ett fortsatt uppdrag att samordna förvaltningarnas utbildningsbehov. Under året har KOKOS arrangerat utbildningar inom ämnen som utmanande samtal, retorik och presentationsteknik, skydd och säkerhet samt att leda utan att vara chef.

HR-avdelningen har under året genomfört flertalet utbildningsinsatser inom flera verksamheter. Det har bland annat varit i medarbetarskap men även inom andra områden utifrån behov på de specifika arbetsplatserna. Det har även gjorts insatser på både individ- och gruppnivå för att jobba övergripande med arbetsmiljö, samverka på arbetsplatsen, självledarskap och självkänedom.

Den 1 oktober 2023 infördes nya arbetstidsregler vilket påverkade stora delar av kommunens verksamheter. Utifrån detta genomfördes flertalet utbildningsinsatser och arbetsmöten för att sprida kunskap och säkerställa att de nya reglerna efterlevs.

Omställningsarbete pågår i olika former för att coacha och stödja medarbetare och chefer i olika typer av omställningssituationer, bland annat karriärcoachning, karriärväxlingsprogram och handledning. Via avtalet KOM-KR har möjlighet till kompetensstöd för medarbetare via Omställningsfonden funnits. Stödet är individuellt och kan bestå av kartläggande samtal, rådgivning, vägledning och validering.

Hälsofrämjande perspektiv

Under året har kommunens medarbetare erbjudits att delta i ett antal kostnadsfria hälsoaktiviteter. Aktiviteterna erbjuds utifrån ett främjandeperspektiv men också utifrån att behålla och utveckla medarbetare. Vid planeringen har det varit stort fokus på att hitta en variation av aktiviteter med förhoppning att det ska finnas något för alla. Utbudet under året har därför varit allt ifrån fysisk träning, både inomhus och utomhus, till vandringar med kulturinslag och praktiska moment som att prova på padel, snöskovandring och kransbinding till advent. Aktiviteterna har varit mycket uppskattade med bra uppslutning.

Friskvårdsbidrag/friskvårdstid har erbjudits samtliga medarbetare i syfte att stimulera till friskvårdsaktiviteter som förbättrar hälsan. Bidraget/tiden har använts av 1682 medarbetare under året (2022: 1 512). Fördelningen är att 1471 personer tagit ut bidrag medan 211 personer har valt tid. Cykel som personalförmån har under 2023 varit fortsatt uppskattad. Sedan erbjudandet lanserades har 220 medarbetare tagit ut cyklar.

Arbetsmiljö

Falköpings kommun har ett systematiskt arbetsmiljöarbete – SAM. Detta skapar förutsättningar för ett hållbart arbetsliv, god hälsa samt låg och stabil sjukfrånvaro. Under året har HR-avdelningen haft ett ökat fokus på friskfaktorer och tidiga insatser för att förebygga såväl kort- som långtidssjukfrånvaro samt öka hållbarhet och god funktion i arbetssituationen. Olika former av arbetsmiljöutbildningar för chefer och skyddsombud har genomförts.

Under hösten genomfördes en medarbetarundersökning. Resultatet visar att kommunen har ett fortsatt högt engagemang och nöjda medarbetare. Nytt för i år var att enkäten var uppdelad i fem olika områden som är kopplat till OSA – organisatorisk och social arbetsmiljö. För att skapa en igenkänning och en tydligare struktur har dessa områden även lyfts in i stödmaterialiet för lön- och utvecklingssamtalen. Det har också under året beslutats att alla medarbetare, i samband med lön- och utvecklingssamtal, ska få frågan om de i privatlivet är utsatta för våld i en nära relation. Våldsutsatthet kan påverka hälsan och arbetsförmågan och leda till sjukskrivning. Frågan ska ställas av omtanke och med syfte att stötta och lotsa vidare till de organisationer som är specialiserade på frågan.

Arbetet med chefers arbetsmiljö har fortsatt. Bland annat har chefsnätverk startats upp i kommunen utifrån önskemål. Syftet med nätverket är att träna aktivt lyssnande och dela chefsvardagen med varandra. Det har varit uppskattade träffar och inför 2024 planeras det för fler grupper. I november samlades kommunens alla chefer för att få en nulägesbild av kommunens verksamheter, nätverkande och lyssnade till en gästföreläsning på tema Att skapa engagemang på arbetsplatsen.

Lika möjligheter

Under 2023 har riktlinjen för lika möjligheter och aktiva åtgärder för att motverka diskriminering uppdaterats. Det har även påbörjats ett arbete för att synliggöra våld i nära relationer och vilken roll arbetsplatsen kan spela gällande att upptäcka om någon är utsatt. Alla kommunens chefer och skyddsombud har erbjudits utbildning om våld i nära relationer under 2023, och kommer även göras framöver.

Den årliga lönekartläggningen har genomförts. Syftet med kartläggningen är att upprätthålla en god och ändamålsenlig lönepolitik kopplat till kompetensförsörjningsbehov samt att det inte ska finnas några osakliga löneskillnader utifrån diskrimineringslagstiftningens grunder.

Begreppet Lika möjligheter står som samlingsnamn för arbetet med jämställdhet och mångfald. En medarbetares kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etniska tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuella läggning eller ålder ska inte hindra personen att ha lika möjligheter i anställningen, jämfört med andra medarbetare.

En rapport från Sveriges kommuner och regioner (En jämställd arbetsgivarpolitik – ett program i nio punkter) från 2020 konstaterar att kvinnor utgör nästan 80 procent av medarbetarna inom vård, skola och omsorg. De strukturella skillnader som finns mellan män och kvinnor på svensk arbetsmarknad påverkar såväl individen som verksamheten, arbetsgivare och samhället i stort och kommuner och regioner i synnerhet.

Rapporten lyfter fram att det finns ett starkt samband mellan fördelningen av föräldraledighet, fördelningen av VAB och obetalt hemarbete och att den ojämställda fördelningen av det obetalda hemarbetet, särskilt ansvaret för barn, är helt avgörande för kvinnors situation. Detta påverkar kvinnors ekonomi: dels får kvinnor ut en lägre ersättning direkt, dels påverkas pensionen på sikt. En av Falköpings kommuns aktiva åtgärder, för att motverka diskriminering på grund av kön, är att underlätta för medarbetare att förena föräldraskap och arbetsliv. Därför är uppföljning av VAB och föräldraledighet högst relevant.

UTTAG AV FÖRÄLDRAPENNING, FÖRDELAT PÅ KÖN, I PROCENT

(%)	2020	2021	2022	2023
Kvinnor, riket	70	70,4	69,7	69,1
Kvinnor, Falköping	71,8	71,6	72,2	69,9
Män, riket	30	29,6	30,3	30,9
Män, Falköping	28,2	28,4	27,8	30,1

VÅRD AV BARN (VAB), FÖRDELAT PÅ KÖN, I PROCENT

(%)	2020	2021	2022	2023
Kvinnor, riket	60,8	60,3	60,9	61,4
Kvinnor, Falköping	59,1	58,3	58,5	60,1
Män, riket	39,2	39,7	39,1	38,5
Män, Falköping	40,9	41,7	41,5	39,9

Tabellen visar att uttaget av VAB-ersättning var något mer jämställt under pandemiåren men att jämställdheten sedan minskat. Däremot är uttaget mer jämställt mellan kvinnor och män i Falköping än i riket.

Avsluta

Den 1 januari 2023 uppdaterades kommunens pensionsavtal till AKAP-KR och i samband med detta höjdes pensionsavsättningarna för kommunens medarbetare. Högre och tryggare pensioner gör kommuner till en mer attraktiv arbetsgivare och bidrar därmed till att möta kompetensutmaningen.

Det uppdaterade pensionsavtalet har också en stark jämställdhetseffekt då cirka fyra av fem medarbetare är kvinnor. Att nu få högre avsättning till tjänstepensionen är ett kraftfullt bidrag till en mer jämställd arbetsmarknad. Flera medarbetare som har gått i pension väljer också att komma tillbaka som timanställda inom organisationen. Detta är en stor tillgång utifrån deras arbetskraft, erfarenhet och kompetens. Pensionsinformation samt information om lönevaxling har också erbjudits under år 2023.

Förväntad utveckling

Förvaltningsform

Barn- och utbildningsnämnden

Baserat på de fortsatt låga födelsetalen och de senaste årens demografiska utveckling i Falköping är den förväntade utvecklingen en fortsatt befolkningsminskning. Då barn- och utbildningsnämndens verksamhet i mycket hög grad påverkas av kommunens demografiutveckling kommer en fortsatt nedgång innebära stora utmaningar för nämndens verksamheter framöver.

Kommunstyrelsen

Nämnden har framöver stora utmaningar i att hantera de stora kostnadsnivåökningar som varit under flera år. Priset på material, livsmedel, fordon, el, drivmedel ökar i snabb takt. Nämnden behöver se över val av livsmedel, se över fastighetsbestånden samt arbeta med att ytterligare effektivisera park och gatuskötsel.

Den ökade aktiviteten inom cybersäkerhetsområdet sätter fokus på behovet av att stärka förmågan att

upprätthålla god säkerhet i den befintliga IT-miljön. Med hot och attacker som ständigt utvecklas blir det viktigare än någonsin att förbättra och anpassa säkerhetsåtgärderna för att skydda kommunens digitala tillgångar och information. Implementeringen av bland annat NIS2-direktivet kommer att introducera ytterligare krav på resurser och kompetenser inom informationssäkerhetsområdet. Detta innebär att kommunen måste investera i att utveckla och upprätthålla en stark och robust informationssäkerhetskultur för att möta de nya kraven och säkerställa överensstämmelse med regler och lagar.

Behovet av strategiska insatser i form av att lokalt nyttja våra lokaler bättre samt se över fastighetsbeståndet i stort är viktigt. Myndighetskrav inom brandskydd kommer kräva flertalet större investeringar i kommunala byggnader. Dessa åtgärder kommer behöva påbörjas senast 2025.

Under de kommande åren kommer ett antal nya områden att exploateras och byggas ut. Detta innebär kommunala satsningar i form av utbyggnad av

Dagvattendam i Vartofta

kommunal infrastruktur; nya vägar, VA-ledningar med mera. Detta leder till en markant utökning av ytor för drift och underhåll.

Kompetens- och arbetslivsnämnden

Nämndens prognos är en försämrad arbetsmarknad med en ökad arbetslöshet under 2024. Givet denna förändring förväntas antalet biståndsmottagare öka något jämfört med utfallet 2023.

Antalet kursdeltagare inom vuxnas lärande förväntas vara i nivå med 2023 som helhet.

Kultur- och fritidsnämnden

Framöver står förvaltningen inför betydande utmaningar när den övergripande ökningen av den allmänna prisnivån förväntas fortsätta påverka verksamheterna. Dessa utmaningar förväntas kvarstå inom specifika områden även under 2024. Samtidigt identifierar förvaltningen utmaningar inom hanteringen av ekonomiska aspekter för verksamheter som är beroende av intäkter och samtidigt har höga driftskostnader. För att möta dessa utmaningar har förvaltningen ett fokus på att hantera ekonomin utifrån ett förvaltningsperspektiv och att vara kostnadsmedveten i sina åtgärder.

Samhällsskydd mellersta Skaraborg

Totalförsvaret kommer fortsatt att prioriteras i Sverige. Fler områden såsom energi och livsmedel ska utredas för att omfattas av civilplikt mm. SMS kommer att vara samordnande för kommunernas arbete kring civil beredskap.

Ytterligare satsningar inom området brottsförebyggande behöver ske med hänsyn till den förväntade utvecklingen i Skaraborg, tex batterifabriken i Mariestad men även inom området välfärdsbrottslighet. Det nya arbetstidsavtalet kommer leda till fördyringar i rena lönekostnader. Bedömningen är att det kommer krävas 5 heltidstjänster för att hantera det nya schemat.

Socialnämnden

Nämnden tog beslut om verksamhetsplan och detaljbudget för 2024 i december 2023. Förvaltningen fick då i uppdrag att presentera förslag till åtgärder,

med ekonomiska konsekvenser, för att nå balans under 2024. I kommunfullmäktiges flerårsplan finns också fortsatta besparingar under de tre år som planen omfattar. I socialförvaltningen jobbar chefer och medarbetare ständigt med effektiviseringar i sina verksamheter.

En ny socialtjänstlag förväntas träda i kraft under 2025 och under året har förberedelser påbörjats för att möta upp de nya kraven i lagen.

Kommunrevisionen

Kommunrevisionen erhöll i budgetarbetet inför år 2024 en utökning av budgetram för att täcka kostnader kopplat till nytt avtal med Deloitte AB för grunduppdraget. Under år 2024 kommer en dialog föras med kommunfullmäktiges presidium utifrån kommunrevisionens uppdrag och budgetram inför år 2025.

Byggnadsnämnden

Prognoser visar på att byggnationen i landet troligen vänder uppåt igen först under år 2025. Detta innebär att den förväntade utvecklingen under 2024 kommer ligga på en liknande nivå som 2023 gällande inkommande byggärenden vilket även påverkar antalet beställningar av nybyggnadskartor. Förväntningen är att det fortsatt kommer vara ett relativt högt inflöde av planärenden så som planbesked och planuppdrag.

Valnämnden

Under år 2024 genomförs allmänna val till Europaparlamentet, nämndens budgetram för år 2024 grundar sig på utfall från år 2022 års kostnader i samband med de allmänna valen i Sverige till riksdag, landsting samt kommun.

Överförmyndarnämnden

Kostnaden för överförmyndare förväntas även framöver ligga på en relativt hög nivå. Till år 2024 har budgetramen kopplat till överförmyndare utökats vilket förhoppningsvis kommer leda till mindre budgetavvikelser.

Bolagsform

Falköpings Hyresbostäder AB

Efterfrågan på bostäder i Falköping är fortsatt bra och vakansgraden har i år liksom de senaste åren varit låg även om antalet lediga bostäder ökat något. Byggpriserna och samtliga taxor har stigit kraftigt det senaste året. Ränteläget har förändrats mycket på kort tid och påverkar också investeringsmöjligheterna. På kort sikt påverkas möjligheten att producera nya bostäder väsentligt men på längre sikt kommer bolaget att verka för fortsatt nyproduktion om efterfrågan finns, till exempel finns detaljplan framme för kvarteret Snickaren 3 och detaljplaner har också beställts i Åsarp, Floby och runt fastigheten Ranten 2:14.

Falköpings Hyresbostäder AB är med i Klimatinitiativet och har satt som mål att minska energianvändningen med 20 procent från 2015 till 2030, samt att vara fossilfria senast 2030. Förutom den klimatvinst som uppstår har förändringar i taxor för el, vatten, värme och sophämtning en stor inverkan på resultatet och minskningen av förbrukningarna är en anledning till goda resultat och till att bolaget kan fortsätta tillhandahålla god service även framöver trots väsentligt höjda taxor och hög kostnadsutveckling för övrigt.

Fastighets AB Mösseberg

Beslut om eventuella investeringar på fastigheten Domkraften 7 förväntas under våren 2024. Kommunfullmäktige beslutade 2024-01-29 att principiellt ställa sig bakom investeringen. Bolaget avser investera 110–180 mnkr i utbyggnad och tillbyggnad av lokaler där Volvo Personvagnar AB kommer vara hyresgäst. Kommunfullmäktige beslutade även att omfördela de kommunala bolagens låneramar så att det får högst uppgå till 690,0 miljoner kronor för Hyresbostäder i Falköping AB och 200,0 miljoner kronor för Fastighetsaktiebolaget Mösseberg för år 2024.

Förvaltningen av övriga fastigheter förväntas fortsätta som tidigare.

Verksamhet i annan juridisk form

Kommunalförbundet Avfallshantering Östra Skaraborg (AÖS)

Avfallssektorn är under förändring. Omställningen mot en cirkulär ekonomi får konsekvenser bland annat i form av ny lagstiftning, skatter och avgifter. EU-direktiv ska implementeras i svensk lagstiftning och innebär mer och noggrannare sortering.

Regeringen beslutade om kommunalt insamlingsansvar av förpackningar samt obligatorisk insamling av matavfall från 1 januari 2024. Insamlingen av förpackningar ska ske fastighetsnära från 2027.

Besluten innebär stora krav att anpassa verksamheten på relativt kort tid. Ersättningsystemet för insamling av förpackningar innebär även en påfrestning för förbundets resultatnivå och likviditet, dels för att ersättningen ska sökas kvartalsvis i efterskott med start år 2024, dels för att det inte finns investeringsbidrag. Införandet av fastighetsnära insamling av förpackningar innebär investering av fler kärll och fler sopbilar.

Största utmaningen kommande år är de nya kraven på fastighetsnära förpackningsinsamling och den omställning det innebär inte bara för vår del utan även för samtliga fastighetsägare och småhusägare. Ytor som inte finns i dag kommer behövas skapas för att möjliggöra hantering som svarar upp mot nya kraven på sortering och insamling.

Kommunalförbundet Miljösamverkan Östra Skaraborg (MÖS)

Förbundet ser att det kan bli aktuellt för samverkan med andra kommuner, kommunala bolag eller förbund för att möta dels de ekonomiska utmaningarna, dels för kompetensförsörjning. Förbundet kommer fortsatt att arbeta med att utveckla arbetssätt för att anpassa verksamheten utifrån den omställning som genomförts de senaste åren kopplat mot debiteringsmodell samt de förändringar som skett inom lagstiftningsområdet. För verksamheten innebär det främst osäkerheter gällande avgiftsfinansieringsgrad och att hålla budget men vi ser också svårigheter i planering av resursbehovet då vi har en större osäkerhet i omfattningen av uppföljning av tillsynen.

Resultaträkning

RESULTATRÄKNING (TKR)	NOT	KOMMUNKONCERN		KOMMUNEN	
		2023	2022	2023	2022
Verksamhetens intäkter	2	730 083	727 217	582 648	585 762
Verksamhetens kostnader	3	-2 927 436	-2 663 930	-2 840 882	-2 616 150
Avskrivningar	4	-198 362	-192 801	-157 282	-155 659
Verksamhetens nettokostnader		-2 395 715	-2 129 514	-2 415 516	-2 186 047
Skatteintäkter	5	1 664 421	1 591 909	1 664 421	1 591 909
Generella statsbidrag och utjämning	6	807 162	769 239	807 162	769 239
Verksamhetens resultat		75 867	231 634	56 066	175 101
Finansiella intäkter	7	17 406	5 367	17 863	6 871
Finansiella kostnader	8	-42 168	-37 809	-30 914	-33 645
Resultat efter finansiella poster		51 105	199 192	43 015	148 327
Extraordinära poster		-	-	-	-
ÅRETS RESULTAT		51 105	199 192	43 015	148 327

Analys av kommunens resultaträkning

Verksamhetens intäkter och kostnader

Kommunens intäkter består inte enbart av skatteintäkter och generella bidrag. Under posten verksamhetens intäkter ligger även intäkter som försäljningsintäkter, bidrag, taxor och avgifter. Verksamhetens intäkter är något lägre än föregående års intäkter. Detta beror bl.a. på att vinsterna för avyttring av tillgångar har minskat med 20,9 mnkr.

I jämförelse med de senaste åren ingår det inte någon ersättning från staten för del av sjuklönekostnader till följd av covid-19.

Kommunens kostnader är 9 % högre än 2022. Löner för anställda med tillhörande arbetsgivaravgifter och kostnader för pensioner är den i särklass största kostnadsposten i kommunens ekonomi. Posten uppgår till 70 % av verksamhetens kostnader.

Pensionskostnaderna stiger rejält under året vilket beror på hög inflation samt nytt pensionsavtal, AKAP-KR.

Ett centralt begrepp inom den kommunala ekonomin är nettokostnadsandelen. Detta nyckeltal visar

hur stor andel av skatteintäkterna och de generella statsbidragen som används för att finansiera verksamhetens nettokostnader inklusive avskrivningar och finansnetto. Om nyckeltalet är 100 % innebär det att skatteintäkterna och de generella statsbidragen precis täcker den löpande driften.

Nettokostnadsandelen försämrades för år 2023 och hamnade på 98,3%. Avskrivningarnas andel av skatteintäkter och generella statsbidrag har minskat för första gången sedan 2018. Troligtvis kommer dock avskrivningarnas andel fortsätta öka framöver då investeringstakten är fortsatt hög. Resultatet i förhållande till skatteintäkter och generella statsbidrag minskar totalt sett från 6,3 % år 2022 till 1,7 % år 2023.

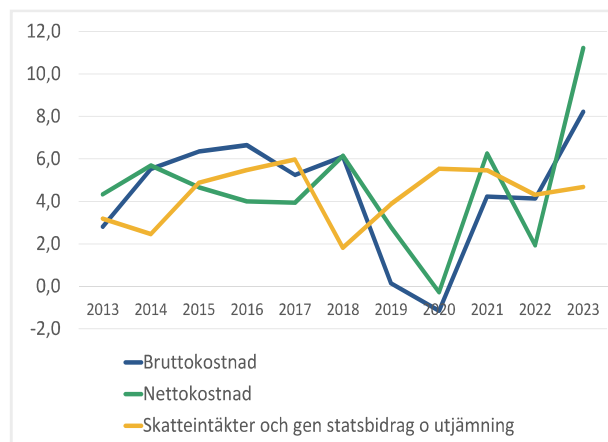
För att ha en ekonomi i balans bör inte nettokostnaderna öka mer än skatteintäkter och generella statsbidrag. För år 2023 ökade nettokostnaderna i snabbare takt än skatteintäkter och generella statsbidrag. Skatteintäkter och generella statsbidrag ökar med 4,7 % medan nettokostnaden ökar med 11,2%.

KOSTNADENS ANDEL AV SKATTEINTÄKTER*	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Verksamhetens andel	93,1	92,6	91,4	89,7	93,4	92,4	87,4	88,0	86,0	91,4
Avskrivningarnas andel	5,0	5,3	5,1	5,0	5,3	5,3	6,5	6,5	6,6	6,4
Finansnettots andel	0,7	0,4	0,2	0,2	0,3	0,2	1,3	-0,2	1,1	0,5
Summa	98,8	98,3	96,7	94,8	99,1	97,9	95,2	94,4	93,7	98,3

* Finansiell leasing redovisas fr.o.m. 2020 enligt rekommendation vilket påverkar förhållandet mellan verksamhetens andel och avskrivningarnas andel.

SKATTE- OCH NETTOKOSTNADSUTVECKLING

Barn- och utbildningsnämnden

I samband med månadsrapport för oktober 2023 fattade kommunstyrelsen beslut att med stöd av uppsiktsplikten samt gällande riktlinjer för verksamhet- och ekonomistyrning att begära in en fördjupad analys från barn- och utbildningsnämnden kring nämndens budget och ekonomi för att utröna orsaken till de fleråriga underskott nämnden uppvisat. Analysen återrapporterades vid kommunstyrelsens sammanträde den 21 februari 2024. Kommunstyrelsen beslutad vid detta möte att uppmana barn- och utbildningsnämnden att genomföra en genomlysning och revidering av nämndens budget- och uppföljningsprocess. Arbetet skall genomföras med stöd av centrala ekonomifunktionen. Återrapportering skall ske till kommunstyrelsen under 2024

Avskrivningar

Avskrivningarna ökar under året med 1,6 mnkr.

Större projekt som färdigställts och aktiverats i år är bl.a. Odensbergsskolan samt Jättenegatan 4 .

Skatteintäkter samt generella statsbidrag och utjämning

Skatteintäkterna bokförs utifrån SKR:s lämnade prognos per december. Skatteunderlaget har fortsatt att växa under år 2023 trots svag konjunktur under året. Förklaringen till detta beror på dels den starka arbetsmarknaden för år 2023 jämfört med år 2022 samt dels den stora ökningen av prisbasbeloppet för år 2023, kopplat till inflationen, ger höjda pensioner som i sin tur lyfter skatteunderlaget.

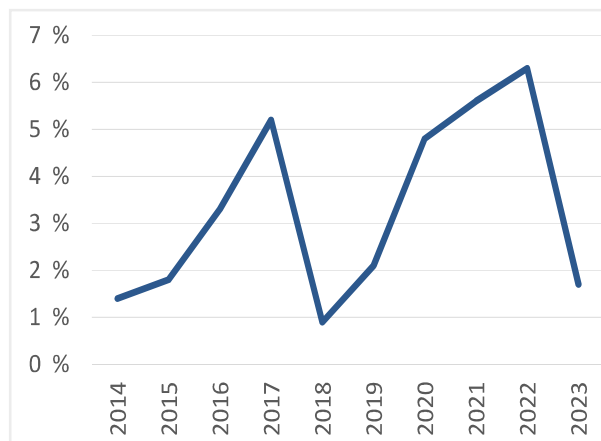
Finansnettot

Efter ett oroligt 2022 blev år 2023 ett starkt år på börsen. I Falköpings kommuns pensionsportfölj har andelen aktier succesivt ökat under året och andel räntebärande tillgångar minskat. Värdet på portföljen har ökat från 91,7 mnkr till att per 2023-12-31 uppgå till 100,9 mnkr. Det är dock en uppgång med 14,9 mnkr från värdet i juni 2020 (86,0 mnkr) då kommunen gjorde en allokering av pensionsportföljen.

Årets resultat

Årets resultat innehåller alla löpande intäkter och kostnader och bör i förhållande till skatteintäkter och generella statsbidrag ligga på över 2 % sett över en längre tidsperiod. Årets resultat uppgår till 1,7 %.

ÅRETS RESULTAT I % AV SKATTEINTÄKTER OCH GENERELLA STATSBI DRAG

Nämnderna redovisar tillsammans en budgetavvikelse på -29,8 mnkr. Barn- och utbildningsnämnden redovisar ett underskott på 34,3 mnkr jämfört med budget medan övriga nämnder tillsammans redovisar ett överskott på 4,5 mnkr.

Centralt redovisas ett underskott på 31,9 mnkr. Personalkomkostnadspålägg, pensioner, förändring av semesterlönskuld/timlöner och utfördelat löneutrymme redovisas centralt och genererar ett underskott på 18,3 mnkr. I år täcker personalomkostnadspålägg sociala avgifter och pensioner (exklusiven utbetalningar på ansvarsförbindelsen) väl.

Resultatet för försäljningar av tillgångar är lägre än budgeterat. Avvikelsen uppgår till -6,1 mnkr.

Under året har modellen för kapitalkostnadsberäkning förändrats till följd av nytt ekonomisystem. Detta innebär att finansens resultat påverkas av en negativ avvikelse för interna kapitalkostnader.

Årets resultat för Falköpings kommun innebär 1 304 kr/invånare (4 461 kronor/invånare).

Analys av koncernens resultaträkning

Koncernens resultat uppgår till 51,1 mnkr (199,2 mnkr år 2022). I huvudsak består bolagskoncernen av Falköpings Hyresbostäder AB, och dess dotterbolag, Fastighets AB Mösseberg. I den totala ekonomiska kommunkoncernen utgör bolagsdelen en mindre an-

del i Falköpings kommun men verksamhetsmässigt är det en mycket viktig del, uthyrning av över 2 000 lägenheter samt uthyrning av lokaler.

Bolagen omsätter 182,6 mnkr varav moderbolaget 174,5 mnkr. Resultatet för 2023 uppgår till 8,1 mnkr (50,9 mnkr föregående år) varav moderbolaget, Hyresbostäder AB, 31,9 mnkr (27,0 mnkr föregående år).

Bolagens resultat och ekonomiska ställning får anses stabilt och på en god nivå.

Balansräkning

BALANSRÄKNING (TKR)	NOT	KOMMUNKONCERNEN		KOMMUNEN	
		2023	2022	2023	2022
TILLGÅNGAR					
Anläggningstillgångar					
Immateriella anläggningstillgångar	9	1 283	1 032	691	908
Materiella anläggningstillgångar	10	4 050 685	3 806 841	3 144 132	2 891 382
Mark, byggnader och tekniska anläggningar		3 940 229	3 703 861	3 038 929	2 792 463
Maskiner och inventarier		110 456	102 980	105 203	98 919
Övriga materiella anläggningstillgångar		0	0	0	0
Finansiella anläggningstillgångar	11	48 687	45 343	53 247	49 903
Summa Anläggningstillgångar		4 100 654	3 853 216	3 198 069	2 942 193
Bidrag till infrastruktur	12	17 644	25 128	17 644	25 128
Omsättningstillgångar					
Förråd m.m.	13	5 946	3 996	5 593	3 649
Fordringar	14	270 508	268 926	268 353	262 530
Kortfristiga placeringar		100 912	115 342	100 912	115 342
Kassa och bank	15	118 555	104 419	77 788	72 947
Summa Omsättningstillgångar		495 921	492 683	452 646	454 468
SUMMA TILLGÅNGAR		4 614 220	4 371 027	3 668 360	3 421 790
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER					
Eget kapital	16				
Årets resultat		51 105	199 202	43 015	148 327
Resultatutjämningsreserv		100 000	100 000	100 000	100 000
Övrigt eget kapital		1 573 109	1 373 907	1 350 340	1 202 013
Summa Eget kapital		1 724 215	1 673 109	1 493 356	1 450 340
Avsättningar					
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	17	246 828	191 647	246 828	191 647
Andra avsättningar	18	70 012	93 028	48 544	72 911
Summa Avsättningar		316 840	284 675	295 372	264 558
Skulder					
Långfristiga skulder	19	2 031 430	1 909 478	1 389 001	1 244 638
Kortfristiga skulder	20	541 735	503 764	490 631	462 253
Summa Skulder		2 573 165	2 413 242	1 879 632	1 706 891
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		4 614 220	4 371 027	3 668 360	3 421 790
STÄLLDA PANTER OCH ANSVARFÖRBINDELSER					
Ansvarförbindelser					
Pensionsförpliktelser, intjänade innan 1998	22	612 379	603 808	612 379	603 808
Pensionsförpliktelser, förtroendevalda		5 001	4 164	5 001	4 164
Borgen och övriga ansvarförbindelser	23	8 730	8 729	654 061	680 768
varav kommunala bolag		0	0	645 629	672 040
varav övriga		8 730	8 729	8 432	8 728

Analys av kommunens balansräkningen

Immateriella och materiella anläggningstillgångar

Stora investeringar har gjorts under året. Investeringsredovisningen visar på en summa på 379,9 mnkr.

Totalt har anläggningar till ett värde av 215,7 mnkr färdigställt och aktiverats under år 2023 varav några har varit projekt pågående under mer än ett år. Exempel på större aktiveringar är Odensbergsskolan (46,4 mnkr) och Jättenegatan 4 (37,6 mnkr).

Finansiella anläggningstillgångar

De finansiella anläggningstillgångarna består av aktier och andelar i koncern- och intressebolag samt långfristig utlåning.

Under året har medlemsinsats om 3,3 mnkr inbetalats till Kommuninvest.

Förråd mm

Kommunen har ett lager som består av tomter (1,5 mnkr), värderade till anskaffningsvärdet, och pågående exploateringsprojekt (1,6 mnkr). Därtill tillkommer VA-lager gatugods och material totalt värderade till 2,1 mnkr.

Fordringar

Kommunen en fordran på Skatteverket avseende kommunalskatt vilket beror på positiva slutavräkningar för både 2022 och 2023. Summan uppgår till 73,7 mnkr.

Kortfristiga placeringar

De kortfristiga placeringarna består av två olika portföljer:

Pensionsportfölj i syfte att finansiera ansvarsförbindelsen. Marknadsvärdet för portföljen överstiger anskaffningsvärdet med 9,3 mnkr per den sista december 2023. Motsvarande summa i föregående bokslut va 0,6 mnkr. Totalt värde på portföljen per den sista december var 100,9 mnkr till följd av gynsam utveckling på placeringsmarknaden.

Likviditetsportfölj i syfte att användas vid tillfälliga likviditetsbehov delvis istället för en kredit på bankkontot. På balansdagen är likviditetsportföljens värde 0 kr.

Kassa och bank

Kommunens likvida medel uppgick den 31 december 2023 till 86,8 mnkr (72,9 mnkr).

I samband med att Falköpings kommun bytte bank under sommaren 2021 så minskades checkkrediterna från 150,0 mnkr till 25 mnkr. Checkräkningskrediterna ska finnas för att parera svängningar i likviditeten. Till och med maj kompletterades checkräkningskrediterna med en likviditetsportfölj som vid föregående års bokslut uppgick till 23,6 mnkr men som i detta bokslut alltså är 0.

I kommunens strävan att reducera kontanthandlingen arbetar kommunen med alternativa möjligheten för digital betalning. Falköpings kommun har exempelvis ett trettiotal ställen i kommunen där det går att betala med swish.

Avsättningar

Pensionsavsättningar inkl. särskild löneskatt för anställda och förtroendevalda har ökat med 55,2 mnkr (12,5 mnkr) under året. Ökningen beror på hög inflation och nytt pensionsavtal, AKAP-KR. För mer information om pensioner, se sid. 43.

Övriga avsättningar består av tre delar, avsättning för återställande av deponier, avsättning för sanering samt avsättning för bidrag till statlig infrastruktur.

Värdet på avsättningen för återställande av deponier har omräknats under året vilket har lett till en ökad avsättning på 0,4 mnkr som belastar de centrala posterna. Återställningsarbetet pågår och under året har upparbetade kostnader för återställande matchats mot avsättningen och därmed inte påverkat resultatet, 18,8 mnkr.

Den fjärde utbetalningen avseende E20 gjordes i december via Skaraborgs kommunalförbund till Trafikverket och uppgick till 6,0 mnkr.

Långfristiga skulder

Långfristiga skulder består främst av långa lån till kreditinstitut men även skulder avseende anslutningsavgifter vatten- och avlopp samt statliga investeringsbidrag. Kommunens skuld till leasingbolag uppgår till 101,5 mnkr och avser fastigheter i sammanlagt nio avtal, där kommunen har långsiktiga engagemang.

Kommunens banklån uppgick den 31 december 2023 till 1 195,3 mnkr varav den kortfristiga delen är 27,3 mnkr. Vid utgången av 2022 var låneskulden 1071,2 mnkr varav den kortfristiga delen 17,5 mnkr, vilket innebär att låneskulden totalt ökat under året med 124,1 mnkr. Kommunen använder sig av gröna lån via Kommuninvest för sitt finansiella hållbarhetsarbete. Andelen gröna lån uppgick på balansdagen till 42,0 % .

För att kunde finansiera ett lån som grönt lån krävs det att man gör ansökningar via Kommuninvest för kommunala projekt. Ansökningen granskas av en Miljökommitté och vid ett godkännande kan kommunen nyttja ansökningssumman på befintliga eller nya lån.

Kortfristiga skulder

De kortfristiga skulderna har ökat med 28,4 mnkr under året.

Leverantörsskulderna är 36,7 mnkr högre än i bokslutet 2022. Generellt sett så är alltid leverantörsskulden högre i december än vad den är övriga månader. Den stora förändringen jämfört med föregående år beror bl.a. på en stor faktura avseende Marjarp (12 mnkr).

Semesterlöneskulden har ökat med 0,9 mnkr under året.

Minskade upplupna kostnader för pensioner med 5,0 mnkr till följd av kvartalsbetalningar avseende AKAP-KR.

Analys av koncernens balansräkningen

Kommunkoncernens balansomslutning ökar till 4 614,2 mnkr per 2023-12-31 (4 403,5 mnkr 2022). Stora investeringar och positiva resultat gör att omslutningen ökar.

Soliditeten på koncernnivå uppgår 2022 till 37,4 %. Den något försämrade soliditeten beror främst på de något sämre resultat och höga investeringsnivåer jämfört med 2022. Denna nivå på koncernens soliditet får anses, vid en jämförelse med liknade kommuner, vara god.

Falköping kommunkoncern har en stabil ekonomisk bas att stå på. De framtida ekonomiska utmaningarna ligger i den höga investeringstakten. Kommunkoncernens sammanlagda låneskuld uppgår till 1 840,9 mnkr per 2023-12-31 och kommer enligt plan att öka under de närmsta åren. Detta utgör naturligtvis en stor risk vad gäller räntekänslighet. Det är mot bakgrund av detta mycket viktigt att hålla uppe resultatnivåerna så att självfinansieringsgraden inte blir för låg och att den externa upplåningen kan begränsas.

Kassaflödesanalys

KASSAFLÖDESANALYS (TKR)	KOMMUNKONCERN		KOMMUNEN	
	2023	2022	2023	2022
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN				
Årets resultat	51 105	199 192	43 015	148 327
Justering för av- och nedskrivningar, mat. anläggningstillgångar	197 840	192 801	156 905	154 419
Justering för av- och nedskrivningar, immat. anläggningstillgångar	522		376	1 240
Justering för nedskrivningar och värde-regl fin. anläggningstillgångar	-	-	-	-
Justering för upplösning av bidrag till statlig infrastruktur	7 484	7 484	7 484	7 484
Justering för ej likviditetspåverkande poster (avsättningar)	38 179	10 435	36 828	8 001
Övriga likviditetspåverkande poster	-	-1 885	-	-
Resultat vid försäljning av tillgångar	-2 040	-56 842	-1 896	-22 760
Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital	293 089	351 185	242 712	296 711
Ökning/minskning av periodiserade anslutningsavgifter o inv.bidrag	44 169	3 552	44 169	3 551
Ökning/minskning av kortfristiga fordringar	-1 582	-70 578	-5 823	-67 442
Ökning/minskning av långfristiga fordringar	-	90	-	-
Ökning/minskning av kortfristiga placeringar	14 430	38 419	14 430	38 419
Ökning/minskning av förråd och varulager	-1 950	-473	-1 944	-452
Ökning/minskning av kortfristiga skulder	37 971	-17 250	28 378	-18 485
Kassaflöde från den löpande verksamheten	386 128	304 944	321 923	252 301
INVESTERINGSVERKSAMHETEN				
Investering i immateriella anläggningstillgångar	-773	-587	-159	-587
Investering i materiella anläggningstillgångar	-443 038	-281 120	-409 739	-252 608
Försäljning av materiella anläggningstillgångar	3 396	90 382	1 981	23 502
Omklassificering till exploateringsfastighet	-	-	-	-
Förvärv av finansiella tillgångar	-3 344	-3 357	-3 344	-3 324
Avyttring av finansiella tillgångar	-	42 351	-	375
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-443 760	-152 331	-411 262	-232 642
FINANSIERINGSVERKSAMHETEN				
Nyupptagna lån	150 000	34 400	150 000	-
Amortering av långfristiga skulder	-22 411	-194 055	-	-
Nyupptagna lån finansiell leasing		-14 038	-	-14 038
Amortering av skulder för finansiell leasing	-14 096	14 386	-14 096	14 386
Omklassificering av långt lån till kort lån	-35 710	-63 995	-35 710	-60 795
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	77 783	-223 302	100 194	-60 447
BIDRAG TILL STATLIG INFRASTRUKTUR				
Utbetalning av bidrag	-6 014	-10 022	-6 014	-10 022
Kassaflöde från bidrag till statlig infrastruktur	-6 014	-10 022	-6 014	-10 022
Årets kassaflöde	14 137	-80 711	4 841	-50 810
Livida medel vid årets början	104 419	185 130	72 947	123 757
Likvida medel vid årets slut	118 555	104 419	77 788	72 947

Notförteckning

Not 1 Redovisningsprinciper

Den kommunala redovisningslagen regleras av Lagen om kommunal bokföring och redovisning (SFS 2018:597). Rådet för kommunal redovisning (RKR) ger anvisningar och rekommendationer för kommunserktorns redovisning. Falköpings kommun följer lagen och tillämpar redovisningsprinciperna.

Den 1 april bytte kommunen ekonomisystem och kodplan.

Immateriella och materiella anläggningstillgångar

Samma regler tillämpas för immateriella och materiella anläggningstillgångar.

Gränsdragning mellan kostnad och investering

Tillgångar avsedda för stadigvarande bruk eller innehav med en nyttjandeperiod om minst 3 år klassificeras som anläggningstillgång om beloppet överstiger gränsen för mindre värde. Gränsen för mindre värde har satts ett prisbasbelopp.

Anskaffningsvärde

Ränteutgifter aktiveras inte. Kommunen tillämpar konsekvent huvudmetoden och redovisar ränteutgifter som kostnad i resultaträkningen det räkenskapsår de hänför sig till.

Avskrivning

Avskrivning av materiella anläggningstillgångar görs för den beräknade nyttjandeperioden med linjär avskrivning, dvs. lika stora nominella belopp varje år, baserat på anskaffningsvärdet. Restvärde är ej satt på kommunens anläggningstillgångar.

På tillgångar i form av mark, konst och pågående arbeten görs inga avskrivningar.

För tillgångar med identifierbara komponenter med olika nyttjandeperioder tillämpas komponentavskrivning sedan år 2017. I samband med byte av ekonomisystem har historiska anskaffningar komponentuppdelats. Detta innebär att hela anläggningsregistret nu är fördelat på komponenter.

Aktiveringar av fastigheter och försäljningar bokförs i april, augusti och december.

Nyttjandetider/Avskrivningstider

Nyttjandetider bedöms av de tekniska verksamheterna för respektive anläggningstillgång.

Övrigt

Interna poster avseende eget arbete uppgår till 8,5 mnkr.

Finansiella omsättningstillgångar

Kommunen har placerat medel i två portföljer, dels en pensionsportfölj, dels en likviditetsportfölj.

Pensionsportföljen förväntas finansiera en del av kommunens pensionsskuld. Värdepappren ingår i en portfölj som innehas på lång sikt. Innehavet i portföljen kommer dock, i enlighet med Policy för finansverksamheten, att skifta över tiden och därav klassificeras innehavet som en finansiell omsättningstillgång.

Portföljens anskaffningsvärde är 91,6 mnkr. Portföljen värderas till marknadsvärde eftersom syftet med innehavet är att generera värdeökning.

Likviditetsportföljens anskaffningsvärde är vid bokslutstillfället 0 mnkr efter att den avyttrats i maj. Syftet med portföljen är att möta svängningar i likviditeten som tidigare mötts av en hög checkräkningskredit och tanken är att den kommer fyllas på igen när likviditeten tillåter.

Pensioner

Förpliktelser för pensionsåtaganden för anställda i kommunen är beräknade enligt RIPS och redovisas enligt den s.k. blandmodellen i enlighet med lag om kommunal bokföring och redovisning. Pensionsåtaganden för anställda i de företag som ingår i den kommunala koncernen redovisas enligt K3.

Visstidsförordnanden som ger rätt till särskild avtalspension redovisas som avsättning när det är troligt att de kommer att leda till utbetalningar. Avtal som

inte lösts ut redovisas som ansvarsförbindelse. Den avgiftsbestämda ålderspensionen, som årligen intjänas, tryggas genom försäkring. Inbetalning av premier sker till den försäkring som medarbetaren valt.

Som avsättning redovisas bl.a. den förmånsbestämda ålderspensionen samt tillhörande särskild löneskatt. Alternativ KAP-KL är ett alternativ till förmånsbestämd pension och denna del är bortförsäkrad.

Aktualiseringsgraden uppgår till 98,0 %.

Avsättningar

Pensioner

Pensionsavsättningar beräknas vanligen två gånger per år av kommunens pensionsadministratör KPA. I bokföringen tas pensionsavsättningarna upp till i beräkningen angivna värden.

Avsättning bidrag till statlig infrastruktur

Indexering sker sedan 2020 enligt det underlag kommunen får från kommunalförbundet. I slutet av 2023 gjordes den fjärde utbetalningen vilken uppgick till 6 mnkr.

Avsättning för återställande av deponier

Av avsättningen har 18,8 mnkr disponerats under 2023 och en index uppräknig av återstående avsättning har gjorts. Kvar av avsättningen är 9,9 miljoner kronor.

Sluttäckning av deponier i Stenstorp och Floby och Falköping fortsätter och ska slutföras under år 2026. Återstående kostnader för sluttäckning av deponier kommer att beräknas närmare under år 2024 av en extern konsult. Det är högst troligt att avsättningen kommer att behöva justeras under 2024 för att kunna svara upp till återstående kostnader.

Avsättningen tas i anspråk allt eftersom kostnader för återställning uppstår.

Intäkter från exploatering

Inkomster från försäljning av exploateringsmark redovisas som intäkter i samband med försäljningen. Ingen del fördelas schablonmässigt till investerings-

bidrag (anslutningsavgift gata/park) sedan år 2018. Dock återfinns anslutningsavgifter för gata och park, som minskar anläggningstillgångarnas värde, redovisade fram till och med bokslutet år 2017 i anläggningsredovisningen.

Skatteintäkter

SKL:s decemberprognos har använts vid redovisningen av skatteintäkterna.

Leasing

Under 2021 gjordes en inventering av hyresavtal fastighet. Avtal som har klassificerats som finansiell leasing har i enlighet med rekommendation lyfts in i balansräkningen på både tillgångs- och skuldsidan. Kriterier som använts vid klassificeringen är bl.a. längd på avtalet.

Koncernredovisning

Falköpings kommun äger följande företag till 100 %:

- Falköpings Hyresbostäder AB med det helägda dotterbolaget Fastighetsaktiebolaget Mösseberg. Bolagskoncernen ingår i sin helhet i koncernredovisningen i denna årsredovisning.
- Hotellfastigheter i Falköping AB

Dessutom äger kommunen 49 % av Falbygdens Bredband AB och är även stiftare till Stiftelsen Ekehagens Forntidsby. Under rubriken Koncernredovisning i de finansiella rapporterna ingår Falköpings kommun och Falköpings Hyresbostäder AB. Övriga företag bedöms vara för små för att ingå.

Proportionell konsolideringsmetod tillämpas vid upprättande av koncernredovisning.

Kassaflödesanalys

Indirekt metod tillämpas vid upprättande av kassaflödesanalys.

NOTFÖRTECKNING (TKR)	KOMMUNKONCERN		KOMMUNEN	
	2023	2022	2023	2022
NOT 2 VERKSAMHETENS INTÄKTER				
Försäljningsintäkter	33 972	54 104	33 972	54 104
Taxor och avgifter	145 510	123 739	145 510	123 739
Hyror och arrenden	194 063	183 711	55 171	49 933
Bidrag	260 620	254 527	260 620	254 527
Vinster vid avyttring av tillgångar	1 899	22 760	1 899	22 760
Försäkringsersättning	0	0	0	0
Övriga intäkter	94 019	88 375	85 475	80 698
Summa verksamhetens intäkter	730 083	727 217	582 648	585 762
NOT 3 VERKSAMHETENS KOSTNADER				
Löner och sociala avgifter	-1 837 681	-1 720 681	-1 815 799	-1 700 398
Pensionskostnader	-177 453	-108 824	-175 956	-107 220
Material och tjänster	-545 485	-463 647	-484 505	-440 189
Bidrag, vård och ersättningar	-382 973	-375 277	-382 973	-375 277
Förluster vid avyttring av tillgångar	-2	0	-2	0
Förändring av avsättning	18 353	6 935	18 353	6 935
Skatt på årets resultat	-2 195	-2 435	0	0
Summa verksamhetens kostnader	-2 927 436	-2 663 930	-2 840 882	-2 616 150
NOT 4 AVSKRIVNINGAR OCH NEDSKRIVNINGAR				
Avskrivning immateriella anläggningstillg	-522	-1 321	-376	-1 240
Avskrivning byggnader och anläggningar*	-163 903	-161 415	-128 801	-125 959
Avskrivningar maskiner och inventarier	-29 632	-30 066	-28 119	-28 461
Nedskrivningar	-4 318	0	0	0
Utrangering bidragsanläggning	14	0	14	0
Summa avskrivningar och nedskrivningar	-198 362	-192 801	-157 282	-155 659
<i>* Avskrivningar finansiell leasing ingår på denna rad både för bokslutsåret och föregående år (förändr jmf med Årsredovisning 2022).</i>				
NOT 5 SKATTEINTÄKTER				
Preliminär kommunalskatt	1 629 569	1 542 391	1 629 569	1 542 391
Slutavräkning föregående år, justering	8 643	10 622	8 643	10 622
Slutavräkning innevarande år, prognos	26 208	38 896	26 208	38 896
Summa skatteintäkter	1 664 421	1 591 909	1 664 421	1 591 909
NOT 6 GENERELLA STATSBI DRAG OCH UTJÄMNING				
Inkomstutjämning	498 549	461 337	498 549	461 337
Regleringsbidrag/-avgift	77 785	91 691	77 785	91 691
Kostnadsutjämning	134 736	114 628	134 736	114 628
LSS-utjämning	14 953	22 560	14 953	22 560
Kommunal fastighetsavgift	78 191	73 635	78 191	73 635
Generella bidrag från staten	2 949	5 387	2 949	5 387
Summa generella statsbidrag och utjämning	807 162	769 239	807 162	769 239

NOTFÖRTECKNING (TKR)	KOMMUNKONCERN		KOMMUNEN	
	2023	2022	2023	2022
NOT 7 FINANSIELLA INTÄKTER				
Utdelningar på aktier och obligationer	33	1 155	90	1 208
Försäljning och värdering, finansiella omsättningstillgång	9 779	2 380	9 779	2 380
Ränteintäkter	7 518	1 829	6 304	1 602
Övriga finansiella intäkter	76	2	1 690	1 680
Summa finansiella intäkter	17 406	5 367	17 863	6 871
NOT 8 FINANSIELLA KOSTNADER				
Räntekostnader	-39 817	-17 818	-28 563	-13 654
Finansiell kostnad, förändring av pensionsavsättningar	-1 777	-3 615	-1 777	-3 615
Försäljning och värdering, finansiella omsättningstillgång	0	-13 476	0	-13 475
Övriga finansiella kostnader	-573	-2 901	-573	-2 901
Summa finansiella kostnader	-42 168	-37 809	-30 914	-33 645
NOT 9 IMMATERIELLA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR				
<i>Förvärvade immateriella anläggningstillgångar</i>				
Ingående anskaffningsvärde	6 767	6 180	4 543	3 956
Inköp	773	587	159	587
Utgående anskaffningsvärde	7 540	6 767	4 702	4 543
Ingående ack.avskrivningar	-5 734	-4 413	-3 635	-2 395
Årets avskrivningar	-522	-1 321	-376	-1 240
Utgående ack. avskrivningar	-6 256	-5 734	-4 011	-3 635
Utgående redovisat värde	1 283	1 032	691	908
Genomsnittlig avskrivningstid (år)				
<i>Immateriella tillgångar</i>				
Redovisat värde vid årets början	1 033	1 767	908	1 561
Årets investeringar	773	587	159	587
Utrangeringar och avyttringar	0	0	0	0
Årets nedskrivningar/återföringar	0	0	0	0
Årets avskrivningar	-522	-1 321	-376	-1 240
Övriga förändringar	0	0	0	0
Redovisat värde vid årets slut	1 283	1 032	691	908

NOTFÖRTECKNING (TKR)	KOMMUNKONCERN		KOMMUNEN	
	2023	2022	2023	2022
NOT 10 MATERIELLA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR				
<i>Mark, byggnader och tekniska anläggningar</i>				
Ingående anskaffningsvärde	5 482 322	5 361 924	4 100 662	3 935 219
Inköp	205 466	178 480	181 459	155 622
Nya finansiella leasingavtal	0	14 038	0	14 038
Försäljningar	-2 664	-74 511	-92	-742
Utrangeringar	-18 165	-3 476	-18 165	-3 476
Överföringar	-203 185	5 867	-206 739	0
Utgående anskaffningsvärde	5 463 774	5 482 322	4 057 126	4 100 662
Ingående ack.avskrivningar	-1 900 111	-1 750 358	-1 434 183	-1 311 700
Just ing. ack. Avskr	-5 160	0	-5 160	0
Försäljningar	1 311	0	10	0
Utrangeringar	18 165	17 529	18 165	3 476
Överföringar	203 173	-5 867	206 727	0
Årets avskrivningar	-163 903	-161 415	-128 801	-125 959
Utgående ack. avskrivningar	-1 846 524	-1 900 111	-1 343 241	-1 434 183
Ingående ack. nedskrivningar	-12 518	-12 518	-5 160	-5 160
Justering ing ack. Nedskr	5 160	0	5 160	0
Årets nedskrivningar/återföringar	-4 318	0	0	0
Utgående ack. nedskrivningar	-11 676	-12 518	0	-5 160
Pågående anläggningar	334 653	134 167	325 044	131 144
Utgående redovisat värde	3 940 228	3 703 861	3 038 928	2 792 463
Genomsnittlig avskrivningstid (år)				
<i>Maskiner och inventarier</i>				
Ingående anskaffningsvärde	522 861	520 762	503 508	481 025
Inköp	36 973	23 583	34 267	22 483
Försäljningar	-248	-15 617	0	0
Utrangeringar	-22 659	0	-22 659	0
Överföringar	-75 649	-5 867	-75 216	0
Utgående anskaffningsvärde	461 278	522 861	439 900	503 508
Ingående ack.avskrivningar	-419 882	-400 580	-404 589	-376 128
Försäljningar	248	4 897	0	0
Utrangeringar	22 659	0	22 659	0
Överföringar	75 672	5 867	75 239	0
Årets avskrivningar	-29 632	-30 066	-28 119	-28 461
Utgående ack. avskrivningar	-350 934	-419 882	-334 809	-404 589
Pågående anläggningar	112	0	112	0
Utgående redovisat värde	110 456	102 980	105 203	98 919

NOTFÖRTECKNING (TKR)	KOMMUNKONCERN		KOMMUNEN	
	2023	2022	2023	2022
<i>Materiella anläggningstillgångar</i>				
Redovisat värde vid årets början	3 672 672	3 792 684	2 760 238	2 793 935
Årets aktiverade investeringar	242 440	202 063	215 727	178 105
Nya finansiella leasingavtal	0	14 038	0	14 038
Utrangeringar och avyttringar	-1 353	-71 178	-82	-742
Årets nedskrivningar/återföringar	-4 318	0	0	0
Årets avskrivningar	-193 534	-191 481	-156 919	-154 420
Övriga förändringar	11	0	11	0
Pågående investeringar	334 765	0	325 156	0
Pågående investeringar, förändr under året		60 712		60 465
Redovisat värde vid årets slut	4 050 684	3 806 839	3 144 132	2 891 382
NOT 11 FINANSIELLA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR				
<i>Aktier</i>				
Falköpings Hyresbostäder	0	0	4 600	4 600
Hotellfastigheter i Falköping	3 400	3 400	3 400	3 400
Falbygdens Bredband	125	125	125	125
Mularps vind	5 725	5 725	5 725	5 725
Nedskrivning Mularps vind	-3 853	-3 853	-3 853	-3 853
Backgårdens vind	330	330	330	330
Nedskrivning Backgårdens vind	-300	-300	-300	-300
Södra Skogsägarna	138	138	138	138
Övriga	63	43	63	43
Summa aktier	5 628	5 608	10 228	10 208
<i>Andelar</i>				
Falbygdens Mat & Kultur	75	75	75	75
Svensk turism	10	10	10	10
Svenska turistrådet	30	30	30	30
Kommuninvest	31 193	27 870	31 193	27 870
Avfallshantering Östra Skaraborg (AÖS)	7 407	7 407	7 407	7 407
Bostadsrätter	9	9	9	9
Andra långfristiga värdepappersinnehav	40	40	0	0
Summa andelar	38 765	35 441	38 725	35 401
<i>Långfristig utlåning</i>				
Mularps Vind	780	780	780	780
Backgården Vind	750	750	750	750
Ekehagen	2 500	2 500	2 500	2 500
Vilske Hembygdsförening	64	64	64	64
Slöta Natur- och hembygdsförening	100	100	100	100
Folkets parkförening	100	100	100	100
Övriga	0	0	0	0
Summa Långfristig utlåning	4 294	4 294	4 294	4 294
Summa finansiella anläggningstillgångar	48 687	45 343	53 247	49 903

NOTFÖRTECKNING (TKR)	KOMMUNKONCERN		KOMMUNEN	
	2023	2022	2023	2022
NOT 12 BIDRAG TILL STATLIG INFRASTRUKTUR				
E20				
<i>Bidrag</i>	70 000	70 000	70 000	70 000
<i>Upplösning (10 år)</i>	-63 000	-56 000	-63 000	-56 000
Cirkulationsplats kv Megaliten väg 46				
<i>Bidrag</i>	12 950	12 950	12 950	12 950
<i>Upplösning (25 år)</i>	-2 305	-1 822	-2 305	-1 822
Summa bidrag till statlig infrastruktur	17 645	25 128	17 645	25 128
NOT 13 FÖRRÅD OCH EXPLOATERINGSMARK				
Förråd, IT-utrustning	0	30	0	30
Förråd, VA-material	1 636	2 096	1 636	2 096
Förråd, sjukvårdsmaterial	0	0	0	0
Förråd, bränsle/vitvaror	353	347	0	0
Exploateringsfastigheter	1 523	1 523	1 523	1 523
Pågående expl.projekt	2 434	0	2 434	0
Summa förråd och exploateringsmark	5 946	3 996	5 593	3 649
NOT 14 KORTFRISTIGA FORDRINGAR				
Kundfordringar	40 361	32 693	43 870	34 085
Fordran fastighetsavgift	63 740	57 455	63 740	57 455
Fordran skatteintäkter	73 740	83 746	73 740	83 746
Fordran moms och momsersättning	26 854	20 090	26 854	20 090
Övriga kortfristiga fordringar	65 812	74 941	60 148	67 153
Summa kortfristiga fordringar	270 508	268 926	268 353	262 530
NOT 15 KASSA OCH BANK				
Kassa	53	54	35	46
Bank	118 503	104 366	77 754	72 902
Plusgiro	0	0	0	0
Summa kassa och bank	118 555	104 419	77 788	72 947
NOT 16 EGET KAPITAL				
Ingående eget kapital	-1 570 813	-1 371 621	-1 348 044	-1 199 717
-varav justering av eget kapital	-2 296	0	-2 296	0
Resultatutjämningsreserv	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000
Social investeringsreserv*	0	-2 296	0	-2 296
Årets resultat	-51 105	-199 192	-43 015	-148 327
Summa eget kapital	-1 724 214	-1 673 109	-1 493 355	-1 450 340

NOTFÖRTECKNING (TKR)	KOMMUNKONCERN		KOMMUNEN	
	2023	2022	2023	2022
NOT 17 AVSÄTTNINGAR FÖR PENSIONER OCH LIKANDE FÖRPLIKTELSER				
Ingående avsättning till pensioner inkl. löneskatt	-191 647	-179 116	-191 647	-179 116
Nyintjänad pension, varav	0	0		
- förmånsbestämd ålderspension	-30 152	-10 392	-30 152	-10 392
- Särskild avtalspension	-1 225	-3 662	-1 225	-3 662
- Intjänad PA-KL	0	-5 013	0	-5 013
- nyintjänad PBF/PRF	-616	5 265	-616	5 265
- nyintjänad OPF_KL	-211	-197	-211	-197
Årets utbetalningar	4 650	4 076	4 650	4 076
Slutbetalning FÅP	0	0	0	0
Nya efterlevandepensioner	-866	-146	-866	-146
Ränte- och basbeloppsuppräkring	-15 170	-3 615	-15 170	-3 615
Ändring av försäkringstekniska grunder	0	0	0	0
Ändrat livslängdsantagande i RIPS	0	0	0	0
Visstidspension och avgångsersättning	266	399	266	399
Övrig post	-1 031	3 278	-1 031	3 278
Minskning av avsättning genom tecknande av försäkring/ överföring till stiftelse	0	0	0	0
Ökning/minskning av avsättning med anledning av värde- förändringar på stiftelsens tillgångar.	0	0	0	0
Överfört till ordinarie beräkning	0	0	0	0
Förändring av löneskatt	-10 825	-2 524	-10 825	-2 524
Summa pensionsavsättningar	-246 828	-191 647	-246 828	-191 647
NOT 18 ÖVRIGA AVSÄTTNINGAR				
<i>Avsatt för återställande av deponier*</i>				
Redovisat värde vid årets början	-28 220	-33 540	-28 220	-33 540
Nya avsättningar, omberäkning av värdet	-416	-3 810	-416	-3 810
lanspråkstagna avsättningar	18 769	9 130	18 769	9 130
Outnyttjade belopp som återförts	0	0	0	0
Utgående avsättning	-9 867	-28 220	-9 867	-28 220
* Avser deponierna i Falevi, Floby och Stenstorp.				
<i>Avsatt för bidrag till statlig infrastruktur*</i>				
Redovisat värde vid årets början	-43 941	-52 625	-43 941	-52 625
Omklassificering från långfr skuld	0	0	0	0
Nya avsättningar	0	0	0	0
lanspråkstagna avsättningar	6 014	10 022	6 014	10 022
Outnyttjade belopp som återförts	404	0	404	0
Förändring av nuvärdet	-404	-1 338	-404	-1 338
Utgående avsättning	-37 927	-43 941	-37 927	-43 941
* Avsättning E20 (67,6 mnkr) och vägbro Jönköpingsbanan, Vartofta (0,3 mnkr).				

NOTFÖRTECKNING (TKR)	KOMMUNKONCERN		KOMMUNEN	
	2023	2022	2023	2022
<i>Avsatt för saneringsåtgärder*</i>				
Redovisat värde vid årets början	-750	-1 300	-750	-1 300
Nya avsättningar, omberäkning av värdet	0	0	0	0
Ianspråkstagna avsättningar	0	550	0	550
Outnyttjade belopp som återförts	0	0	0	0
Utgående avsättning	-750	-750	-750	-750
* Avser saneringsåtgärder Sankt Göran 23.				
<i>Avsatt för uppskjuten skatt</i>				
Redovisat värde vid årets början	-20 117	-19 475	0	0
Förändring temporär skillnad fastigheter/bolåneposter	-1 535	-2 176	0	0
Förändring uppskjuten skatt obeskattade reserver	184	1 534	0	0
Utgående avsättning	-21 468	-20 117	0	0
Summa övriga avsättningar	-70 012	-93 028	-48 544	-72 911
NOT 19 LÅNGFRISTIGA SKULDER				
Ingående låneskuld	-1 718 558	-1 942 208	-1 053 718	-1 114 513
Nyplåning under året	-150 000	-34 400	-150 000	0
Omfört till kortfristig skuld	35 710	63 995	35 710	60 795
Årets amortering	22 411	194 055	0	0
Summa långfristig låneskuld	-1 810 437	-1 718 558	-1 168 008	-1 053 718
Långfristiga skulder finansiell leasing				
Ingående låneskuld	-115 606	-115 257	-115 606	-115 257
Nya leasingavtal	0	-14 038	0	-14 038
Årets amortering	14 096	13 689	14 096	13 689
Summa långfristig låneskuld	-101 510	-115 606	-101 510	-115 606
Förutbetalda intäkter som regleras över flera år				
<i>Investeringsbidrag</i>				
Ingående värde	-48 332	-48 124	-48 332	-48 124
Nya bidrag	-5 536	-2 530	-5 536	-2 530
Resultatförda bidrag	4 597	2 322	4 597	2 322
Ej aktiverade investeringsbidrag	-39 267	0	-39 267	0
Summa förutbetalda investeringsbidrag	-88 537	-48 332	-88 537	-48 332

NOTFÖRTECKNING (TKR)	KOMMUNKONCERN		KOMMUNEN	
	2023	2022	2023	2022
<i>Anslutningsavgifter VA</i>				
Ingående värde	-26 983	-23 641	-26 983	-23 641
Nya anslutningsavgifter	-4 541	-3 853	-4 541	-3 853
Resultatförda avgifter	577	511	577	511
Summa förutbetalda anslutningsavgifter	-30 947	-26 982	-30 947	-26 983
Återstående antal år (vägt snitt)				
Investeringsbidrag och anslutningsavgifter periodiseras och intäktsförs linjärt under den period över vilken de tillgångar som finansierats med hjälp av investeringsbidraget respektive anslutningsavgiften skrivs av.				
Summa långfristiga skulder	-2 031 430	-1 909 478	-1 389 001	-1 244 638
NOT 20 KORTFRISTIGA SKULDER				
Leverantörsskulder	-160 204	-117 618	-139 285	-102 521
Upplupna räntor	-3 922	-3 572	-3 922	-2 651
Upplupen pensionskostnad	-61 753	-66 736	-61 753	-66 736
Semesterlöneskuld	-115 123	-116 714	-115 123	-114 209
Kortfristig del av låneskuld	-30 510	-20 710	-27 310	-17 510
Förutbetalda skatteintäkter	0	0	0	0
Övriga kortfristiga skulder	-170 224	-178 414	-143 239	-158 626
Summa kortfristiga skulder	-541 735	-503 765	-490 631	-462 253
NOT 21 VINST/FÖRLUST VID AVYTTRING AV TILLGÅNGAR				
Fastigheter				
Försäljningspris	1 375	18 749	0	18 749
Momsjustering	0	0	0	0
Bokfört värde	-1 056	-742	0	-742
<i>Realisationsvinst</i>	319	18 007	0	18 007
Försäljningspris	0	66 838	0	0
Bokfört värde	-215	-74 723	0	0
<i>Realisationsförlust</i>	-215	-7 885	0	0
Vinst/förlust vid försäljning fastighet	104	10 122	0	18 007
Inventarier, maskiner och fordon				
Försäljningspris	1 714	1 919	1 674	1 877
Bokfört värde	-82	0	-82	0
<i>Realisationsvinst</i>	1 632	1 919	1 592	1 877
Försäljningspris	0	0	0	0
Bokfört värde	-2	-18	0	0
<i>Realisationsförlust</i>	-2	42	0	0
Vinst/förlust vid försäljning invent/maskin	1 629	1 961	1 592	1 877

NOTFÖRTECKNING (TKR)	KOMMUNKONCERN		KOMMUNEN	
	2023	2022	2023	2022
Exploateringsfastighet				
Försäljningspris	307	2 909	307	2 909
Bokfört värde	0	-33	0	-33
Vinst	307	2 876	307	2 876
Försäljningspris	0	0	0	0
Bokfört värde	0	0	0	0
Förlust	0	0	0	0
Vinst/förlust vid försäljning exploateringsmark	307	2 876	307	2 876
Summa Vinst/förlust vid avyttring av tillgångar	2 040	14 899	1 896	22 760
NOT 22 ANSVARFÖRBINDELSE FÖR PENSIONER				
Ingående ansvarsförbindelse för pensioner inkl löneskatt	603 808	625 197	603 808	625 197
Ränte- och basbeloppsuppräknig	38 530	15 260	38 530	15 260
Ändring av försäkringstekniska grunder	0	0	0	0
Pension till efterlevande	0	0	0	0
Årets utbetalningar	-33 012	-30 928	-33 012	-30 928
Aktualisering	0	0	0	0
Ändrat livslängdsantagande i RIPS	0	0	0	0
Övrig post	1 379	-1 546	1 379	-1 546
Minskning av ansvarsförbindelse genom tecknande av försäkring/Överföring till stiftelse	0	0	0	0
Ökning/minskning av ansvarsförbindelse med anledning av värdeförändring på stiftelsens tillgångar	0	0	0	0
Förändring av löneskatt	1 673	-4 175	1 673	-4 175
Summa ansvarsförbindelse pensioner inkl. löneskatt	612 379	603 808	612 379	603 808
NOT 23 BORGEN OCH ÖVRIGA ANSVARFÖRBINDELSER				
Kommunägda företag				
Falköpings Hyresbostäder	0	0	645 629	672 040
Övriga				
Bostadsrättsföreningen Repslagaren (fd Tryggheten)	5 932	6 228	5 932	6 228
Bredband Jättene	2 500	2 500	2 500	2 500
Övriga	298	310	0	0
Summa borgen och övriga ansvarsförbindelser	8 730	9 038	654 061	680 768
NOT 24 RÄKENSKAPSREVISION				
<i>Kommunen</i>				
Total kostnad för räkenskapsrevision kommunen: 0,3 mnkr (avser kostnad till sakkunnigt biträde).				
Kostnaderna för räkenskapsrevision avser kostnader för granskning delårsrapport samt årsredovisning för räkenskapsår 2023.				
Den totala kostnaden för revision (inkl. verksamhetsrevision) uppgår till 1,5 mnkr för år 2023, varav kostnad för sakkunnigt biträde uppgår till 0,7 mnkr.				

<i>Bolaget</i>
Arvode sakkunnigt biträde bolaget: 0,2 mnkr
Med revisionsuppdrag avses granskning av årsredovisningen och bokföringen samt styrelsens och verkställande direktörens förvaltning, övriga arbetsuppgifter som det ankommer på bolagets revisor att utföra samt rådgivning eller annat biträde som föränleds av iakttagelser vid sådan granskning eller genomförandet av sådana övriga arbetsuppgifter.
NOT 25 SÄRREDOVISNINGAR
Särredovisning har upprättats enligt lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster.
Särredovisningen återfinns på sidan 92 i detta dokument.

Driftredovisning

Driftredovisningen är kommunens interna redovisning. Den är indelad i tre block: skattefinansierade nämnder, centrala poster och taxefinansierad verksamhet. Kommunfullmäktige beslutar om budgetramar och fördelar skattemedlen till nämnderna. Centrala poster är exempelvis pensioner, bidrag till statlig infrastruktur och vinster/förluster vid avyttring av tillgång. Taxefinansierad verksamhet finansieras i princip av abonnenterna och inte via skattemedel.

(belopp i mnkr)	Intäkter			Kostnader			Nettokostnad		Nettokostnadsavvikelse	
	2023			2023			2023	2022	2023	
	Budget	Utfall	Avvikelse	Budget	Utfall	Avvikelse	Utfall	Utfall	mnkr	%
Skattefinansierad verksamhet										
Nämnder										
Barn- och utbildningsnämnden	181,6	203,2	21,6	-1 061,6	-1 117,5	-55,9	-914,3	-838,3	-34,3	-4%
Byggnadsnämnden	0,0	0,0	0,0	-1,0	-0,9	0,1	-0,9	-0,8	0,1	8%
Kommunstyrelsen	441,3	449,3	8,0	-755,4	-759,8	-4,4	-310,5	-310,8	3,6	1%
Kompetens- och arbetslivsnämnden	36,7	43,1	6,3	-166,6	-172,7	-6,1	-129,7	-123,9	0,2	0%
Kultur- och fritidsnämnden	18,1	18,9	0,8	-104,4	-106,1	-1,6	-87,2	-73,2	-0,8	-1%
Samhällsskydd mellersta Skaraborg	67,8	70,5	2,7	-104,1	-106,9	-2,8	-36,4	-33,8	0,0	0%
Socialnämnden	238,4	280,8	42,4	-1 163,3	-1 202,2	-38,9	-921,4	-824,8	3,5	0%
Äldreomsorg och funktionsnedsättning	234,0	266,3	32,3	-1 030,9	-1 049,1	-18,3	-782,8	-664,7	14,0	2%
Individ- och familjeomsorg	4,4	14,5	10,1	-132,4	-153,1	-20,6	-138,5	-160,0	-10,5	-8%
Kommunrevisionen	0,0	0,0	0,0	-1,3	-1,5	-0,2	-1,5	-1,3	-0,2	-16%
Valnämnden	0,0	0,0	0,0	-0,1	0,0	0,1	0,0	-1,2	0,1	61%
Överförmyndare	0,0	0,2	0,2	-4,3	-5,9	-1,6	-5,7	-5,2	-1,4	-32%
Summa nämnder	984,0	1 066,0	82,0	-3 362,3	-3 473,6	-111,3	-2 407,6	-2 213,4	-29,3	-1%
Centrala poster										
Interna poster										
Kommunstyrelsens ej fördelade medel										
Tillfällig budgetpott, oförutsett	0,0	0,0	0,0	-3,0	0,0	3,0	0,0	0,0	3,0	
Strategiska utvecklingsmedel	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Utredning lokalbehov/motverka ensam	0,0	0,0	0,0	-5,0	0,0	5,0	0,0	0,0	5,0	
Utredning drift MEX/fastighet	0,0	0,0	0,0	-0,5	0,0	0,5	0,0	0,0	0,5	
Interna kapitalkostnader	121,2	95,6	-25,6	0,0	0	0,0	95,6	175,0	-25,6	
Externa poster										
Personalkostnader										
Personalomkostnarpålägg inkl arbgivavg o pens	0,0	0,0	0,0	0,0	9,0	9,0	9,0	20,5	9,0	
Pensionsutbet på ansförb, inkl särsk löneskatt	0,0	0,0	0,0	-40,2	-46,8	-6,6	-46,8	-34,8	-6,6	
Förändring av semesterlöneskuld	0,0	0,0	0,0	2,0	1,2	-0,8	1,2	1,7	-0,8	
Löneutrymme	0,0	0,0	0,0	19,9	0,0	-19,9	0,0	2,0	-19,9	
Kommungemensamma kostnader										
Bidrag till statlig infrastruktur (E20)	0,0	0,0	0,0	-7,5	-7,1	0,4	-7,1	-7,5	0,4	
Övriga kommungemensamma poster	0,0	5,5	5,5	20,0	15,9	-4,1	21,4	11,3	1,4	
Exploateringsintäkter	8,0	1,9	-6,1	0,0	0,0	0,0	1,9	22,3	-6,1	
Avskrivningar av kommunens tillgångar	0,0	0,0	0,0	-165,0	-157,3	7,7	-157,3	-155,7	7,7	
Summa centralt	129,2	103,0	-26,2	-179,3	-185,1	-5,7	-82,0	34,8	-31,9	
SUMMA SKATTEFINANSIERAD VERKSAMHET	1 113,2	1 169,0	55,8	-3 541,6	-3 658,7	-117,1	-2 489,6	-2 178,6	-61,2	

Tabellen fortsätter på nästa sida.

(belopp i mnkr)	Intäkter			Kostnader			Nettokostnad		Nettokostnadsavvikelse	
	2023			2023			2023	2022	2023	
	Budget	Utfall	Avvikelse	Budget	Utfall	Avvikelse	Utfall	Utfall	mnkr	%
Taxefinansierad verksamhet										
Vatten och avlopp	73,7	73,8	0,1	-73,7	-70,3	3,3	3,5	1,9	3,5	
Biogas	9,3	5,9	-3,3	-9,3	-9,3	0,0	-3,3	-4,7	-3,3	
Summa taxefinansierad verksamhet	82,9	79,7	-3,2	-82,9	-79,6	3,4	0,1	-2,8	0,1	
Totalt	1 196,2	1 248,8	52,6	-3 624,5	-3 738,2	-113,7	-2 489,5	-2 181,4	-61,1	
Övriga poster										
Skatteintäkter	1 629,5	1 664,4	34,9	0,0	0,0	0,0	1 664,4	1 591,9	34,9	
Generella statsbidrag	793,7	804,2	10,5	0,0	0,0	0,0	804,2	769,2	10,5	
Återföring av statsbidr till nämnd	0,0	-2,9	-2,9	0,0	0,0	0,0	-2,9	-4,7	-2,9	
Finansiella intäkter	63,4	97,8	34,4	0,0	0,0	0,0	97,8	6,8	34,4	
Finansiella kostnader	0,0	0	0,0	-32,7	-31,0	1,7	-31,0	-33,6	1,7	
Summa övriga poster	2 486,6	2 563,5	76,9	-32,7	-31,0	1,7	2 532,5	2 329,7	78,6	
ÅRETS RESULTAT	3 682,7	3 812,2	129,5	-3 657,2	-3 769,2	-112,0	43,0	148,3	17,5	

Barn- och utbildningsnämnden

	Bokslut 2023	Bokslut 2022	Budget 2023	Avvik 2023
Förskola	-93 368	-132 519	-92 743	-625
Grundskola, anp grundskola	-378 758	-327 874	-363 148	-15 610
Gymnasium, anp gymnasieskola, kulturskola	-125 603	-102 650	-120 482	-5 122
Central barn- och elevhälsa	-41 864	-	-38 119	-3 745
Central administration	-274 751	-275 257	-265 521	-9 230
Summa nämnden	-914 344	-838 300	-880 012	-34 332

Barn- och utbildningsnämndens resultat för 2023 är en negativ avvikelse mot budget med 34,3 mnkr.

Nämnden har stora avvikelser på intäkter, personalkostnader och övriga verksamhetskostnader. Avvikelsen på intäkter måste sättas i relation till avvikelserna på kostnadssidan då exempelvis ett statsbidrag som tillkommer är förknippat med motsvarande kostnad för nämnden. Nettoeffekten blir dock en fortfarande kraftig negativ avvikelse på både personalkostnader och övriga verksamhetskostnader. Främsta skälet till avvikelsen är att bemanningen har utökats jämfört med 2022, trots att verksamhetsvolymerna vikt nedåt. Flera skolenheter har negativa avvikelser gällande

personalbudgeten inom intervallet 10 till 40 procent. Nämndens ekonomiska prognoser har under en längre tid varit negativa men trots det inte visat på underskottets egentliga storlek. Det behövs mer styrning och stöttning från central administration och/eller kompetenshöjande insatser avseende mål- och ekonomistyrning för budgetansvariga chefer/ rektorer. Värt att notera är att det har funnits vissa försvårande omständigheter under året vad gäller uppföljningen i och med byte av ekonomisystem. Det förklarar dock inte underskottets storlek eller tidigare års negativa avvikelser.

Förskola

Förskolan har den minsta avvikelsen, under 1 procent av förskolans budget. Det som behöver följas upp gällande förskolan är att man tidigare år redovisat stora överskott, vilket var prognosläget även under våren 2023. Om detta är ett trendbrott har man med sig ett ökande och för högt kostnadsläge 2024.

Grundskola, anpassad grundskola

Grundskolan har under flera år haft en negativ avvikelse mot budget i flera. Avvikelsen 2023 är den största på många år och det som gör det än mer

allvarligt är att den största delen genererades under hösten. Det är främst personalkostnader som ökat och det har inte följt grundskolans elevflöden, dvs de ökade personalkostnaderna kan inte tillskrivas ett ökat antal elever.

Anpassad grundskola håller sin budget för 2023.

Gymnasieskola, anpassad gymnasieskola, kulturskola

Gymnasieskolan har, likt grundskolan, flera år med negativa avvikelser mot budget bakom sig. Man genomförde under 2023 åtgärder för att uppnå balans, men dessa fick bara halvårseffekt 2023. Tillskillnad mot grundskolan hade gymnasieskolan lägre personalkostnader under hösten, men utifrån att man också hade ett sjunkande elevantal var åtgärderna inte tillräckliga för att uppnå balans.

Anpassad gymnasieskola samt kulturskola hade ingen negativ avvikelse mot budget 2023.

Central barn- och elevhälsa

Den centrala barn- och elevhälsan (tidigare specialpedagogiskt centrum) har tidigare alltid redovisat en positiv avvikelse mot budget. I år har man genomfört en neddragning på centrum för flerspråkighet (CFF) utifrån minskade behov, men den omställningen gick inte att genomföra i den takt man först hade antagit. Utöver detta har kostnaden för projektet Kraft överstigit de medel nämnden fick från kommunstyrelsen för detta ändamål samt det statsbidrag som beviljades av Skolverket. I övrigt har den centrala barn- och elevhälsan hållit sig inom ram.

Central administration

Kostnaden för kommunens skolskjuts har blivit dyrare än förväntat under året. Dels har kostanden för ordinarieskolskjutsturer ökat utifrån drivmedelspriser o dyl och dels att antalet resor med taxi har ökat kraftigt jämfört med föregående år.

De interkommunala nettokostnaderna har en negativ avvikelse mot budget, trots att den posten höjdes inför 2023 utifrån ett stort underskott på denna post även 2022. Detta beror till stor del på att en större andel gymnasieelever väljer en annan huvudman än förväntat.

Kommunstyrelsen

	Bokslut 2023	Bokslut 2022	Budget 2023	Avvik 2023
Kommunövergripande	-36 871	-	-35 931	-940
Kommunledningsstab	-48 250	-	-48 287	37
Digitalisering och utveckling	-32 850	-	-32 697	-153
Fastighet och service	-117 589	-	-113 600	-3 989
Samhällsbyggnad	-74 975	-	-83 636	8 661
Summa nämnden	-310 535	-310 814	-314 151	3 616

Nämndens resultat exklusive VA och Biogas för år 2023 är -310,5 miljoner kronor av budgeterade -314,2 miljoner kronor vilket motsvarar 98,8 % av budgeten. Avvikelsen för 2023 visar ett överskott med 3,6 miljoner kronor exkl. VA och Biogas.

Ett statligt elstöd, som avser elförbrukning för tidigare år, på ca 7,9 miljoner kronor har erhållits under 2023 och påverkar utfallet, VA har fått 1,8 miljoner kronor och Biogasen 0,2 miljoner kronor.

Kommunövergripande och kommunledningsstab

Uppdraget om Beredning av Framtidens Äldreomsorg har inte varit budgeterat vilket ger ett mindre underskott. Kommunstyrelsens bidragsgivning har under året betalat ut 5,1 miljoner kronor under 2023. Ekonomiavdelningen visar ett underskott om -2,1 miljoner kronor beroende på kostnader vid införandet av det nya ekonomisystemet. En budgetpost avseende hela förvaltningen ligger här och har vägt upp underskottet för detta område.

Digitalisering och utveckling

Den införda licensformen för Microsoft 365 har resulterat i en förskjutning av licenshanteringen från investeringssidan till driftssidan. Under 2023 har detta inneburit en ökning av driftskostnaderna för kommunen med över 2 miljoner kronor. Vid beslutet om införandet av M365 beaktades det att driftkostnaden skulle fördelas ut på respektive nämnd, och kommunstyrelsens andel är ungefär 0,6 miljoner kronor till den totala licenskostnaden, vilket belastat Digitaliseringsavdelningens driftbudget.

Fastighet och service

På grund av omvärldsläget samt inflation syns en ökad kostnad inom en rad olika segment. Livsmedelspriserna har ökat med cirka 7 miljoner kronor jämfört med tilldelad budgetram för 2023, lägre personalkostnader än budgeterat förbättrar underskottet för måltidsavdelningen. Lokalvårdsavdelningen redovisar ett mindre underskott. Underskottet härleds till utökade ytor under året som ej fakturerats samt utbetalning av sparade semesterdagar som inte budgeterats. Fastighetsavdelningen redovisar ett överskott beroende på tilldelat el-stöd, +6,9 miljoner kronor, för tidigare år (2021-10-01 till 2022-09-30) som betalats ut 2023.

Samhällsbyggnad

Inom samhällsbyggnad ingår även VA-enheten och biogas-enheten vilka redovisas med separata resultaträkningar i rapporten då det finns lagkrav att särredovisa VA-kollektivet i egen balans- och resultaträkning och att biogasen är en affärsverksamhet som redovisas separat i den totala driftsredovisningen. En inbromsning av byggandet, på grund av höga räntor, ökade byggkostnader och svag köpkraft, har påverkat stadsbyggnadsavdelningens intäktssida som minskat betydligt för stadsbyggnadsavdelningen. Park/gata avdelningens resultat är betydligt bättre än budget 2023, +8,0 miljoner kronor. Stor osäkerhet har rått gällande energipriser, inflation samt nya entreprenadavtal vilket inneburit att avdelningen har hållit nere kostnader för att kunna parera eventuella avvikelser. Vinterväghållningen hölls inom budget men den tidiga vintern 2023–2024 innebar att många andra projekt inte kunde genomföras enligt plan p.g.a. kyla och tjäle. Maskininvesteringar har gjorts sent under året vilket gjort att kapitalkostnader inte belastar avdelningen förrän först under 2024 och framåt.

Kompetens- och arbetslivsnämnden

	Bokslut 2023	Bokslut 2022	Budget 2023	Avvik 2023
Vuxnas lärande	-39 946	-32 425	-38 880	-1 066
Arbetsmarknadsenheten	-78 100	-71 399	-78 919	819
Gemensamt	-11 619	-20 062	-12 105	486
Summa nämnden	-129 665	-123 886	-129 904	239

Vuxnas lärande

Inom Vuxnas lärande noteras en negativ avvikelse i jämförelse med budget motsvarande 1,1 mkr. Engångseffekten som uppstått av övergången från ferietjänster till semestertjänster för lärarna inom förvaltningen påverkar negativt med 3,0 mkr.

Kostnaderna för förarutbildningen överstiger budget med 0,4 mkr som en följd av högre elevvolymen än vad nämnden räknat med, men kompenseras till stor del i ökade statsbidrag. Medfinansieringen till Skaraborgssamverkan för yrkesutbildningar överstiger också budget med 0,4 mkr.

De negativa avvikelserna som nämns ovan hämtas till stor del upp av framför allt högre intäkter från statsbidrag för yrkesutbildningar som är 3,2 mkr högre än budget samt schablonersättningar från Migrationsverket som är 1,1 mkr över budget.

Arbetsmarknadsenheten

För Arbetsmarknadsenheten som helhet noteras en positiv budgetavvikelse på 0,8 mkr.

Personalkostnaderna är något lägre än budgeterat vilket till stor del förklaras av vakanser.

Nettokostnaden för ekonomiskt bistånd uppgår till 37,7 mkr vilket är i nivå med budget. Kostnaden är 0,9 mkr lägre än föregående år. Detta trots att riksnormen höjdes med 8,6 % för året.

Nettokostnaden för de subventionerade anställningarna inom nämndens budget uppgår till 9,3 mkr och överstiger budget med 2,8 %.

Inom Arbetsmarknadsenhetens olika verksamheter som är avsedda för arbetsmarknads-insatser noteras ökade kostnader som en följd av inflationen. Delvis har kostnadsökningarna kunnat föras vidare till slutkund vilket också resulterat i högre intäkter än budgeterat.

Förvaltningsgemensamt

Inom förvaltningsgemensamt noteras en positiv resultatavvikelse motsvarande 0,5 mkr. Avvikelsen

förklaras främst av att övriga verksamhetskostnader understiger budget.

För 2023 noteras en positiv resultatavvikelse i jämförelse med budget på 239 tkr vilket motsvarar 0,2 %. Utfallet är således i linje med budget. Såväl intäkter som kostnader överstiger budget och till stor del finns det tydliga samband mellan dessa avvikelser. Nämndens intäkter uppgår till 43,0 mkr vilket är 6,3 mkr mer än budgeterat.

Avvikelsen förklaras framför allt genom högre intäkter från statsbidrag avseende yrkesutbildningar som överstiger budget med 3,2 mkr. Det är en följd av hög fyllnadsgrad inom nämndens yrkesutbildningar och framför allt de så kallade kombinationsutbildningarna som genererar högre statsbidrag.

Vidare konstateras att den fleråriga trenden med minskade intäkter i schablonersättningarna från Migrationsverket bryts och intäkterna överstiger budget med 1,1 mkr.

1,0 mkr härleds till ett antal projekt som vart och ett inneburit såväl ökade intäkter som kostnader och som inte budgeterats.

Nämndens kostnader uppgår till 166,6 mkr vilket är 6,1 mer än budgeterat där Övriga verksamhetskostnader vilka överstiger budget med 4,4 mkr står för en stor andel.

Den höga inflationen är svaret på vissa budgetavvikelser som sammantaget motsvarar ca 1,4 mkr i form av ökade kostnader för insatsvaror i form av trävaror, livsmedel och dylikt. Dessa kostnadsökningar har i olika grad kunnat kompenseras för genom prishöjningar och ökade intäkter.

Kostnaderna för förarutbildningen överstiger budget med 0,4 mkr som en följd av högre elevvolym än vad som budgeterats, men det kompenseras till stor del av ökade statsbidrag. Medfinansieringen till Skaraborgssamverkan för yrkesutbildningar överstiger också budget med 0,4 mkr.

Nettokostnaden för ekonomiskt bistånd är i nivå med

budget. Avvikelsen är negativ, men endast 0,2 %. Nettokostnaden för de subventionerade anställningarna inom nämndens budget överstiger budget med 0,3 mkr eller 2,8 %.

Personalkostnaderna uppgår till 108,0 mkr vilket är 1,4 mkr mer än budgeterat. Viktigt att notera är dock den engångskostnad motsvarande 3,0 mkr som belastar utfallet. Engångskostnaden är en följd av övergången från ferie- till semestertjänster för lärare inom förvaltningen. Den ferielön som tjänas in under höstterminen kommer att betalas ut i början av 2024 då det är beslutat att nollställa intjänad semester-/ferielön när de nya avtalen börjar gälla. Den kostnaden avser 2023 och har bokats upp på året. Exklusive denna post är utfallet 105,0 mkr, vilket är 1,5 mkr eller 1,5 % lägre än budgeterat.

Kultur- och fritidsnämnden

	Bokslut 2023	Bokslut 2022	Budget 2023	Avvik 2023.
Kultur- och fritidsförvaltningen	-87 152	-73 191	-86 304	-848
Summa nämnden	-87 152	-73 191	-86 304	-848

Nämndens utfall för året 2023 uppgår till -87,2 miljoner kronor. Utfallet i förhållande till budget innebär att nämnden går med ett underskott om 850 tusen kronor.

Under det senaste året har förvaltningen erhållit oväntade intäkter som inte var planerade i budgeten. Dessa inkluderar samarbetspartners intäkter för att täcka kostnader relaterade till evenemang och arrangemang, samt bidrag för olika projektinsatser. Särskilt positivt är det framstående intäktsåret för förvaltningens intäktsberoende verksamheter, där utfallet överträffar förväntningarna från budgetplaneringen för 2023. Dock noteras ett intäktsbortfall på cirka 1 miljon kronor från Mössebergsbacken, vilket är enligt förvaltningens prognos.

På kostnadssidan har förvaltningen sett en ökning av användningen av verksamhetsmedel under året, särskilt inom driften av Mössebergsbacken, vilket har överstigit de initiala förväntningarna. På grund av förvaltningens utmaning att hantera de höga oförväntade kostnaderna har förvaltningen under året varit

kostnadsmedvetna och tillämpat ett förvaltningsperspektiv i ekonomihanteringen. Det har möjliggjort för förvaltningen att hålla sig nära sin prognos för det förväntade resultatet.

Samhällsskydd mellersta Skaraborg

	Bokslut 2023	Bokslut 2022	Budget 2023	Avvik 2023.
Gemensam verksamhet	-35 237	-33 264	-35 812	575
Verksamhet Falköping	-1 136	-549	-529	-607
Summa nämnden	-36 373	-33 813	-36 341	-33

Resultatet för nämnden som helhet visar en avvikelse på 0,03 miljoner kronor, vilket är lika med Falköpings del av resultatet. Överskottet om 0,5 miljoner kronor fördelas mellan gemensam verksamhet +1,1 miljoner kronor och -0,6 miljoner kronor för verksamhet specifik för Falköpings kommun. Överskottet om 1,1 miljoner kronor fördelas till medlemskommunerna och driftbidraget blir därför lägre än budgeterat. Överskottet hänförs till vakanser i början av året för bla förvaltningschef och administrativ personal, även kapitalkostnader blev lägre än budgeterat. En stor efterfrågan på utbildningar har bidragit till intäkter över budgeterat.

Under året tecknades ett nytt tjänstepensionsavtal som ökat kostnaderna för framför allt räddningstjänsten. Kostnaderna har täckts av ett ramtillskott motsvarande 1,2 miljoner kronor för nämnden totalt. Falköpings andel av brottsförebyggande arbetet redovisas som ett underskott i verksamhet Falköping. Övriga kommuner har debiterats sin andel. Verkstaden har under hela året brottats med ett underskott. Utfallet av årets resultat medför ett underskott om -0,4 miljoner kronor.

Socialnämnden

	Bokslut 2023	Bokslut 2022	Budget 2023	Avvik 2023.
<i>Gemensamt, Vård och omsorg</i>				
Äldreomsorg	-357 984	-322 916	-367 047	9 063
Kommunal Hälso- och sjukvård	-90 302	-78 960	-88 590	-1 712
Funktionsnedsättning	-211 154	-191 503	-214 572	3 418
Förvaltningsgemensamt och bistånd	-123 391	-97 815	-126 644	3 253
Individ- och familjeomsorg	-138 548	-133 567	-128 000	-10 548
Summa nämnden	-921 379	-824 761	-924 853	3 474

Särskilda boenden för äldre har under 2023 haft stora utmaningar ekonomiskt. Det har handlat om personalkostnader för ökad introduktionstid av nyanställda och vikarier och under sista kvartalet ökade kostnader på grund av nya arbetstidsreglerna. Problem att hitta personal med rätt kompetens kvarstår. Resultatet har uppvägs av att intäkterna för äldreomsorg översteg budget.

Förvaltningen har många bilar, framför allt inom verksamhetsområde hemstöd. Kostnaden för bilar har ökat med cirka 15 procent jämfört med 2022. Sjuksköterskeverksamheten visar ett underskott vilket till största delen beror på många vakanta tjänster som, för att klara verksamheten har ersatts med bemanningsföretag. Insatserna för delegerad HSL har stigit under året och därmed översteg kostnaden budget.

Inom verksamhet funktionsnedsättning är utfallet ungefär som tidigare år. Assistans och ledsagning ger samlat ett litet överskott medan gruppboendestäder visar underskott. Anledningen till underskottet är ökade behov hos de boende. Överskottet i övrigt beror på partiella ledigheter, och vakanser inom chefsledet som ersatts med enhetschef till förfogande som har finansiering i annan verksamhet.

Förvaltningsgemensamma verksamheter, chefer och administration visar överskott. Det är till absolut största delen hänförligt till vakanser och frånvaro under året. Avvikelsen för förvaltningsgemensamt mellan augusti och december förklaras av en bättre kontroll och korrigeringar av de poster som

migrerades från det tidigare ekonomisystemet, lägre utfall av kostnader avsatta för förvaltningens medarbetarnas arbete med effektivisering av arbetsätt och tillitsbaserat arbetsätt.

Resultatet för IFO visar på ett underskott på drygt tio miljoner. Detta kan härledas till högre kostnader för alla typer av externa placeringar inom verksamhetsområdet. Trots att antalet barn och unga som är placerade har gått ner något under året är budgeterade medel inte tillräckliga för att täcka kostnaderna. På vuxenheten har antalet placeringar ökat under året och därmed kommer underskottet att bli högre än tidigare beräkningar. Även inom socialpsykiatri har det inkommit fler ärenden än vad det finns budgeterade medel för.

Kommunrevisionen

	Bokslut 2023	Bokslut 2022	Budget 2023	Avvik 2023.
Kommunrevisionen	-1 507	-1 340	-1 300	-207
Summa nämnden	-1 507	-1 340	-1 300	-207

Kommunrevisionen redovisar ett underskott om 0,2 miljoner kronor jämfört med budget för år 2023. Underskottet kan delvis kopplas till nya kommunrevision valdes efter kommunvalet år 2022, samtidigt som tidigare kommunrevision fanns kvar fram tills bokslut för år 2022 redovisats. Vidare har kostnader avseende revisioner av år 2022 bokslut bokförts på år 2023 samtidigt som kostnaden för 2023 års bokslut periodiserats enligt gällande avtal kopplat till grunduppdraget för år 2023.

Valnämnden

	Bokslut 2023	Bokslut 2022	Budget 2023	Avvik 2023.
Valnämnden	-39	-1 218	-100	61
Summa nämnden	-39	-1 218	-100	61

Utfallet för år 2023 är främst arvode kopplat till det fasta arvodet inom nämnden. Ingen avvikelse att rapportera om för år 2023.

Överförmyndare

	Bokslut 2023	Bokslut 2022	Budget 2023	Avvik 2023.
Överförmyndare	-5 665	-5 234	-4 300	-1 365
Summa nämnden	-5 665	-5 234	-4 300	-1 365

Behovet av stöd av god man är fortsatt högt i Falköpings kommun, vilket får till följd att inköpt verksamhet överskrider budgeten för år 2023 med 1,3 miljoner kronor.

Investeringsredovisning

(Mnkr)	NETTOUTGIFT	BUDGET	AVVIKELSE
SKATTEFINANSIERAD VERKSAMHET			
Barn- och utbildningsnämnden	-6,8	-6,3	-0,5
Kommunstyrelsen	-313,5	-444,2	130,7
Kompetens- och arbetslivsnämnden	-0,7	-0,7	0,0
Kultur- och fritidsnämnden	-1,6	-1,6	0,0
Samhällsskydd mellersta Skaraborg	-10,0	-10,0	0,0
Socialnämnden	-3,4	-4,3	0,9
Finansförvaltningen	-3,8	0,0	-3,8
Summa nämnder	-339,9	-467,1	127,2
TAXEFINANSIERAD VERKSAMHET			
Vatten och avlopp	-39,7	-50,8	11,1
Biogas	-0,3	-0,4	0,1
Summa taxefin verksamhet	-40,0	-51,2	11,1
TOTALT	-379,9	-518,3	138,4

Re- och löpande investeringar

Barn- och utbildningsnämnden

Barn- och utbildningsnämnden håller sin investeringsbudget för 2023, utöver en kostnad på 500 tkr som föll ut 2023 men avsåg 2022.

Barn- och utbildningsnämndens utfall mot budget för investeringar är helt i linje med det prognostiserade resultat under året.

Kommunstyrelsen

Digitalisering och utveckling

Digitaliseringsenheten har investerat i servermiljö, reservkraftanläggningar och optisk fiber till en kostnad av 0,9 miljoner kronor. Övriga investeringar är utbyte av switchar, accesspunkter mm till en kostnad av 2,2 miljoner kronor.

Fastighet och service

Maskiner och inventarier:

Fastighetsavdelningen byter ut maskiner löpande enligt utbytesplan och har 2023 investerat i bland annat en ny gräsklippare samt hjullastare. Lokalvårdsavdel-

ningen har lagt större delen av investeringsmedlen på införande av robotar i lokalvården. Måltidsavdelningen har näst intill 150 värmeskåp med en planerad utbytestakt om vart tionde år, under 2023 har måltidsavdelningens investeringsbudget nyttjats primärt till värmeskåp. Avdelning arbetar aktivt för att skjuta upp investeringar och i stället satsa på att reparera.

Passage, larm:

I syfte att ha säkra och trygga system behöver passage och larm alltid uppdateras. Just nu är fokus på mer digitala nycklar samt uppdatering av larmsändare då 2G och 3G nät kommer stängas ner.

Reinvesteringar:

Nytt verksamhetssystem är i slutfasen av implementeringen. Det nya verksamhetssystemet ökar förståelsen och långsiktiga behovet av planerat underhåll i de kommunala byggnaderna. Under 2023 har reinvesteringensmedlen nyttjats till bland annat:

- Takbyte Stenstorps hembygdsgård
- Takbyte Stenstorp VC
- Fönsterbyte Stenstorp VC

- Takbyte Dalénmuseet
- Takbyte Floby vårdcentrum
- Hissbyte Stadshuset
- Fönsterbyte Stadshuset

Lokalförändringar utanför ram:

För att klara av mindre anpassningar som krävs när verksamheten ändras i en lokal är det viktigt att det finns ekonomiska möjligheter för detta. Inför kommande år kommer benämning ändras till mindre nyinvesteringar och verksamhetsanpassningar (MIA). Detta på grund av att myndighetskraven ständigt ökar samt att ha ett utrymme för de mindre nyinvesteringar som verksamheterna har behov av men som inte ingår i fleråriga investeringsplanen. Under 2023 har investeringsmedlen nyttjats till bland annat:

- Hissinstallation Centralskolan
- Lokaler Gröna jobb
- Komfortkyla konferenslokaler Stadshuset
- Säkerhetsklassning av vägg SMS
- Cykelgarage Stadshuset
- Matsal Floby vårdcentrum
- Ljudklassad vägg i matsal, konferenslokal Ranliden
- Lokalanpassning daglig verksamhet Stenstorp VC

Samhällsbyggnad

Offentlig belysning:

De senaste årens stora investeringar inom belysning har under 2023 kommit i mål inom bland annat utflyttning av belysningscentraler från transformatorstationer och även utbyte mot LED, som nu genomförts i den stora delen av kommunens cirka 7 800 belysningspunkter. De närmaste åren är fokus här på att byta ut belysningsstolpar där underhållet är eftersatt.

Trafiksäkerhetsåtgärder:

För trafiksäkerhetsåtgärder medfinansieras dessa oftast av Trafikverket genom statsbidrag och under 2023 har satsningar gjorts för kollektivtrafikanslutningar på Ållebergscenter samt korsningsåtgärder för att kunna hantera ökade trafikmängder. Endast enkla investeringar av trafiksäkerhetsåtgärder finansieras i denna re/löpandeinvesteringsbudget och större investeringar får skrivas fram som enskilda objekt.

Asfaltsunderhåll:

För att bibehålla befintlig standard på asfaltsbeläggningar i kommunen krävs en årlig budget om 7,5 miljoner kronor. Denna budget är alltså något underfinansierad och behöver ökas framöver när ytorna ökar vid nyexploatering av nya gator i kommunen. Under året har stora läggningar gjorts på Göteborgsvägen, Brogärdesgatan och Rastvägen men även i yttertätorter tex Klostervägen i Gudhem och betydande läggningar på gång och cykelvägar för cirka 1,5 miljoner kronor.

Reinvestering Marjarp:

Marjarp som logistikområde växer. För att kunna behålla attraktionskraften för företag att etablera sig här måste reinvesteringar göras även i de delar som inte omfattas av gatuinvesteringar. Detta innefattar spår och växlar och andra anläggningar som kommunen äger.

Reinvestering parker:

Stora investeringar behöver göras för att återplantera träd. Under 2023 har almsjukan utvecklats i Falköping och återplantering vid exempelvis alléer kommer fortsatt vara en stor kostnad i Falköping. Utbyte av mycket parkmöbler där underhållet är eftersatt genomförs. Under 2023 påbörjades upprustning av Dotorsparken vilket tyvärr inte kunde avslutas pga. av den tidigare vintern.

Reinvestering gatukropp:

Här är ambitionen att kunna genomföra reinvesteringar i samprojekt med framför allt VA för att kunna byta ut äldre anläggningar såsom dagvattenbrunnar och dåliga gatuöverbyggnader. Under 2023 har Park/gata genomfört en större renovering av en parkering på Kvarnfallsgatan i Floby.

Park/Gata maskininvesteringar:

Park/gatas maskinpark har ett värde av cirka 42 miljoner kronor. För att bibehålla värdet och för att kunna genomföra det ålagda uppdraget beräknas att reinvesteringar bör göras om 5,8 miljoner kronor per år. Utökas uppdraget och då fler ytor tillkommer behöver maskinparken utökas i samma takt. Under senare delen av 2023 har flera nya redskapsbärare köpts in till avdelningen. Varje redskapsbärare är en

investering om ca 1,9 miljoner kronor och när dessa investeringar utförs har stor inverkan på driftsbudget i form av kapitalkostnader.

Biogas

På rågasanläggningen och uppgraderingsanläggningen finns ett löpande underhållsbehov, under 2023 har en ny komprimator köpts in.

VA

VA-avdelningen har en reinvesteringarbudget på 32,0 miljoner kronor för reinvestering i ledningsnät och anläggningar, 5,0 miljoner kronor avsätts till det fleråriga projektet för spillvatten Broddetorp-Axvall.

2023 var ett "snällt" år ur vattenläckperspektiv, under året har haft relativt få vattenläckor uppkommit, totalt 11 stycken. Det har gjorts cirka 50 mindre reinvesteringarjobb på ledningsnätet. Stora reinvesteringarprojekt har varit renovering av ledningar på Stora Torget i Falköping. I samband med ombyggnad av torget, renoverades även Va-nätet. Som en del i investeringar pågår arbete med dagvatten i Vartofta.

Under 2023 gjordes etapp 2 i renoveringen av biologisk rening på Hulesjöns reningsverk. Renoveringen innefattar även energioptimering av processen.

Kompetens och arbetslivsnämnden

Investeringar motsvarande 695 tkr har gjorts under året. Investeringar har gjorts i teknisk utrustning, ett fordon samt möbler till en konferenslokal. Avvikelserna mot såväl budget som prognos vid delåret är endast 5 tkr.

Kultur- och fritidsnämnden

Nämndens investeringsbudget om 1,6 miljoner har nyttjats till fullo av förvaltningen under år 2023.

Samhällsskyddsnämnden

Utfallet för färdigställande av de båda släckfordonen med tillhörande utrustning blev cirka 0,4 miljoner kronor högre än kalkylen. Överdraget täcks av investeringsmedel för övriga inventarieanskaffningar.

Socialnämnden

Nämndens budget för investeringar ska i princip finansiera behovet av nya möbler och IT-utrustning.

Årets inköp omfattar komplettering av inventarier till nya korttidsboendet Jättenegatan och utbyte av datorer där behovet finns i nämndens alla verksamheter, samt utbyte av digitalt nyckelsystem.

Fleråriga investeringar

INVESTERINGSREDOVISNING (TKR)	GÄLLANDE PROJEKT- BUDGET	ACKUMU- LERAT TOM 2022	BOKSLUT 2023	BUDGET 2023	PROJEKT PROGNOS	PROGNOS- AVVKELSE
Fastighet skolor						
Platåskolan	-466 500	-50 176	-161	-96 330	-466 500	0
Odensbergs förskola och kök	-47 500	-11 876	-29 938	-31 600	-47 710	-210
Anpassning Kyrkerör (Högstadium centrum)	-1 000	-777	0	-220	-1 000	0
Vartofta + Gudhems skola inkl. kök - anpassning F-6	-66 000	-158	-378	-18 340	-66 000	0
Ersättningslokaler Tåtort 7-9	-6 000	0	-5 281	-6 000	-6 000	0
Fastighet vård och omsorg						
Frökindsgården, bidrag 2023	-25 700	-27 813	1 570	0	-26 249	-549
Jättenegatan, LSS	-38 000	-30 245	-7 254	-7 760	-37 700	300
Hjelmarsrörsgatan 20, (fd Fredriksbergskyrkan)	-12 000	-	-5 055	-12 000	-12 000	0
Övrigt						
Ishallen	-38 900	-379	-30 154	-38 520	-38 900	0
Stadskärnan, etapp 1 & 2	-41 000	-7 443	-13 098	-8 260	-46 400	-5 400
SMS T22	-15 000	-151	4 590	-14 850	-10 000	5 000
Stadshuset - etapp 2, konferensrum entreplan	-15 000	-100	-8 117	-14 900	-14 700	300
Skidbacken	-2 500	-	-	-2 500	-2 500	0
Ny hållplats Ällebergcentrum, Warodellsväg	-2 600	-	-1 953	-2 600	-2 600	0
Grillplatser	-500	-	-366	-500	-500	0
Vintergatan, Mösseberg	-500	-	-469	-500	-469	31
Ekehagen restaurering forntidsgården	-1 250	-924	-334	-330	-1 400	-150
Stenstorps vårdcentral ombyggnad	-5 800	-3 962	-2 138	-1 840	-6 000	-200
Skolgårdar (10-årig investeringsperiod)	-20 000	-	-1 500	-2 000	-20 000	0
Övrigt - Avfall						
Nytt kök Vartofta	-500	-	0	-500	-500	0
Ny ÄVC, etapp 1-3	-28 200	-	-80	-500	-35 000	-6 800
Ej specificerade investeringar	-	-	244	-6 000	245	245
Fleråriga investeringar	-834 450	-134 004	-99 872	-266 050	-841 883	-7 433

Platåskolan

Byggnation har ej påbörjats på grund av överklagan kopplat till artskyddsförordningen. Beslut är fattat i mark och miljööverdomstolen om att bevilja flytt av salamandrar i området. Detaljplan beslutas under januari 2024 i kommunfullmäktige och en byggnation kan påbörjas först när detaljplan samt bygglov har trätt i laga kraft. Kalkylen för projektet bör uppdateras före byggstart. En alternativ utredning om placering av ny högstadieskola i tätorten har genomförts och rapportering sker under januari 2024 i kommunfullmäktige.

Odensbergs förskola och kök

Förhyrning av modulskola är färdigställd och slutbesiktad under kvartal 1 2022. Renovering av befintlig förskola är genomförd och slutbesiktad. Rivning av tidigare skolbyggnad samt iordningställande av utemiljö är genomfört och verksamheten har flyttat in under hösten 2023.

Anpassning Kyrkerör (Högstadium centrum)

1 miljoner kronor är tidigare lagda i syfte att genomföra mindre anpassningar som ska skapa en tryggare skolmiljö. Anpassningarna är genomförda med positivt resultat. Projektet kommer lyftas ur flerårsplan då projektkalkyl och underlag behöver omarbetas. Vartofta + Gudhems skola inkl. kök – anpassning F-6 Förstudie är klar och kalkylerade kostnader är högre än budgeterat. Tilläggsanslag är beslutat av kommunfullmäktige §54/2023. Upphandling är genomförd och projektering påbörjas i början av 2024 och projektet planeras att vara klart sommaren 2025. Ersättningslokaler årskurs 7–9 i Falköpings tätort Beslut om tilläggsanslag i kommunfullmäktige §54/2023 för temporära lokaler för årskurs 7–9 i Falköpings tätort. Projektet påbörjades i september 2023 och slutbesiktigt i december 2023. Projektet är avslutat och verksamheten har flyttat in.

Frökindsgården

Ombyggnation av Frökindsgården färdigställdes 2022, statligt investeringsstöd har utbetalats under 2023.

Jättenegatan, LSS

Nytt korttidsboende, som ersättning för Näregården och Prästgårdsgatan. Byggnation är genomförd och verksamheten har flyttat in.

Hjelmarsrörsgatan 20 - köp av Fredriksbergskyrkan inkl. anpassning

Köp av fastighet är genomförd under sommaren 2023 och upphandling av entreprenör är genomförd. Projektet omfattar verksamhetsanpassningar samt underhållsåtgärder och planeras att vara klart under 2024.

Ishallen inkl. solceller

Ombyggnation av klimatskal pågår. Färdigställandetiden kommer att påverka verksamheten som bedrivs i ishallen under säsong 2023/2024. Påverkan har minimerats genom att hockeyklubbarna och kommunerna i Falköping och Tidaholm har inlett ett samarbete. Projektet pågår och beräknas vara färdigställt under våren 2024.

Stadskärnan

I projektet för Stora Torget har en arkitekttävling genomförts under första delen av 2021 och avtal har tecknats med en arkitekt. I projektet finns en budget avsatt om 25 miljoner kronor och en etappindelning är fastslagen med start under 2022 där första etappen var entréplatsen vid Östertullsgatan. I juni 2023 har kommunfullmäktige tagit beslut om att ombudgetera 16 miljoner kronor till etapp 2 från etapp 3 och 4. Därefter kunde avtal tecknas med upphandlad entreprenör och startmöte och byggstart har hållits i augusti. Denna etapp innefattar Stora Torget och entréplatsen vid Dotorpsgatan. För att genomföra etapp 3 och 4 som innefattades i arkitekttävlingen saknas nu fullständig finansiering och omfattningen på dessa etapper får avgöras i senare flerårsplan.

SMS T22

Entreprenör är upphandlad och projektering pågår. Utökad stöd från statlig myndighet är beviljat.

Stadshus – Etapp 2, konferensrum entréplan

Byggnation påbörjades vecka 37. Ombyggnationen påverkar både våningsplan 2 samt 4 på grund av tekniska installationer. Projektet är avslutat mars 2024.

Nya fönster i Stadshuset.

Skidbacken

Akuta åtgärder är genomförda under 2022. Projektering omfattar att byta ut ledningar i syfte att skapa en tryggare, säkrare och effektivare anläggning. Utmaningar finns kopplat till bland annat artskydd samt markägarförhållanden. Tillstånd kommer behöva sökas och bli godkända innan en eventuell grävning kan påbörjas tillsammans med övriga ledningsägare.

Ny hållplats Ålleberg centrum - Warodellsväg

För att skapa en bättre trafiksäkerhet för oskyddade trafikanter till handelsområdet Ålleberg center har kommunen drivit på för att förlänga befintlig busslinje hela vägen ut till detta område. För att ändå kunna bibehålla en effektiv kollektivtrafik villkorade Västtrafik detta med att kommun skulle komplettera med en ny hållplats vid Warodellsväg med tillhörande anslutning för gång och cykeltrafik. Projektet har genomförts under 2023 och stadsbidrag beviljats från Trafikverket om 2,4Mkr. Projektet kunde avslutas med ett positivt resultat strax under budget.

Grillplatser

För att verkställa den grillplatsutredning som tidigare gjorts av Kultur- och fritid och tidigare Samhällsbyggnadsförvaltningen satsas 0,5 miljoner kronor på att iordningställa grillplatser i framför allt yttertätorterna.

Vintergatan, Mösseberg

Vintergatan på Mösseberg har genomförts under 2023 på Kultur och fritids uppdrag. Samförläggningar av el och opto gör projektet samhällsekonomiskt bärande och projektet har kunnat avslutas med ett positivt resultat strax under budget.

Ekehagen restaurering forntidsgården

Byggnation av ett järnåldershus pågår och beräknas vara klar under 2024.

Stenstorps vårdcentral - ombyggnad

Ombyggnation av vårdcentralen som förhys av Västfastigheter. Byggnationen är genomförd och slutbesiktad under våren 2023. Mindre åtgärder kvarstår såsom flytt av träd.

Skolgårdar (10-årig investeringsperiod)

I syfte att skapa trygga, säkra och funktionsdugliga lekplatser på kommunens skolor och förskolor har en utbytesplan tagits fram tillsammans med barn- och utbildningsförvaltningen. Under 2023 har Flobyskolan renoverats. Projektet pågår och beräknas vara färdigställt under våren 2024.

Nytt kök Vartofta

Lokaliseringsutredning som ska se över vart ett nytt kök är lämpligast att placera. De två alternativ som utreds är Elvagårdens äldreboende samt Vartofta skola. Utredningen kommer att påbörjas under 2024.

Ny yta för ÅVC etapp 1–3

Utredningen om platsen för den nya återvinningscentralen är färdigt och det har påbörjats arbete med en ny detaljplan. Planen är att under 2024 genomföra upphandling av byggnation av den nya återvinningscentralen samtidigt som arbetet med detaljplanen pågår i syfte att kunna slutföra sluttäckningen på Falevis deponi.

Taxefinansierad verksamhet

INVESTERINGSREDOVISNING (TKR)	GÄLLANDE PROJEKT- BUDGET	ACKUMU- LERAT TOM 2022	BOKSLUT 2023	BUDGET 2023	PROJEKT PROGNOS	PROGNOS- AVVKELSE
Vatten och avlopp						
Spillvattenledning Broddetorp-Axvall	-17 000	-3 808	-8 993	-13 192	-17 000	0
Reservvattenåtgärder	-5 000	-442	-122	-2 000	-5 000	0
Danska vägen, etapp 2	-4 000	-402	-83	-3 598	-3 000	1 000
Fleråriga investeringar	-26 000	-4 652	-9 198	-18 790	-25 000	1 000

Spillvattenledning Broddetorp-Axvall

Ledningen läggs i samarbete med Vallebygdens El. Arbetet med att lägga ledningar till Broddetorp pågår. Efter det återstår arbete med investeringar och reinvesteringar i Broddetorp. Arbetet beräknas vara klart 2024/2025.

Reservvattenåtgärder

Arbete inom VA-avdelningen med reserv- och nödvatten fortsätter enligt planen. Under 2023 gjordes provpumpningar och provtagningar på vattentäcker, dialog med olika verksamheter och en workshop med politiken som satte inriktning för arbete med reserv- och nödvatten. En reserv- och nödvattenplan kommer att presenteras till politiken under 2024.

Reservvattenplanen kommer att innehålla en lista på åtgärder som behöver genomföras innan reservvattenförsörjningen kan tas i drift.

Danska vägen, etapp 2

Dricksvattenprojektet som ansluter vattenledningen mellan Danskavägen och Anneborg har startat. Under året har olika undersökningar gjorts för att kartlägga bästa placering för ledningen. Vi bestämde oss till slut att ansluta dricksvattenledningen österut mot Anneborg.

Mark- och exploateringsinvesteringar

INVESTERINGSPLAN (MNKR)	GÄLLANDE PROJEKT- BUDGET	ACKUMULERAT TOM 2022	BOKSLUT 2023	BUDGET 2023	PROJEKT PROGNOS	PROGNOS- AVVKELSE
Marjarp logistikområde	-104 300	-25 341	-120 462	-49 300	-152 800	-48 500
Marjarp etapp 1-3						
Gata	-33 300	-28 864	0	-4 000	-33 000	300
Spårinvestering Marjarp						
Dryport spår 5	-14 500	-2 486	-11 856	-8 800	-21 000	-6 500
Intäkter vid försäljning	3 500				3 500	0
Överlämningsbangård						
Spår	-107 700	-26 461	-110 403	-25 000	-150 000	-42 300
Statliga bidrag	45 700	32 470	1 797		45 700	0
Bidrag regionen samt intäkter vid fsg	13 500				13 500	0
Tillkommande spåranslutning, spår 6						
Spår	-11 500			-11 500	-11 500	0

INVESTERINGSPLAN (MNKR)	GÄLLANDE PROJEKT- BUDGET	ACKUMULERAT TOM 2022	BOKSLUT 2023	BUDGET 2023	PROJEKT PROGNOS	PROGNOS- AVVIKELSE
Fåraberg	-107 900	-47 799	-20 828	-45 400	-101 450	6 450
Fåraberg etapp 2B, bostadsområde						
Gata	-12 600	-8 269	-101	-2 800	-8 370	4 230
VA	-7 100	-5 314	0		-5 314	1 786
Fåraberg etapp 2A radhus						
Gata	-11 200	-9 849	0	-1 300	-11 200	0
Övrigt (Höstbruksg., Fårabergsparken)	-11 900	-11 695	0	0	-11 695	205
Västerängsgatan, Fåraberg						
Gata	-1 000	-1 491	0	-1 000	-2 491	-1 491
Sikagårdsgatan inkl rondell och gator						
Gata	-11 100	-3 028	-3 971	-8 000	-10 000	1 100
VA	-300	0	-280	-300	-280	20
Förlängning Sikagårdsgatan						
Gata	-20 300	-3 838	-11 056	-15 850	-18 000	2 300
VA	-7 100	-4 315	-2 002	-5 850	-6 600	500
Sikagårdsgatan östra delen						
Gata	-14 300		-1 708	-3 300	-15 300	-1 000
VA	-11 000		-1 710	-7 000	-12 200	-1 200
Övrigt	-7 800	-743	994			8 794
SUMMA MARK OCH EXPLOATERING	-178 700	-87 643	-185 706			-7 006

Mark- och exploatering

För 2023 är utfallet för mark och exploateringsprojekt 152,1 miljoner kronor vilket ger en avvikelse på 27,8 miljoner kronor jämfört mot 2023 års budget. Det som avviker är främst årets utgifter för överlämningsbangården.

Marjarp logistikområde

Investeringen i dryport spår 5 på Marjarp samt överlämningsbangården är i sitt slutskede och projektbudgeten överskrids p.g.a. den kraftiga forceringen som var nödvändig under vecka 9–11 då all tågtrafik var nedstängd i området. Projektet kunde inte startas i tänkt tidsplan under hösten p.g.a. försenade beslut om naturvärdesinventeringar och tillstånd för vattenverksamhet samt bygglov.

Fåraberg

Investeringsplanen lägger fokus på fortsatt investering inom Fåraberg i form av del iordningställande

av Sikagårdsgatan där projektet av den gata som löper parallellt med Rv 184 avslutas under 2023 med ett positivt resultat strax under budget. Nya tomter för privatbostäder inom Fåraberg beräknas först i och med att etapp 3 startar under år 2026.

Övrigt

Under 2023 har bygget av gata och infrastruktur påbörjats för att iordningställa fler småhustomter på Vintervägen i Stenstorp och projektet förväntas kunna avslutas under första halvan av 2024.

VA-kollektivet - taxefinansierad verksamhet

VA-verksamheten bedriver verksamhet inom områdena dricksvattenförsörjning, spillvatten- och dagvatten-hantering för abonnenter anslutna till VA-kollektivet i huvudsak i tätorterna i kommunen.

Verksamhet

Tillgång till vatten och avlopp är grunden för ett fungerande samhälle. Avdelningen driftar och underhåller 290 km dricksvattenledningar, 265 km spillvattenledningar och 290 km dagvattenledningar, 6 vattenreservoarer, 8 avloppsreningsverk och mer än 80 mindre anläggningar som pumpstationer, tryckstegringar m.m.

VA-verksamheten är en samhällsviktig verksamhet, delvis livsmedelsverksamhet (leverans av dricksvatten) och delvis miljöfarlig verksamhet (omhandtagande av avloppsvatten). Detta innebär att verksamheten är hårt styrd med olika lagar och regler och tillsyn utförs av många olika myndigheter. Digitalisering är viktig inom verksamheten och det strävas efter att minska onödiga steg i arbetsgången. Att arbeta med struktur och rutiner internt och extern är också en av prioriteringarna.

En viktig del i arbetet är transparens och likabehand-

ling. VA-avdelningen arbetar med att skriva avtal med alla som är anslutna till kommunalt VA och som inte ingår i huvudmannens åtagande, som till exempel VA-föreningar utanför verksamhetsområde, industrier och sprinkleranläggningar.

Avdelningen projekterar och projektleder alla reinvesteringar på VA-anläggningar. Avdelningen projekterar VA-nät i alla exploateringsprojekt och projektleder vissa av dem.

VA-avdelningen bidrar även med kompetens i alla nya detaljplaner, arbete med klimatanpassningen i kommunen samt hjälper till i bygglovsfrågor med bedömning av yttre VA (ledningar som förbinder huset med kommunal förbindelsepunkt i tomtgräns).

Årets händelser

Den årliga tillsynen gällande dricksvatten har granskat verksamhetens undersökningsprogram för dricksvattnet och gjort bedömningen att verksamheten uppfyller lagstiftningskraven. Även tillsynen av

Broddetorp - ledningar

Broddetorp - spillvattenbrunn

kommunens samtliga avloppsreningsverk har resulterat i bedömningen att denna verksamhet uppfyller ställda krav enligt gällande miljötillstånd, lagstiftning och föreskrifter.

Inom VA-avdelningen pågår arbete med kontinuitets- hantering och säkring av verksamheter, även under krig och kris. Framtagande av reserv- och nödvatten fortsätter enligt planen. Under 2023 arbetade personal från VA-avdelningen, stadsbyggnadsavdelningen och Miljösamverkan östra Skaraborg med vattentjänstplanen. Vattentjänstplanen är färdig för antagande. VA-verksamheten har också arbetat med att förbättra informationen till allmänheten. En del av

detta arbete är regelbunden publicering av information på sociala medier i syfte att öka medvetenheten om vatten. Under hösten infördes möjligheten att erbjuda fakturering till abonnenter via Kivra, vilket minskar utskick av pappersfakturor. Under sommaren 2023 gjordes renovering av biologisk rening, etapp 2 på Hulesjöns reningsverk. I samband med renovering av Stora Torget renoverades ledningsnätet inom området. Arbete med klimatomställning och VA-renovering i Vartofta pågår som planerat.

Falköpings kommun satsar stort på att kommunens projekt ska vara hållbara och miljövänliga. Detta uppmärksammades i tidningen Kommuninvest Dialog tack vare flera framgångsrika ansökningar för gröna lån från kommunen. Hittills har 11 projekt blivit godkända för gröna lån, om ett totalt belopp av 537 miljoner kronor. Utöver byggnadsprojekt har gröna lån även möjliggjort vatten- och avloppsprojekt. Ett av dessa är projektet med utvecklingen av stadskärnan där gamla ledningar bytts ut och nya byggts för avrinning av dagvatten på Stora Torget.

Ekonomi

Driftsredovisning

	2023	2022
Intäkter	73 811	72 553
Kostnader	-70 360	-70 622
Nettokostnader	3 452	1 931
Budget	0	0
Budgetavvikelse	3 452	1 931

VA verksamheten finansieras av VA taxor och har en separat ekonomi från verksamheter som finansieras med skattemedel. Vilka kostnader man får ta ut genom VA taxa är styrd med Lagen om allmänna vattentjänster, vilken också förbjuder att VA taxan används för skattefinansierad verksamhet.

VA-avdelningen resultat visar på ett överskott om 3,5 mnkr. Överskottet beror delvis på ett statligt elstödet på 1,8 mnkr som avser tidigare år och delvis på att man i samband med byte av ekonomisystem komponentuppdelat de gamla anläggningstillgångarna vilket genererat lägre kapitalkostnader än budgeterat.

Lagen om allmänna vattentjänster ger möjlighet till kommunen att avsätta pengar i en separat fond för framtida investeringar (30§ Lag 2006:412 om allmänna vattentjänster). Överuttag kan även användas för att t.ex. kompensera underskott under de tre närmast föregående åren (Regeringens proposition 2005/06:78 – Allmänna vattentjänster). Lagen ger ingen möjlighet till en fond som ska hantera underskott.

ÅR	INGÅENDE BALANS	ÅRETS RESULTAT	UTGÅENDE BALANS
2019	-1 511	-1 744	-3 255
2020	-3 255	751	-2 504
2021	-2 504	573	-1 931
2022	-1 931	1 931	0
2023	0	3 452	3 452

Resultaträkning

RESULTATRÄKNING (TKR)	2022	2022
Verksamhetens intäkter	73 789	66 757
Verksamhetens kostnader	-50 284	-47 957
Avskrivningar	-14 650	-17 235
Verksamhetens nettokostnad	8 855	1 564
Finansiella intäkter	22	25
Finansiella kostnader	-5 426	-5 430
Resultat efter finansiella poster	3 452	-3 840
Extraordinära poster	0	0
Årets resultat	3 452	-3 840
Internt bidrag för att täcka ack förlust	0	5771
Årets resultat inkl. internt bidrag	3 452	1 931

Balansräkning

BALANSRÄKNING (TKR)	2023	2022
TILLGÅNGAR		
Anläggningstillgångar		
Byggnader och ledningar	468 347	456 102
Fordon	81	262
Inventarier	158	192
Omsättningstillgångar		
Fordringar	18 328	13 134
Förråd	1 636	2 096
Summa tillgångar	488 549	469 689

Eget kapital och skulder		
Eget kapital		
Balanserat resultat	0	-1931
Årets resultat	3 452	1 931
Långfristiga skulder		
Anslutningsavgifter	30 837	26 983
Investeringsbidrag	260	0
Lån av kommunen	454 000	442 706
Summa eget kapital och skulder	488 549	469 689

Nyckeltal

VERKSAMHETSREDOVISNING	2023	2022
Bruttokostnad	70 337	70 613
Utveckling %	-0,4	9,1
Intäkter, tkr	73 789	66 757
Utveckling %	10,5	2,2
Dricksvatten till ledningsnät, m ³	2 129 280	2 055 779
Bruttokostnad (kr) / m ³	33	34
Renat avloppsvatten, m ³	4 341 297	2 799 828

Förväntad utveckling

Under de kommande åren kommer ett antal nya områden att exploateras och byggas ut. Detta innebär kommunala satsningar i form av utbyggnad av kommunal infrastruktur; nya vägar, VA-ledningar med mera.

Vatten och avloppsförsörjning har kommit i fokus i samband med det förändrade geopolitiska läget i Europa. Nya EU-direktiv och förordningar styr mot strängare reningskrav och energineutralitet för avloppsreningsverk vilket kommer att påverka VA- och biogasverksamheten och leda till större investerings- och resursbehov.

Biogas

Verksamhet

Behandling av matavfall genom rötning för att producera biogas för uppgradering till fordonsgas.

Matavfall behandlas genom att malas ner och spädas ut till en pumpbar slurry. Slurryn behandlas termofilt i en rötchammare, med syfte att producera biogas. Gasen uppgraderas till fordonsgas.

Rötresten, även kallad biogödsel, återförs till kretsloppet som jordförbättringsmedel. Biogödselns kvalitet säkerställs med hjälp av certifiering enligt SPCR 120.

Städning av rötchammare i biogasanläggningen.

Årets händelser

Från den 1 september 2023 började A&ÅS (Avfall & Återvinning Skaraborg) leverera matavfall till biogasanläggningen. En rad åtgärder för att effektivisera produktionen av fordonsgas har vidtagits på anläggningen under året. Trots detta har problem hos slutkunden orsakat att produktionen av fordonsgas fick minska. Under 2023 fick biogasanläggningen KRAV-certifikat för biogödsel, vilket möjliggör spridning av biogödsel på KRAV-märkta gårdar.

VERKSAMHETSREDOVISNING	2023	2022
Bruttokostnad	9 252	10 143
Utveckling %	-8,8	22,0
Intäkter, tkr	5 945	5 419
Utveckling %	9,7	48,6
Behandlat rötbart organiskt material (ton)	7 602	8 565
Producerat klimatneutralt bränsle fr organiskt avfall (MWh)	4 597	6 014

Ekonomi

	2023	2022
Intäkter	5 945	5 419
Kostnader	-9 251	-10 143
Nettokostnader	-3 307	-4 725
Budget	0	-2 700
Budgetavvikelse	-3 307	-2 025

Biogasanläggningen redovisar ett underskott på -3,3 miljoner kronor. Underskottet beror på att det saknas intäkter som kan matcha kostnaderna för att driva biogasanläggningen. Kostnader både för verksamheten och för personal avviker inte märkvärt från budgeten, utan det är intäkterna som saknas. Ett produktionsstöd om cirka 1,3 miljoner har erhållits för 2023. På rågasanläggningen och uppgraderingsanläggningen finns ett löpande underhållsbehov, under 2023 har en ny komprimator köpts in.

Förväntad utveckling

Biogasverksamheten har säkrat matavfall fram till den 1 sep 2025. Ett inriktningsbeslut gällande biogasverksamheten kommer att antas under 2024.

Ekonomiska begrepp

Anläggningstillgång omfattar fast och lös egendom avsedd för stadigvarande bruk eller innehav.

Avskrivning är en planmässig nedsättning av en anläggningstillgångs värde som ska spegla värdeminskning.

Balansräkning visar den ekonomiska ställningen vid bokslutsdagen.

Driftredovisning visar intäkter, kostnader och avvikelser mot budget för den löpande verksamheten under året.

Internränta är den ränta som fördelas ut på kommunens förvaltningar avseende aktiverade investeringar. Internräntan ska motsvara kommunens egna upplåningskostnader.

Kassaflödesanalys visar förändring i likvida medel från den löpande verksamheten, investerings- och finansieringsverksamheten.

Kortfristig skuld avser skuld som ska betalas inom ett år.

Likviditet är ett mått på betalningsförmåga på kort sikt uttryckt som likvida medel och fordringar som andel av kortfristiga skulder.

Långfristig skuld avser skuld med förfallodag överstigande ett år.

Mnkr är en förkortning av miljoner kronor.

Nettoinvestering är investeringsutgift efter avdrag för investeringsbidrag eller andra inkomster.

Nettokostnad är driftkostnad efter avdrag för driftbidrag, avgifter och ersättningar. Nettokostnader finansieras med skattemedel.

Nyckeltal är jämförelsetal som uttrycker relationen mellan olika poster i redovisningen.

Omsättningstillgång är lös egendom som inte är en anläggningstillgång.

Periodisering är fördelning av kostnader och intäkter på det år de tillhör.

Resultaträkning visar intäkter, kostnader och resultat för ett räkenskapsår.

Självfinansiering innebär att investeringar ska vara finansierade av årets resultat och avskrivningar. Självfinansieringsgraden räknas fram som kvoten mellan summan av årets resultat samt avskrivningar och årets nettoinvesteringar (både skatte- och taxekollektivets investeringar).

Soliditet är ett mått på betalningsförmåga på lång sikt uttryckt som andelen eget kapital av de totala tillgångarna.

Styrränta är den ränta som en centralbank tar när den kortsiktigt lånar ut pengar till bankerna. Styrräntan är en viktig del av penningpolitiken, genom att den påverkar bankernas kostnad för likviditet och därmed reglerar penningmängden i samhället. Ofta påverkar den räntan som bankerna tar av sina kunder.

Tkr är en förkortning av tusen kronor. Mnkr är en förkortning av miljoner kronor.

Revisionsberättelse för år 2023

